

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan annettaviksi lait maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta henkilötietojen käsittelyä koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sekä direktiivi. Keskeisimmät ehdotukset koskevat rekisterinpitäjistä säätämistä eräissä laeissa ja useita uusia säännöksiä, jotka liittyvät tietosuojasetuksen sallimaan kansalliseen liikkumavaraan rekisteröidyn oikeuksien osalta. Lisäksi saatettaisiin ajan tasalle viittaukset henkilötietojen suojaa koskevaan lainsäädäntöön. Maatalouden harjoittamisesta luopumisesta annettuihin eräisiin lakeihin lisättäisiin henkilötietojen säilytysaikaa koskevia uusia säännöksiä. Lisäksi muutettaisiin Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muutamaa säännöstä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 25 päivänä toukokuuta 2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen. Ehdotettu laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan 6 päivänä toukokuuta 2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	7
1 JOHDANTO.....	7
2 NYKYTILA.....	8
2.1 Johdanto.....	8
2.2 Kasvintuotantoon, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä maatalouteen liittyvä lainsäädäntö.....	8
2.3 Luonnonvaroihin liittyvä lainsäädäntö.....	11
2.4 Kiinteistötietojärjestelmää sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskeva lainsäädäntö... 13	
2.5 Euroopan unionin lainsäädäntö.....	14
2.6 Vireillä olevat Euroopan unionin lainsäädännön kansallista täytäntöönpanoa koskevat hankkeet.....	18
2.7 Nykytilan arviointi.....	19
2.7.1 Tietosuoja-asetuksen 5 ja 6 artikla.....	20
2.7.2 Tietosuoja-asetuksen 7 artikla.....	33
2.7.3 Tietosuoja-asetuksen 9 artikla.....	34
2.7.4 Tietosuoja-asetuksen 10 artikla.....	35
2.7.5 Tietosuoja-asetuksen III luku.....	38
2.7.6 Tietosuoja-asetuksen IV luku.....	45
2.7.7 Tietosuoja-asetuksen V luku.....	46
2.7.8 Tietosuoja-asetuksen VIII luku.....	46
2.7.9 Tietosuoja-asetuksen IX luku.....	47
2.7.10 Tietosuojadirektiivi.....	48
2.7.11 Tietosuojalakiehdotus ja eräät organisaatiot.....	52
2.7.12 Maa- ja puutarhatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemista koskeva lainsäädäntö.....	53
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	54
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	55
5 ASIAN VALMISTELU.....	56
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	56
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	59
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	59
1.1 Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta.....	59
1.2 Elintarvikelaki.....	59
1.3 Laki kasvinjalostajanoikeudesta.....	59
1.4 Rehulaki.....	59
1.5 Lannoitevalmistelaki.....	59
1.6 Siemenkauppalaki.....	60
1.7 Taimiaineistolaki.....	60
1.8 Laki kasvinterveyden suojelemisesta.....	61
1.9 Laki hukkakauran torjunnasta.....	61
1.10 Laki kasvinsuojeluaineista.....	62
1.11 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista.....	62
1.12 Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta.....	62
1.13 Laki eläinten kuljetuksesta.....	62
1.14 Laki eläinten lääkitsemisestä.....	63
1.15 Eläinlääkintähuoltolaki.....	63

HE 26/2018 vp

1.16	Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta	63
1.17	Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä	64
1.18	Laki maatalouden tukien toimeenpanosta	64
1.19	Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta	64
1.20	Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista	64
1.21	Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä	65
1.22	Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta	65
1.23	Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta	67
1.24	Luopumiseläkelaki	67
1.25	Laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä	68
1.26	Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta	68
1.27	Laki kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta	69
1.28	Laki maataloustuotannon lopettamistuesta	69
1.29	Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä	69
1.30	Laki Suomen metsäkeskuksesta	70
1.31	Laki metsänhoitoyhdistyksistä	71
1.32	Laki metsänviljelyaineiston kaupasta	71
1.33	Kalastuslaki	71
1.34	Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta	73
1.35	Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä	73
1.36	Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta	74
1.37	Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta	74
1.38	Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta	75
1.39	Riistavahinkolaki	75
1.40	Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta	76
1.41	Metsästyslaki	76
1.42	Laki Metsähallituksen erävalvonnasta	76
1.43	Kiinteistörekisterilaki	77
1.44	Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta	77
1.45	Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista	78
2	VOIMAANTULO	78
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	79
	LAKIEHDOTUKSET	84
1.	Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 24 §:n muuttamisesta	84
2.	Laki elintarvikelain 84 §:n muuttamisesta	85
3.	Laki kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	86
4.	Laki rehulain 37 §:n muuttamisesta	87
5.	Laki lannoitevalmistelain 29 §:n muuttamisesta	88
6.	Laki siemenkauppalain 24 §:n muuttamisesta	89
7.	Laki taimiaineistolain 3 a §:n muuttamisesta	90
8.	Laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 5 ja 7 a §:n muuttamisesta	91
9.	Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	92
10.	Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 35 §:n muuttamisesta	93
11.	Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 37 §:n muuttamisesta	94
12.	Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 ja 46 §:n muuttamisesta	95
13.	Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta	96
14.	Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 41 §:n muuttamisesta	97

HE 26/2018 vp

15. Laki eläinlääkintähuoltolain 33 §:n muuttamisesta.....	98
16. Laki eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta.....	99
17. Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	100
18. Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 50 §:n muuttamisesta	101
19. Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n muuttamisesta	102
20. Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n muuttamisesta.....	103
21. Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n muuttamisesta	104
22. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta.....	105
23. Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta	107
24. Laki luopumiseläkelain muuttamisesta	108
25. Laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain muuttamisesta	109
26. Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain muuttamisesta	110
27. Laki kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain kumoamisesta.....	111
28. Laki maataloustuotannon lopettamistuesta annetun lain kumoamisesta.....	112
29. Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta	113
30. Laki Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 1 ja 15 §:n muuttamisesta	115
31. Laki metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 7 §:n kumoamisesta	116
32. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta.....	117
33. Laki kalastuslain 92 §:n muuttamisesta	118
34. Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 31 ja 33 §:n muuttamisesta.....	119
35. Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta.....	120
36. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 37 ja 64 §:n muuttamisesta.....	121
37. Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta	122
38. Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	123
39. Laki riistavahinkolain 35 ja 37 §:n muuttamisesta.....	124
40. Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a ja 7 c §:n muuttamisesta.....	125
41. Laki metsästyslain 38 b §:n muuttamisesta.....	126
42. Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	127
43. Laki kiinteistörekisterilain 11 §:n muuttamisesta	128
44. Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta	129

HE 26/2018 vp

45. Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	131
Liite	132
Rinnakkaistekstit.....	132
1. Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 24 §:n muuttamisesta ..	132
2. Laki elintarvikelain 84 §:n muuttamisesta	134
3. Laki kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta.....	135
4. Laki rehulain 37 §:n muuttamisesta	136
5. Laki lannoitevalmistelain 29 §:n muuttamisesta.....	137
6. Laki siemenkauppalain 24 §:n muuttamisesta	138
7. Laki taimiaineistolain 3 a §:n muuttamisesta.....	139
8. Laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 5 ja 7 a §:n muuttamisesta.....	140
9. Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	142
10. Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 35 §:n muuttamisesta	143
11. Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 37 §:n muuttamisesta	144
12. Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 ja 46 §:n muuttamisesta.....	145
13. Laki eläinten kuljetuksesta annetun 36 §:n muuttamisesta	146
14. Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 41 §:n muuttamisesta.....	147
15. Laki eläinlääkintähuoltolain 33 §:n muuttamisesta.....	148
16. Laki eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta.....	149
17. Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	150
18. Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 50 §:n muuttamisesta	151
19. Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n muuttamisesta	152
20. Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n muuttamisesta.....	153
21. Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n muuttamisesta	154
22. Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta.....	155
23. Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta	158
24. Laki luopumiseläkelain muuttamisesta	160
25. Laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain muuttamisesta	162
26. Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain muuttamisesta	164
29. Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta	166
30. Laki Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 1 ja 15 §:n muuttamisesta	169
32. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta.....	171
33. Laki kalastuslain 92 §:n muuttamisesta	172
34. Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 31 ja 33 §:n muuttamisesta.....	173
35. Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta.....	175
36. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 37 ja 64 §:n muuttamisesta.....	177

HE 26/2018 vp

37. Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta	178
38. Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta	179
39. Laki riistavahinkolain 35 ja 37 §:n muuttamisesta	181
40. Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a ja 7 c §:n muuttamisesta	182
41. Laki metsästyslain 38 b §:n muuttamisesta	184
42. Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta	185
43. Laki kiinteistörekisterilain 11 §:n muuttamisesta	187
44. Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta	189
45. Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	192

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on useita lakeja, joissa säädetään henkilötietojen käsittelystä ja tietojen luovuttamisesta. Näiden lakien säännökset pääsääntöisesti täydentävät yleislakien eli viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) ja henkilötietolain (523/1999) sääntelyä.

Julkisuuslaki koskee viranomaisten asiakirjojen julkisuuden määräytymistä, salassapitovelvollisuutta ja asiakirjan julkiseksi tulemistä. Julkisuuslaissa pääperiaatteena on asiakirjan julkisuus. Julkisuuslaissa on säännökset virkamiesten, viranhaltijoiden ja muiden viranomaisissa toimivien vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjan antamisesta ja siihen kuuluvasta menettelystä, yleisistä perusteista luovutettaessa salassa pidettävä asiakirja sekä viranomaisen velvollisuudesta hyvän tiedonhallintatavan toteuttamiseen, tietoturvallisuuteen ja viestintään.

Henkilötiedolla tarkoitetaan henkilötietolain 3 §:n 1 kohdan mukaan ”kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi”. Henkilötietolaki perustuu yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 95/46/EY, jäljempänä *vuoden 1995 henkilötietodirektiivi*. Henkilötietolain 8 §:n mukaan oikeudesta saada tieto ja muusta henkilötietojen luovuttamisesta viranomaisen henkilörekisteristä on voimassa, mitä viranomaisten asiakirjojen julkisuudesta säädetään. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa on viranomaisen henkilörekistereitä koskeva erityissäännös, jossa säädetään seuraavasti: ”Viranomaisen henkilörekisteristä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Henkilötietoja saa kuitenkin luovuttaa suoramarkkinointia ja mielipide- tai markkinatutkimusta varten vain, jos niin erikseen säädetään tai jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa.”

Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä on uudistettu. Euroopan unionin tietosuojauudistusta koskevaa uutta lainsäädäntöä ovat:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta; yleinen tietosuoja-asetus (jäljempänä *tietosuoja-asetus*) ja

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680 luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (jäljempänä *tietosuojadirektiivi*).

Tietosuoja-asetuksen soveltaminen alkaa 25 päivänä toukokuuta 2018. Tietosuojadirektiivi tulee saattaa kansallisesti täytäntöön 6 päivästä toukokuuta 2018 lukien.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on useita lakeja, joissa säädetään henkilötietojen käsittelystä ja joiden yhdenmukaisuus Euroopan unionin uuden tietosuojalainsäädännön kanssa on tarpeen tarkistaa.

2 Nykytila

2.1 Johdanto

Tässä jaksossa kuvataan maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä siltä osin kuin on kyse henkilötietojen käsittelyä koskevista säännöksistä. Ensin tarkastellaan kasvintuotantoon, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä maatalouteen liittyvää ja sen jälkeen luonnonvaroihin liittyvää lainsäädäntöä. Lopuksi tarkastellaan kiinteistötietojärjestelmää sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskevaa lainsäädäntöä.

2.2 Kasvintuotantoon, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä maatalouteen liittyvä lainsäädäntö

Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä (284/2008, jäljempänä *tietojärjestelmälaki*) on ns. sateenvarjolaki asiakastietojen hallintointiin. Lakia sovelletaan maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmään talletettujen toimialan tietojen hallintointiin sekä maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallinnossa laadittuihin asiakirjoihin ja niihin sisältyviin tietoihin. Tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan pääsääntöisesti julkisuuslakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia.

Tietojärjestelmälakia ei lain 2 §:n 2 momentin mukaan kuitenkaan sovelleta, jos muussa maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädännössä säädetään toisin.

Maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmä muodostuu:

- 1) maatilojen omistajuuteen ja hallintaan liittyvistä rekistereistä;
- 2) maatalouden tukemiseen, maaseudun kehittämisen tukemiseen sekä vienti- ja sisämarkkinatukiin liittyvistä asiakasrekistereistä;
- 3) tukien maksuun ja valvontaan liittyvistä rekistereistä;
- 4) eläinten tunnistamiseen ja jäljitettävyyteen liittyvistä rekistereistä;
- 5) eläinten terveyden ja hyvinvoinnin, elintarviketurvallisuuden ja kasvinterveyden varmistamiseen liittyvistä rekistereistä.

Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä Luonnonvarakeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, Maanmittauslaitoksella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

Tietojärjestelmään voidaan tallettaa tunnistetiedot henkilöstä, toimijasta, etuutta hakeneesta, maatilasta, metsätaloustilasta, puutarhayrityksestä tai muusta vastaavasta yrityksestä taikka yhtä tai useampaa tuotantoeläintä pitävästä tilasta tai muusta eläintenpitoyksiköstä. Tunnistetietoja ovat nimi, henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus, äidinkieli, kansalaisuus, kotimaa,

kotipaikka, lähiosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero sekä asiakkaalle annettu rekisteritunnus. Lisäksi tietojärjestelmään voidaan tallettaa tiedot, jotka ovat tarpeen asioiden käsittelemiseksi, ratkaisemiseksi ja valvomiseksi laissa säädettyllä tavalla, sekä tietojärjestelmän käyttöön liittyviä hallinnollisia tietoja. Rekisterinpidon yhteydessä voidaan kerätä tietoja myös tilastotarkoituksiin. Salassa pidettäviin tietoihin sovelletaan julkisuuslain säännöksiä. Tämän lisäksi säädetään kuitenkin, että tietojärjestelmään sisältyvät asiakasta koskevat luottotiedot, tiedot valtioneuvostokautista ja takauksen kohteena olevien lainojen määrästä sekä lainamuotoisiin tukiin liittyvät tiedot lainojen määrästä ovat salassa pidettäviä.

Julkisia tietoja voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla muille viranomaisille tai viranomaistehtäviä hoitaville tahoille laissa säädettyä tehtävää tai velvoitetta varten.

Laissa annetaan viranomaisille ja muille tietojen käyttöön oikeutetuille tahoille velvoitteet, joiden mukaan tietoja voidaan käyttää, sekä säädetään myös viranomaisten oikeuksista tietojen käytössä. Oikeus käyttää tiettyä tietoa, mahdollisuus tietojen yhteiskäyttöön sekä se, missä laajuudessa tietoja käytetään, määritetään tietojärjestelmälaissa.

Erityislaeissa puolestaan on tarvittaessa tarkemmat säännökset viranomaisten tietojen keräämisoikeudesta, asiakkaiden ilmoitusvelvollisuudesta sekä tarvittaessa rekisterien tietosisällöistä. Myös rekisterinpitäjä on erikseen nimettävä kunkin erityislain tarpeen mukaan tietojärjestelmälain osoittamista vaihtoehdoista.

Tietojärjestelmälakiin nojaava erityislaki on esimerkiksi laki eläintunnistusjärjestelmästä (283/2010), jonka mukaan eläintunnistusjärjestelmän rekistereiden tiedot talletetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuun maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmään ja eläintunnistusjärjestelmän asiakirjoihin ja rekistereihin sovelletaan edellä mainittua lakia, jollei kyseisessä laissa toisin säädetä. Rekisterinpitäjäksi nimetään Elintarviketurvallisuusvirasto. Laissa määritellään tarkemmin rekisterin käyttötarkoitus ja rekisterin sisältö, ilmoitukset rekisteriin, oikeus tietojen saantiin viranomaisilta ja muilta kuin viranomaisilta.

Eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015) säädetään, että rekistereihin ja asiakirjoihin sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia, jollei kyseisessä laissa toisin säädetä. Rekisterinpitäjänä toimii Elintarviketurvallisuusvirasto. Muut lain mukaiset toimivaltaiset viranomaiset käyttävät, tallettavat ja päivittävät rekisteritietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

Tietojärjestelmälain mukaisesti henkilötietojen käsittelyä säänteleviä lakeja

Tietojärjestelmälakia sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn seuraavissa maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallintoa koskevissa laeissa, joissa lisäksi voi olla tarkempia säännöksiä muun muassa tietojen keräämisestä, ilmoittamisesta, tietosisällöstä ja säilytysajoista:

laissa luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta (294/2015);

laissa tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (497/2013);

laissa eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015);

elintarvikelaissa (23/2006);

eläintautilaissa (441/2013);

HE 26/2018 vp

laissa eläinten lääkitsemisestä (387/2014);

laissa eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010);

laissa eläinjalostustoiminnasta (319/2014);

laissa maaseudun kehittämisen tukemisesta (28/2014);

laissa maatalouden tukien toimeenpanosta (192/2013);

laissa maataloustuotteiden markkinajärjestelystä (999/2012);

laissa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011);

laissa kasvinjalostajanoikeudesta (1279/2009).

Muut henkilötietojen käsittelyä koskevat lait

Lakeja, joissa henkilötietojen käsittelystä, rekistereistä ja rekisterien tietosisällöstä säädetään suoraan substanssilaisissa ilman viittausta tietojärjestelmälakiin, ovat:

rehulaki (86/2008);

lannoitevalmistelaki (539/2006);

siemenkauppalaki (728/2000);

taimiaineistolaki (1205/1994);

laki kasvinterveyden suojelemisesta (702/2003);

laki hukkakauran torjunnasta (185/2002);

laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011);

laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006);

eläinlääkintähuoltolaki (765/2009);

laki eläinlääkärinammatin harjoittamisesta (29/2000);

eläinsuojelulaki (247/1996);

kolttalaki (253/1995).

Eläinsuojelulaki on vanhentunut laki, joka on parhaillaan uudistettavana (MMM026:00/2012). Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alusta ja samalla rekisteriä koskevat säännökset saatetaan ajantasalle. Tämän vuoksi asiaa ei ole tarpeen käsitellä tässä esityksessä enempää. Eläinsuojeluun liittyviä rekisterinpitäjätehtäviä hoitaa Elintarviketurvallisuusvirasto.

Lisäksi tietojen säilyttämistä koskevia säännöksiä täsmennetään seuraavissa laeissa:

laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta (612/2006);

laki maatalousyrittäjien luopumistuesta (1293/1994);

laki luopumiseläkelaista (16/1974);

laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä (1317/1990);

laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta (1330/1992).

Lisäksi on lakeja, joissa on säännöksiä muun muassa eläkelaitoksen tiedonsaantioikeudesta sekä asiakirjojen säilyttämisestä, mutta joiden nojalla ei enää myönnetä eikä makseta etuuksia, esitetään kumottavaksi. Niitä ovat:

laki kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta (1297/1994);

laki maataloustuotannon lopettamistuesta (1340/1996).

2.3 Luonnonvaroihin liittyvä lainsäädäntö

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan luonnonvaroihin liittyvät säännökset, joissa säädetään henkilötietojen käsittelystä, voidaan jakaa kolmeen ryhmään: metsätalous, kalatalous ja vapaa-ajankalastus sekä riista.

Metsätalouteen liittyvä keskeisin henkilötietojen käsittelyä koskeva säädös on Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettu laki (419/2011, jäljempänä *metsätietolaki*). Tietojärjestelmän käyttötarkoituksena on metsäkeskukselle kuuluvien julkisten hallintotehtävien hoitaminen. Metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen. Metsäkeskuksen julkisista hallintotehtävistä säädetään Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011, jäljempänä *metsäkeskuslaki*) 8 §:ssä. Metsätietolaissa säädetään metsäkeskuksen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Lisäksi henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia. Metsätietolain 1 §:n mukaan tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan, mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Metsätietolain 4 §:ssä on säädetty tietojärjestelmän tietosisällöistä ja käyttötarkoituksista. Lisäksi laissa säädetään esimerkiksi tietojen yhdistämisestä (5 §), rekisterinpitäjästä (6 §), tietojen luovuttamisesta ja luovuttamismenettelyistä (10–13 b §) sekä tietojen säilyttämisestä.

Metsätalouteen liittyvää henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä on metsänviljelyaineiston kaupasta annettu laki (241/2002, jäljempänä *metsänviljelyaineistolaki*). Laissa säädetään metsänviljelyaineiston tuotannosta, markkinoinnista ja maahantuonnista. Lain 21 §:n mukaan Kasvintuotannon tarkastuskeskus (nykyisin Elintarviketurvallisuusvirasto) pitää rekisteriä ilmoitusvelvollisista metsänviljelyaineiston toimittajista, hyväksytyistä perusaineistoista, perusaineistoista, joiden hyväksyminen on peruutettu sekä kantatodistuksista (valvontarekisterit). Laissa on viittaussäännökset henkilötietolakiin ja julkisuuslakiin.

HE 26/2018 vp

Luonnonvaroihin liittyvää lainsäädäntöä on metsänhoitoyhdistyksistä annettu laki (534/1998, jäljempänä *metsänhoitoyhdistyslaki*). Laki sisältää viittaussäännöksen henkilötietolakiin. Koska metsänhoitoyhdistyslaissa ei ole henkilötietojen käsittelyyn liittyviä erityissäännöksiä, kyseisen lain tietosuoja-asetuksen mukaisuutta ei ole tarpeen arvioida tässä esityksessä.

Kalatalouteen tai vapaa-ajan kalastukseen liittyviä henkilötietojen käsittelyä koskevia säädöksiä ovat:

kalastuslaki (379/2015);

laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta (1093/2014, jäljempänä *kalatalousrahastolaki*);

laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä (690/2010, jäljempänä *kalastusalusrekisterilaki*);

laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta (1188/2014, jäljempänä *kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälaki*);

laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta (176/2017, jäljempänä *Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislaki*).

Kalastuslain 11 luvussa säädetään kalataloushallinnon rekistereistä. Lain 92 §:ssä säädetään kalataloushallinnon tietojärjestelmästä. Lain 94 §:ssä taas säädetään tietojärjestelmään liittyvistä rekistereistä. Kalatalousrahastolaki perustuu EU-lainsäädäntöön, jossa edellytetään jäsenvaltioiden ottavan käyttöön tietojärjestelmän Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä kalatalousrahastolaissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Kalastusalusrekisterilaissa säädetään suomalaisista merellä toimivista kalastus- ja vesiviljelyaluksista pidettävästä rekisteristä siltä osin kuin siitä ei säädetä Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevilla säädöksillä. Kalastusalusrekisterilain 4 luvussa on keskeisimmät henkilötietojen käsittelyyn liittyvät säännökset. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälaissa säädetään yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja yhteisen kalastuspolitiikan vastaisiin tekoihin liittyvän Euroopan unionin lainsäädännön toimeenpanosta. Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 7 §:ssä säädetään saalisrekisteristä. Kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen (SopS 41 ja 42/2017) 13 artiklan mukaan jokainen kalastaja on velvollinen ilmoittamaan saalistietonsa saalirekisteriin. Kalastuslain 92 §, kalatalousrahastolain 33 §, kalastusalusrekisterilain 20 §, kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälain 10 ja 37 § sekä Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 7 § sisältävät viittaussäännöksen julkisuuslakiin ja henkilötietolakiin.

Riistavahinkolaki (105/2009) koskee riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamista sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta estämistä. Lain 36 § sisältää viittaussäännöksen julkisuuslakiin. Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993, jäljempänä *riistanhoitomaksulaki*) säädetään eräistä Suomen riistakeskuksen julkisista hallinto-tehtävistä. Lisäksi laissa säädetään metsästäjärekisteristä. Riistanhoitomaksulain 7 a ja 7 c § sisältää viittaussäännöksen henkilötietolakiin.

Luonnonvaroihin liittyvää lainsäädäntöä on Metsähallituksen erävalvonnasta annettu laki (1157/2005, jäljempänä *erävalvontalaki*). Laki koskee Metsähallituksen suorittamaa erävalvontaa valtion alueilla. Laki sisältää viittaussäännöksen henkilötietolakiin.

Patoturvallisuuslaissa (494/2009) on erityissäännös patojen valvontaa varten pidettävästä tietojärjestelmästä. Patoturvallisuuslain 33 §:ssä säädetään, että tietojärjestelmää pitää Suomen ympäristökeskus. Laissa ei ole viittauksia julkisuuslakiin tai henkilötietolakiin, mutta kyseiset tulevat yleislakeina muutoinkin sovellettaviksi eikä tarvetta erillisiin viittaussäännöksiin ole. Koska patoturvallisuuslaissa ei ole henkilötietojen käsittelyyn liittyviä erityissäännöksiä, kyseisen lain tietosuoja-asetuksen mukaisuutta ei ole tarpeen arvioida.

Luonnonvaroihin liittyvää lainsäädäntöä on Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettu laki (1048/2016). Kyseisessä laissa ei ole henkilötietojen käsittelyyn liittyviä erityissäännöksiä.

2.4 Kiinteistötietojärjestelmää sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskeva lainsäädäntö

Kiinteistötietojärjestelmä

Kiinteistötietojärjestelmän käyttötarkoituksena on järjestää kiinteistöjä ja muita maa- ja vesialueiden yksiköitä koskevat tiedot käsittävä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tapahtuva valtakunnallinen tietopalvelu.

Kiinteistötietojärjestelmän perustamiseen, järjestelmän ylläpitämiseen ja järjestelmään sisältyvien tietojen luovuttamiseen ja käyttämiseen sovelletaan lakia kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002, jäljempänä *kiinteistötietojärjestelmälaki*). Kiinteistötietojärjestelmä käsittää kiinteistörekisterilain (392/1985) mukaiset tiedot, lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittävät tiedot sekä muita tietoja sen mukaan kuin muualla laissa säädetään. Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriä koskeva sääntely sisältyy maakaareen (540/1995), joka kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan.

Kiinteistötietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja järjestelmän kehittämisestä huolehtii Maanmittauslaitos. Kiinteistötietojärjestelmän rekistereitä pitävät Maanmittauslaitos, kunnat sekä muut laissa erikseen määrätyt tahot. Viranomaisella, jonka vastuulla on kiinteistötietojärjestelmän tietosisältöön kuuluvan tiedon tuottaminen, on velvollisuus huolehtia tällaisen tiedon tallentamisesta kiinteistötietojärjestelmään ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Kiinteistötietojärjestelmän tiedot ovat julkisia sen mukaan kuin julkisuuslaissa säädetään ja toisaalta myös suojattuja sen mukaan kuin henkilötietolaissa säädetään. Tietoja koskien sovelletaan siten lähtökohtaisesti yleislakien säännöksiä ilman erillistä viittausta, yleislakien soveltamisalajauksen mukaisesti. Kiinteistötietojärjestelmään sisältyviä rekistereitä koskevissa erityislaeissa (maakaari, kiinteistörekisterilaki) säädetään yksityiskohtaisemmin tietojen keräämisestä, ilmoitusvelvollisuuksista sekä rekisterien tarkemmasta tietosisällöstä.

Ruoka- ja luonnonvaratilastot

Ruoka- ja luonnonvaratilastoista annettu laki (562/2014) koskee Luonnonvarakeskuksen toimintaa tilastolaissa (280/2004) tarkoitettuna tilastoviranomaisena ja siinä säädetään tilastoviranomaistoiminnan piiriin kuuluvasta tilastotuotannosta. Lain 1 §:n 3 momentin mukaan tietojen keräämisen perusteisiin ja järjestämiseen, tietojen käsittelyyn ja tilastojen laatimiseen sekä tietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan tilastolakia erikseen säädetyin poikkeuksin. Sääntelyn asetuksenmukaisuuden arviointi sisältyy siten käytännössä pääosin tilastolain asetuksenmukaisuuden arviointiin. Erityissääntelyä lakiin sisältyy tilastojen laatimisen edellyttämästä tiedonantovelvollisuudesta sekä tietojen luovuttamisesta tilastollisiin tutkimus- ja sel-

vitystarkoituksiin. Lain 4 § sisältää viittauksen henkilötietolain mukaiseen oikeuteen kerätä ja tallettaa henkilötietoja.

2.5 Euroopan unionin lainsäädäntö

Tietosuoja-asetus

Tietosuoja-asetus korvaa 25 päivästä toukokuuta 2018 lukien nykyisen vuoden 1995 henkilötietodirektiivin. Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, mutta se sallii kuitenkin useiden säännösten osalta kansallisia täydentäviä säännöksiä. Siinä mielessä tietosuoja-asetus on direktiivinluonteinen.

Tietosuoja-asetuksen kohde, tavoitteet ja soveltamisala sekä asetuksessa käytettävät käsitteet määritellään asetusehdotuksen I luvussa. Asetuksen kohde ja tavoitteet vastaavat pitkälti vuoden 1995 henkilötietodirektiivin tavoitteita. Asetuksella vahvistetaan säännöt yksilöiden suojelle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt, jotka koskevat näiden tietojen vapaata liikkuvuutta. Lisäksi asetuksen tavoitteissa korostetaan luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja vapauksien, erityisesti henkilötietojen, suojaamista.

Tietosuoja-asetuksen 2 artiklassa säädetään asetuksen aineellisesta soveltamisalasta. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on osittain tai kokonaan automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa. Asetuksen 2 artiklassa säädetään, ettei asetusta sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan eikä henkilötietojen käsittelyyn, jota suorittavat jäsenvaltiot toteuttaessaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) V osaston 2 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa. Asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jonka luonnollinen henkilö suorittaa yksinomaan henkilökohtaisessa tai kotitaloutta koskevassa toiminnassa (ns. kotitalouspoikkeus). Asetusta ei myöskään sovelleta toiminnassa, jota toimivaltaiset viranomaiset suorittavat rikosten ennalta estämistä, tutkintaa, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia varten tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Tällaiseen rikosasioihin liittyvään henkilötietojen käsittelyyn on tarkoitus soveltaa tietosuojadirektiiviä. Tietosuojadirektiiviä tarkastellaan jäljempänä tässä esityksessä.

Tietosuoja-asetuksen keskeisten käsitteiden (henkilötieto, käsittely, rekisteri, rekisterinpitäjä, henkilötietojen käsittelijä, vastaanottaja) määritelmät (4 artikla) vastaavat pitkälti vuoden 1995 henkilötietodirektiiviä. Keskeisimmät muutokset henkilötietodirektiiviin nähden koskevat henkilötiedon henkilötietojen käsittelijän määritelmää. Henkilötiedon määritelmässä tarkennetaan, että myös sijaintitieto ja verkkotunnistetieto ovat henkilötietoja. Henkilötietojen käsittelijällä taas tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Tällöin on kyse siitä, että henkilötietojen käsittelyyn liittyviä tehtäviä on sopimuksella siirretty jonkun muun hoidettavaksi. Vastaava termi ruotsiksi on personuppgiftsbiträde ja saksaksi Auftragsverarbeiter. Ruotsin käännös viittaa rekisterinpitäjän avustamiseen ja saksan termi toimeksiantoon. On siis tärkeää huomata, että tietosuoja-asetuksen henkilötietojen käsittelijää koskevat säännökset koskevat vain niitä tilanteita, joissa henkilötietojen käsittelyä on ulkoistettu. Asetuksessa on myös useita uusia määritelmiä (esimerkiksi pseudonymisoiminen, henkilötietojen tietoturvaloukkaus, geneettinen tieto, biometrinen tieto, päätoimipaikka, edustaja, yritys ja konserni).

Rekisterinpitäjän määritelmään liittyen voidaan todeta, että tietosuoja-asetuksen mukaan rekisterinpitäjällä tarkoitetaan "luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot; jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti". Tietosuoja-asetuksen johdantolauseen (79) mukaan rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojeleminen sekä rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden velvollisuudet ja vastuut esimerkiksi valvontaviranomaisten suorittaman seurannan ja niiden toteuttamien toimenpiteiden yhteydessä edellyttää, että tässä asetuksessa säädetyt vastuualueet jaetaan selkeästi, myös silloin kun rekisterinpitäjä määrittää käsittelyn tarkoitukset ja keinot yhdessä muiden rekisterinpitäjien kanssa tai kun käsittely suoritetaan rekisterinpitäjän puolesta. Tietosuoja-asetuksesta tulee useita rekisterinpitäjälle kuuluvia velvoitteita, minkä vuoksi tulee olla selvää, mikä taho vastaa rekisterinpitäjän velvoitteista. Tämän vuoksi rekisterinpitäjä tulisi nimetä kansallisessa lainsäädännössä.

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista. Niitä ovat esimerkiksi käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi ja täsmällisyys. Asetuksen 6 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa luetellaan ne edellytykset, joiden tulee täytyä, jotta henkilötietojen käsittely olisi lainmukaista. Kyseisessä luettelossa mainitut edellytykset vastaavat pääosin henkilötietolain 8 §:n 1 momentissa mainittuja asioita. Henkilötietojen käsittely on lainmukaista esimerkiksi silloin, kun se liittyy rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvoitteeseen (6 artiklan 1 kohta c alakohta), yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseen (6 artiklan 1 kohta e alakohta) ja rekisterinpitäjän julkisen vallan käyttöön (6 artiklan 1 kohta e alakohta). Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetään kansallisesta liikkumavarasta eli siitä, milloin on mahdollista säätää tarkemmin henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta. Asiaa tarkastellaan jäljempänä tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.1 luvussa (alaotsikkona Tietosuoja-asetuksen 5 ja 6 artikla).

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä. Erityisten henkilötietoryhmien käsite käy ilmi 9 artiklan 1 kohdasta, jossa säädetään seuraavasti:

”Sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mieltä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tai biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä.”

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa mainitut erityiset henkilötietoryhmät vastaavat pitkälti henkilötietolain 11 §:ssä lueteltuja arkaluonteisia tietoja. Määritelmät eroavat toisistaan kuitenkin siinä, että henkilötietolain 11 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan arkaluonteisia tietoja ovat rikkollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevat tiedot.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaan erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittely on kiellettyä. Kyseiseen pääsääntöön liittyvistä poikkeuksista säädetään asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa. Asetuksen 9 artiklan 4 kohdassa säädetään kansallisesta liikkumavarasta eli siitä, milloin on mahdollista säätää tarkemmin henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta erityisten henkilötietoryhmien osalta.

Tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa säädetään rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Säännöksen mukaan tällaisten henkilötietojen käsittely on sallittua, jos se suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Tietosuoja-asetuksen III luvussa säädetään rekisteröidyn oikeuksista. Rekisteröidyn oikeuksia koskevassa luvussa on säännökset muun muassa:

rekisteröidyn informoinnista (12–14 artikla);

rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin (15 artikla);

oikeudesta tietojen oikaisemiseen (16 artikla);

oikeudesta tietojen poistamiseen (17 artikla);

oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen (18 artikla);

oikeudesta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (artikla 20) ja

vastustamisoikeudesta (21 artikla).

Tietosuoja-asetuksen IV luvussa säädetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuuksista. Tietosuoja-asetuksen 4 artiklan mukaan henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Määritelmässä tarkoitetaan siten sitä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän toimeksiannon perusteella.

Tietosuoja-asetuksen V luku koskee henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille, VI luku valvontaviranomaisia, VII luku valvontaviranomaisten yhteistyötä ja yhdenmukaisuusmekanismeja ja VIII luku oikeussuojakeinoja, vastuita ja seuraamuksia. Asetuksen IX luvussa säädetään tietojenkäsittelyyn liittyvistä erityistilanteista, joita ovat esimerkiksi:

henkilötietojen käsittely ja virallisten asiakirjojen julkisuus (86 artikla);

kansallisen henkilötunnuksen käsitteleminen (87 artikla);

arkistointitarkoitus taikka tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus (89 artikla).

Tietosuojadirektiivi

Tietosuojadirektiivi kumoaa EU:n tietosuojapuitepäätöksen 2008/977/YOS 6 päivästä toukokuuta 2018 lukien. Molempien säädösten tarkoituksena on taata luonnollisten henkilöiden korkeatasoinen ja johdonmukainen suoja henkilötietojen käsittelyssä rikosasioissa sekä helpottaa henkilötietojen vaihtoa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. Tietosuojadirektiivi on yksityiskohtaisempi ja soveltamisalaltaan laajempi kuin tietosuojapuitepäätös. Kumoettava puitepäätös koskee vain EU:n jäsenvaltioiden rajat ylittävää henkilötietojen käsitte-

lyä, tietosuojadirektiivi sen sijaan myös jäsenvaltion sisällä tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä.

Direktiivin 2 artiklan mukaan tietosuojadirektiiviä sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten. Mainitussa kohdassa mainitaan henkilötietojen käsittely ”rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten.” Tietosuojadirektiivin soveltamisen kannalta keskeinen säännös on 2 artiklan toimivaltaisen viranomaisen määritelmä (7 kohta). Kyseisen artiklan mukaan toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan seuraavia tahoja:

”a) kaikkia viranomaisia, joiden toimivalta kattaa rikosten ennalta estämisen, tutkimisen, paljastamisen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy; tai

b) kaikkia muita elimiä tai yksiköitä, joille on jäsenvaltion lainsäädännössä annettu tehtäväksi käyttää julkista valtaa tai valtuuksia rikosten ennalta estämiseen, tutkimiseen, paljastamiseen tai rikoksiin liittyviin syytetoimiin tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy.”

Tietosuojadirektiiviä sovelletaan siten poliisin ja muiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosasioissa. Direktiivissä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia on oikeus-, sisä-, puolustus- ja valtiovarainministeriön hallinnonalalla. Direktiivin soveltamisala ei lähtökohtaisesti ulotu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan asioihin. Direktiivin soveltamisalaan kuuluisi kuitenkin Metsähallituksen erävalvonnan osana suoritettava suppea esitutkinta samoin kuin rikosten estämiseen liittyvät erävalvontatehtävät. Metsähallituksen erävalvontatehtäviä tarkastellaan jäljempänä tässä esityksessä.

Tietosuojadirektiivin 2 artiklan mukaan direktiiviä sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on kokonaan tai osittain automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen muuhun kuin automatisoituun käsittelyyn, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa. Tietosuojadirektiiviä ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan.

Tietosuojadirektiivin 3 artikla sisältää muun muassa henkilötiedon, käsittelyn, rekisterin, toimivaltaisen viranomaisen, rekisterinpitäjän, henkilötietojen käsittelijän ja henkilötietojen tietoturvaloukkauksen määritelmät. Direktiivin 4 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyn periaatteista. Niitä ovat esimerkiksi henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus, käyttötarkoitussidonnaisuus ja henkilötietojen täsmällisyys. Direktiivin 5 artiklassa säädetään henkilötietojen säilyttämisen ja tarkistamisen määräajoista.

Direktiivin 6 artiklan mukaan rekisterinpitäjän on eroteltava toisistaan rekisteröityjen ryhmät eli rikoksesta epäillyt, tuomitut, uhrin ja muut osapuolet. Direktiivin 7 artiklan mukaan toiseikkoihin perustuvat henkilötiedot on mahdollisuuksien mukaan erotettava henkilökohtaisiin arvioihin perustuvista henkilötiedoista.

Tietosuojadirektiivin 8 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin se on tarpeen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi 1 artiklan 1 kohdan tarkoitusta eli rikosten ennalta estämistä, tutki-

mista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Tällöin kyse voi olla EU- tai kansallisesta lainsäädännöstä. Direktiivin 8 artiklan mukaan jäsenvaltion lainsäädännössä on tällöin täsmennettävä ainakin käsittelyn tavoitteet, käsiteltävät henkilötiedot ja käsittelyn tarkoitukset.

Tietosuojadirektiivin 10 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta henkilötietojen käsittelystä.

Tietosuojadirektiivin III luvussa säädetään rekisteröidyn oikeuksista. Kyseisessä luvussa säädetään esimerkiksi rekisteröidyn informoinnista, oikeudesta saada pääsy omiin henkilötietoihin, tietoihin pääsyn rajoittamisesta sekä henkilötietojen oikaisemisesta, poistamisesta ja käsittelyn rajoittamisesta.

Tietosuojadirektiivissä on lisäksi säännöksiä:

rekisterinpitäjästä ja henkilötietojen käsittelystä (IV luku);

henkilötietojen siirrosta kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille (V luku);

riippumattomista valvontaviranomaisista (VI luku) ja

viranomaisten yhteistyöstä (VII).

Tietosuojadirektiivi tulee saattaa kansallisesti täytäntöön 6 päivästä toukokuuta 2018 lukien.

2.6 Vireillä olevat Euroopan unionin lainsäädännön kansallista täytäntöönpanoa koskevat hankkeet

Oikeusministeriössä ja sisäministeriössä on vireillä henkilötietojen käsittelyyn liittyviä säädöshankkeita, joilla on liittymäkohtia tähän esitykseen ja jotka tulisi ottaa huomioon tämän esityksen eduskuntakäsittelyssä.

Oikeusministeriön Tatti-työryhmän mietintö (oikeusministeriön julkaisuja 35/2017; OM1/41/2016) sisältää ehdotuksen uudeksi tietosuojalaksi, jolla täydennettäisiin ja täsmennettäisiin tietosuoja-asetusta. Työryhmän ehdottamaa henkilötietojen suojaa koskevaa yleislakia, tietosuojalakia, olisi sovellettava rinnakkain tietosuoja-asetuksen kanssa. Samalla kumotaisiin henkilötietolaki sekä tietosuojalautakuntaa ja tietosuojavaltuutettua koskevat säännökset. Tatti-työryhmän mietintö sisältää ehdotuksia muutamista tietojenkäsittelyn erityistilanteista: erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta henkilötietojen käsittelystä, tieteellisestä ja historiallisesta tutkimuksesta, tilastoinnista ja yleisen edun mukaisesta arkistoinnista. Lisäksi mietintöön sisältyy muun muassa ehdotus kansallisesta valvontaviranomaisesta ja nykyisen tietosuojalautakunnan korvaavasta seuraamuslautakunnasta. Lisäksi mietintö sisältää ehdotuksen oikeusturvaa ja seuraamuksia koskeviksi säännöksiksi. Oikeusministeriö on valmistellut työryhmän ehdotusten pohjalta henkilötietojen suojaa koskevaa yleislakia. Hallituksen esitys EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 9/2018 vp) on annettu eduskunnalle maaliskuussa 2018.

Ehdotus uudeksi tietosuojalaksi sisältää kolme julkisen sektorin liikkumavaraan liittyvää säännöstä, jotka on tarpeen lyhyesti todeta tässä yhteydessä. Tietosuojalakehdotuksen 6 §:ssä säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä. Säännöksellä on merkitystä sillä osin kuin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on säännöksiä, jotka liittyvät re-

kisteröidyn terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyyn. Tietosuojalakehdotuksen 7 §:ssä säädetään rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvästä käsittelystä. Ehdotetun säännöksen mukaan tietosuojalakehdotuksen 6 §:n 2 momentissa säädettyjä suojatoimia sovellettaisiin rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvään käsittelyyn. Samoin tietosuojalakehdotuksen 25 § liittyy tähän esitykseen. Säännös koskee hallinnollista seuraamusmaksua. Säännöksen mukaan tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta ei voitaisi määrätä muun muassa valtion viranomaisille, kunnallisille viranomaisille ja itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille.

Oikeusministeriön tietosujadirektiiviyöryhmän mietintö ”Henkilötietojen suoja rikosasian käsittelyssä ja kansallista turvallisuutta ylläpidettäessä” on julkaistu 6 päivänä marraskuuta 2017 (oikeusministeriön julkaisu 52/2017; OM21/41/2016). Tietosujadirektiiviyöryhmä ehdottaa, että laissa säädettaisiin muun muassa toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksista tietojen käsittelyssä, rekisteröidyn oikeuksista, tietosujavastaavan tehtävistä sekä oikeusturvakeinoista ja seuraamuksista. Lain noudattamista valvoisi tietosuojan valvontaviranomainen (nykyisin tietosuojavaltuutettu), josta säädettaisiin EU:n tietosuoja-asetusta täydentävässä uudessa kansallisessa tietosuojalaissa.

Tietosujadirektiiviyöryhmän ehdotuksen mukaan rekisteröidyllä olisi oikeus tarkastaa omat henkilötietonsa ja saada tietoja henkilötietojensa käsittelystä. Rekisteröidyn oikeuksia voitaisiin kuitenkin rajoittaa, jos se on välttämätöntä esimerkiksi rikoksen selvittämisen kannalta. Tällöin rekisteröity voisi pyytää valvontaviranomaista tarkastamaan, että hänen henkilötietojaan on käsitelty lainmukaisesti. Työryhmä ehdottaa, että ehdotettu lainsäädäntö tulisi voimaan 6 päivänä toukokuuta 2018. Tietosujadirektiiviin liittyvä hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätkaudella 2018.

Sisäministeriö on 21 päivänä joulukuuta 2017 lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen hallituksen esitykseksi (SM064:00/2015). Esityksen tavoitteena on saattaa henkilötietojen käsitteilyä poliisitoimessa koskeva lainsäädäntö ajan tasalle sekä vastaamaan poliisin kansallisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia. Esityksessä huomioidaan Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen ja tietosujadirektiivin aiheuttamat muutostarpeet. Lisäksi huomioidaan eräät kansalliset erityisesti poliisin rikostorjuntaa koskevat tietojen käsittelytarpeet. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätkaudella 2018.

2.7 Nykytilan arviointi

Tässä luvussa tarkastellaan tietosuoja-asetuksen ja tietosujadirektiivin näkökulmasta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännöksiä ja niiden muutostarpeita. Lisäksi tarkastellaan tietosuojalakehdotusta suhteessa eräisiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan organisaatioihin sekä eräiden maa- ja puutarhatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta koskevien säännösten tarpeellisuutta.

Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on lukuisia viittauksia henkilötietolakiin. On selvää, että uuden tietosuoja-asetuksen EU-lainsäädännön johdosta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännökset on tarkistettava henkilötietolakea koskevien viittausten osalta. Säännöksissä tulisi jatkossa viitata ainakin tietosuoja-asetukseen ja asiayhteydestä riippuen useimmiten myös ehdotettuun tietosuojalakiin. Erävalvontalain osalta olisi tarpeen viitata ehdotetun tietosuojalain lisäksi ehdotettuun lakiin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä arvioidaan tässä esityksessä seuraavassa järjestyksessä (sulussa tämän luvun alaotsikon numerot):

Tietosuoja-asetuksen 5 ja 6 artikla (2.7.1)

Tietosuoja-asetuksen 7 artikla (2.7.2)

Tietosuoja-asetuksen 9 artikla (2.7.3)

Tietosuoja-asetuksen 10 artikla (2.7.4)

Tietosuoja-asetuksen III luku (2.7.5)

Tietosuoja-asetuksen IV luku (2.7.6)

Tietosuoja-asetuksen V luku (2.7.7)

Tietosuoja-asetuksen VIII luku (2.7.8)

Tietosuoja-asetuksen IX luku (2.7.9)

Tietosuojadirektiivi (2.7.10)

Tietosuoja-asetuksen 8 ja 11 artiklaa ei tässä esityksessä tarkastella. Ensin mainittu liittyy tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen ja 11 artikla sellaiseen henkilötietojen käsittelyyn, joka ei edellytä tunnistamista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla ei ole lainsäädäntöä, joka koskisi mainituissa artikloissa säänneltyjä asioita.

Edellä olevasta esityksessä tarkasteltavien asioiden luettelosta voidaan todeta, että mainittu luettelo kattaa tietosuoja-asetuksen kaikki muut luvut paitsi sen I, VI, VII, X ja XI luvut. Asetuksen I luku sisältää asetuksen soveltamisalaa koskevat säännökset ja määritelmät. Asetuksen VI luku sisältää valvontaviranomaista koskevat säännökset. Asetuksen VII luvussa säädetään jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten yhteistyöstä ja ns. yhdenmukaisuusmekanismista. Asetuksen X luvussa säädetään delegoiduista säännöksistä ja täytäntöönpanosäännöksistä. Asetuksen XI luvussa taas säädetään asetuksen voimaantulosta, suhteesta henkilötietojen käsitteilystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/58/EY, komission kertomuksista sekä unionin muiden tietosuoja-säännösten uudelleentarkastelusta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei ole tietosuoja-asetuksen I, VI, VII, X ja XI lukujen säännösten kanssa päällekkäistä sääntelyä.

2.7.1 Tietosuoja-asetuksen 5 ja 6 artikla

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista periaatteista. Niitä ovat henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus-, kohtuullisuus- ja läpinäkyvyysvaatimus, käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi, henkilötietojen täsmällisyys ja henkilötietojen säilytyksen rajaaminen. Periaatteet sisältyvät myös henkilötietolakiin ja ne on siten huomioitu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä. Henkilötietojen täsmällisyyttä ja henkilötietojen säilytystä tarkastellaan kuitenkin jäljempänä tässä luvussa.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta. Artiklan 1 kohdassa säädetään niistä perusteista, joihin henkilötietojen käsittely voi perustua. Henkilötietojen käsittelyn perusteena voi ensinnäkin olla rekisteröidyn suostumus (a alakohdassa). Viranomaisten ja julkista hallintotehtävää hoitavien organisaatioiden osalta keskeisimmät henkilötietojen käsittelyn perusteet ovat lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen (c alakohdassa).

ta), yleistä etua koskevan tehtävän suorittaminen (e alakohta) ja rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttäminen (e alakohta). Viimeksi mainitut kolme henkilötietojen käsittelyn perustetta ovat keskeisiä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön arvioinnissa, koska tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan vain kyseisiin henkilötietojen käsittelyn perusteisiin liittyvistä seikoista voi säätää tarkemmin Euroopan unionin tai jäsenvaltion lainsäädännössä. Tältä osin kansallinen lainsäädäntö voi koskea:

yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta; käsiteltävien tietojen tyyppiä;

asianomaisia rekisteröityjä;

yhteisöjä, joille ja tarkoituksia, joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa;

käyttötarkoitussidonnaisuutta;

säilytysaikoja; sekä

käsittelytoimia ja -menettelyjä, mukaan lukien laillisen ja asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitetut toimenpiteet.

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa mainitaan esimerkkeinä käsittelytoimista ja -menettelyistä asetuksen IX luvussa tarkoitetut erityiset tietojenkäsittelytilanteet, joita ovat esimerkiksi:

henkilötietojen käsittely ja sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus (85 artikla)

henkilötietojen käsittely ja virallisten asiakirjojen julkisuus (86 artikla)

kansallisen henkilötunnuksen käsitteleminen (87 artikla)

käsittely työsuhteen yhteydessä (88 artikla)

yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevat suojaimet ja poikkeukset (89 artikla).

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Maa- ja metsätalousministeriö on arvioinut oman hallinnonalan lainsäädäntöään tietosuoja-asetuksen 6 artiklan osalta. Siltä osin kuin lainsäädännön katsotaan olevan yhdenmukainen tietosuoja-asetuksen kanssa, asianomaisia säädöksiä ei yksilöidä.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laeissa on pääsääntöisesti kyse henkilötietojen käsittelystä, joka liittyy rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen hoitamiseen (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta). Kyseisestä henkilötietojen käsittelyn oikeusperustasta on mahdollista säätää tarkemmin kansallisessa lainsäädännössä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan rekisterinpitäminen liittyy lainsäädäntöä on lyhyesti kuvattu edellä 2.1–2.4 luvuissa. Kyseisen lainsäädännön osalta on pääsääntöisesti kyse re-

kisterinpitäjän lakisääteisestä veloitteesta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännöstä voidaan mainita kasvinjalostajanoikeudesta annettu laki, jossa henkilötietojen käsittely perustuu osaltaan yleisen edun mukaiseen tehtävään.

Edellä olevan perusteella rekisterinpidon oikeusperustan osalta voidaan todeta maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännön olevan tietosuoja-asetuksen mukainen.

Rekisterinpitäjä

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä mainitaan pääsääntöisesti yksi tai useampi rekisterinpitäjä. Tältä osin voidaan todeta, että tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohdan mukaan rekisterinpitäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Mainitussa kohdassa todetaan, että jos tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi voidaan todeta, että tietosuoja-asetuksen johdantolauseen (79) mukaan rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojeleminen sekä rekisterinpitäjien ja henkilötietojen käsittelijöiden velvollisuudet ja vastuut esimerkiksi valvontaviranomaisten suorittaman seurannan ja niiden toteuttamien toimenpiteiden yhteydessä edellyttävät, että tässä asetuksessa säädetyt vastuualueet jaetaan selkeästi, myös silloin kun rekisterinpitäjä määrittää käsittelyn tarkoitukset ja keinot yhdessä muiden rekisterinpitäjien kanssa tai kun käsittely suoritetaan rekisterinpitäjän puolesta. Rekisterinpitäjän yksilöinti lainsäädännössä on näin ollen tärkeää, koska tietosuoja-asetuksesta tulee useita rekisterinpitäjälle kuuluvia velvoitteita, minkä vuoksi henkilötietojen käsittelyä koskevien erityissäännösten osalta tulee olla selvää, mikä taho vastaa rekisterinpitäjän velvoitteista.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä on pääsääntöisesti selkeästi määritelty rekisterinpidosta vastaavat tahot. Lainsäädännön tarkastelussa löytyi kuitenkin muutamia säännöksiä, jotka tulisi tarkistaa.

Tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 §:n mukaan toiminnanharjoittajista pidetään valvontaa ja valvonnan suunnittelua varten rekisteriä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja Itä-Suomen aluehallintovirasto tallettavat rekisteriin muun muassa tietojärjestelmälain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut tunnistetiedot sekä lisäksi muun muassa toiminnasta vastaavan henkilön, tiettyjen laitoksesta vastaavien henkilöiden ja nimeytyneen eläinlääkärin ja mahdollisen muun pätevän asiantuntijan nimen ja yhteystiedot. Laissa ei kuitenkaan ole nimetty toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjää. Koska tietojen tallettamisessa viitataan tietojärjestelmälakiin, olisi luontevaa, että rekisterinpitäjä olisi tietojärjestelmälain 5 §:n mukaan joko Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto tai Luonnonvarakeskus. Säännös on tarpeen tarkistaa ja yksilöidä toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjä. Toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjäksi esitetään Elintarviketurvallisuusvirasto. Lain 46 §:ssä säädetyt hankerekisterin rekisterinpitäjäksi on nimetty Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n mukaan lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa laadittuihin asiakirjoihin sekä asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmään kuuluviin rekistereihin ja verkkopalveluihin sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia (284/2008). Säädöksestä ei kuitenkaan käy ilmi mikä taho toimii rekisterinpitäjänä. Säännöksessä on tarpeen yksilöidä rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjäksi esitetään Maaseutuvirastoa.

Maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007, jäljempänä *rakennetukilaki*) annetun lain 29 §:n mukaan tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään. Rakennetukilain 42 §:n mukaan lain mukaisten tehtävien seurannassa käytettävään tietojärjestelmään sovelletaan, mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa nimitetty rekisterinpitäjä on lain mukaan rekisterinpitäjä myös rakennetukilaisissa. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin esitetään rekisterinpitäjäksi Maaseutuvirastoa.

Maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n mukaan EU:n kaupanormilainsäädännön ja kyseisen lain nojalla viranomaiselle toimitettujen kaupan pitämisen vaatimusten kohteena olevia toimijoita koskevien tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta vastaa 46 b ja 46 d–46 f §:ssä tarkoitettu kaupan pitämisen vaatimukseen liittyvissä hakemuksissa ja ilmoituksissa toimivaltainen viranomainen. Kunnan viranomaiselle toimitettujen tietojen osalta näistä tehtävistä vastaa kuitenkin Elintarviketurvallisuusvirasto, jolle kunnan viranomaisen on toimitettava kyseiset tiedot. Tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Myös tässä säädöksessä jää epäselväksi mikä taho toimii rekisterinpitäjänä. Säännös on tarpeen tarkistaa ja yksilöidä toimijoita koskevan rekisterin rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjäksi esitetään Elintarviketurvallisuusvirastoa.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n mukaan tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seurantaan varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. Rekistereiden ylläpidosta ja käytämisestä sekä niihin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tietojärjestelmään voidaan tallentaa hakijaa, tuen saajaa, tuettavaa toimenpidettä sekä tuen käyttöä koskevat tiedot, muun muassa hakijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus; hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot. Säännöksestä ei ilmene mikä taho on rekisterinpitäjä. Säännöksessä on tarpeen yksilöidä rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjäksi esitetään Maaseutuvirastoa.

Kalatalousrahastolain 31 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön yleisasetuksen 125 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettun tietojärjestelmän. Kalatalousrahastolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan yleisasetuksella tarkoitetaan Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013. Kalatalousrahastolain 31 §:n 1 momentissa taas mainitaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kehittämis- ja hallintokeskus sekä kalatalouden toimintaryhmät tahoina, jotka vastaavat niille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot. Kehittämis- ja hallintokeskuksilla tarkoitetaan työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskusta. Keskuksen toiminnasta säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009). Keskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen yhteisiä kehittämis- ja palvelutehtäviä sekä muita yleishallinnollisia tehtäviä. Kalatalousrahastolain 31 §:n 1 momentin ja sen esitöiden perusteella epäselväksi jää, mikä edellä mainituista tahoista toimii rekisterinpitäjänä. Säännös on tarpeen tarkistaa ja yksilöidä meri- ja kalatalousrahastoa koskevan tietojärjestelmän rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjän yksilöinti on tärkeää sen vuoksi, että henkilö-

tietolaista ja tietosuoja-asetuksen soveltamisen myötä kyseisestä asetuksesta tulee rekisterinpitäjälle velvoitteita. Kalatalousrahastolain 33 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta. Säännöksestä käy ilmi, että tietojen luovuttamiseen sovelletaan julkisuuslakia ja henkilötietolakia, mutta säännöksestä ei käy ilmi, mikä taho päättää tietojen luovuttamisesta. Tältäkin osalta säännös on tarpeen tarkistaa. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset toimisivat jatkossa rekisterinpitäjinä. Hallinto- ja kehittämiskeskukset ja kalatalouden toimintaryhmät hoitaisivat jatkossakin tietojärjestelmän tietojen tallettamiseen liittyviä tehtäviä. Valmisteilla olevan maakuntauudistuksen myötä nykyiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautettaisiin. Rekisterinpitäjää ja tietojen tallettajaa koskeva säännös on tarkoitus tarkistaa maakuntauudistusta koskevassa lainsäädännössä.

Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännön rekisterinpitäjiä koskevista säännöksistä pääosa arvioitiin tietosuoja-asetuksen mukaisiksi. Edellä selostetut muutokset ovat tarpeen muiden säännösten saattamiseksi tietosuoja-asetuksen mukaisiksi.

Henkilörekisterien tietosisällöt ja käyttötarkoitukset

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä laeissa on lukuisia säännöksiä henkilörekisterien ja tietojärjestelmien tietosisällöistä ja käyttötarkoituksesta. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan on mahdollista säätää tarkemmin esimerkiksi käsiteltävien tietojen tyyppistä ja käyttötarkoitussidonnaisuudesta. Henkilörekisterien pääasiallinen tietosisältö syntyy luonnollisestikin lakisäätelien tehtävien hoitamiseen (erilaiset ilmoitus- ja hakemusasiat sekä laissa säädetyt rekisterinpitovelvoitteet) liittyvistä tiedoista. Nykyiset säännökset ovat tältä osin tietosuoja-asetuksen mukaisia.

Oikeus saada tietoja viranomaisilta ja muilta tahoilta

Joissakin laeissa säädetään myös oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä tietoja viranomaisilta. Esimerkiksi kalastusalusrekisterilaisissa (23 §) säädetään oikeudesta salassapitosäännösten estämättä saada tietoja viranomaisilta. Samoin metsätietolaisissa (13 c §) säädetään oikeudesta salassapitosäännösten estämättä saada eräitä tietoja Verohallinnolta.

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 64 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi. Pyydetyn tiedon yhteys käsiteltävään asiaan ja tiedon välttämättömyys on perusteltava tietoa pyydetäessä. Maaseutuvirastolla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus korvauksetta saada Verohallinnolta tukea koskevan asian käsittelemiseksi tuen hakijaa ja saajaa koskevat viimeksi vahvistettua verotusta koskevat tiedot Verohallinnon rekisteristä.

Myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 109 §:n mukaan maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Elintarvikelain 51 §:n mukaan valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta sekä elintarvikealan toimijoilta ja muilta, joita kyseisen lain velvoitteet koskevat.

Ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain mukaan elinkeinonharjoittajat, metsätaloutta tai puun jalostusta taikka kauppaa harjoittavat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä valtion viranomaiset ovat velvollisia antamaan Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot harjoittamansa toiminnan lajista, sijainnista, omistus- ja hallintasuhteista, tuotteista, taloudesta ja toiminnan edellyttämistä tuotantopanoksista sekä muista voimavaroista ja niiden käytöstä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos on lisäksi velvollinen antamaan Luonnonvarakeskukselle salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat maatilaan, sen hallintaan ja maatalouslomituspalvelujen käyttöön liittyvät tiedot sekä maatilan omistajaa ja haltijaa koskevat nimi-, henkilötunnus- ja osoitetiedot maa- ja puutarhatalouden harjoittajista.

Pääsääntöisesti maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laeissa on säännökset, jotka oikeuttavat viranomaisen saamaan yksityisiltä toimijoilta tai viranomaisilta taikka julkista hallintotehtävää hoitavilta lakisääteisen tehtävän hoitamista varten tarpeelliset tiedot.

Esityksessä katsotaan, että edellä mainitut säännökset ovat sellaisia käsittelytoimia, joita tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan (s.o. tietojen vastaanottajat ja luovutettavien tietojen käyttötarkoitukset) ja joilla varmistetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus ja asianmukaisuus. Tietosuoja-asetuksen 86 artikla mahdollistaa sen, että kansallisesti sovitaan yhteen henkilötietojen suojaa ja asiakirjojen julkisuutta koskevat säännökset. Edellä kuvatut säännökset liittyvät myös tältä osin asetuksen sallimaan liikkumavaraan. Esityksessä katsotaan, että säännökset ovat tietosuoja-asetuksen mukaisia.

Tietojen yhdistäminen

Maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetussa laissa (69 § 5 mom. ja 70 § 3 mom.) ja metsätietolaissa (5 §) säädetään tietojen yhdistämisestä. Muussa maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä. Esityksessä katsotaan, että tietojen yhdistämistä koskevat maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain ja metsätietolain säännökset ovat sellaisia käsittelytoimia, joita tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan ja joilla varmistetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus.

Tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laeissa on lukuisia säännöksiä tietojen luovuttamisesta. Viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavien organisaatioiden osalta on viittaus-säännökset julkisuuslakiin. Lisäksi on vielä muita henkilötietojen luovutuksia koskevia erityissäännöksiä. Seuraavassa säännöksiä tarkastellaan pääasiassa siitä näkökulmasta, mihin luovutuksensaajan oikeus käsitellä henkilötietoja perustuu.

Kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 7 §:ssä ja siemenkauppalaissa 25 §:ssä on myös säännökset muista tahoista joille ja tarkoituksesta johon, henkilötietoja voidaan luovuttaa. Mainittujen säännösten nojalla voidaan luovuttaa tietoja toisen henkilön elintärkeiden etujen (s.o. rojalit) suojaamiseksi ja rekisterinpitäjän ja kolmannen oikeutettujen etujen (lajikkeen omistaja saa Elintarviketurvallisuusvirastolta tietoja lajikkeen viljelijästä eli siitä tahosta, jolta vaatia rojalteja) toteuttamiseksi. Esityksessä katsotaan, että henkilötietojen käsittelyn peruste tulee tällöin suoraan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdasta. Mainitut säännökset liittyvät myös henkilötietojen suojan ja julkisuusperiaatteen yhteensovittamiseen ja niiden voidaan katsoa olevan tietosuoja-asetuksen 86 artiklan salliman liikkumavaran mukaisia.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä on myös säädetty tietojen luovuttamisesta suoramarkkinointia varten. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentin mukaan henkilötietoja voidaan luovuttaa suoramarkkinointiin rekisteröidyn suostumuksella. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan suoramarkkinointia koskevissa erityissäännöksissä on useimmiten säädetty siitä, että henkilötietojen luovuttaminen suoramarkkinointia varten on mahdollista, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt. Toisaalta erityissäännöksissä on myös voitu säätää tarkemmin tietojen luovuttamisen edellytyksistä myös silloin, kun tietojen luovuttaminen perustuu rekisteröidyn suostumukseen. Esimerkiksi metsätietolain 9 §:n 1 momentissa säädetään maanomistajan yhteystietojen luovuttamisesta suoramarkkinointia varten, ellei maanomistaja ole sitä kieltänyt. Säännöksessä säädetään myös maanomistajien yhteystietojen valintaperusteista.

Tietojärjestelmälain 11 §:n mukaan tietojärjestelmästä voidaan luovuttaa yhteystietoja suoramarkkinointia ja mielipide- tai markkinatutkimusta varten, jos se, jonka tiedoista on kyse, on antanut siihen suostumuksensa. Luovutuksessa saa käyttää valintaperusteena tietojärjestelmään talletettuja henkilötietoja sekä sijainti-, pinta-ala- ja tuotantosuuntatietoja. Metsätietolain 9 §:n 3 momentissa säädetään maanomistajan yhteystietojen luovuttamisesta mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin, jos henkilötietolain 19 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät.

Edellä mainittujen suoramarkkinointia, mielipide- ja markkinatutkimusta sekä muita näihin rinnastettavia osoitteellisia lähetyksiä koskevien säännösten voidaan katsoa olevan tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan (luovutuksen edellytysten määrittely) ja 86 artiklan salliman liikkumavaran (julkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittaminen) mukaisia. Metsätietolain 9 §:n 3 momenttia on kuitenkin tarpeen muuttaa siten, että säännöksestä poistettaisiin viittaus henkilötietolakiin. Ehdotettuun tietosuojalakiin ei ole sisällytetty erityissäännöksiä tietojen luovuttamisesta mielipide- ja markkinatutkimusta varten.

Lisäksi voidaan todeta, että tietosuojasetuksen johdantolauseen (47) mukaan henkilötietojen käsittelyä suoramarkkinointitarkoituksissa voidaan pitää oikeutetun edun toteuttamiseksi suoritettuna, kun asiaa tarkastellaan siitä näkökulmasta, mikä on tietojen vastaanottajan peruste käsitellä henkilötietoja. Tietojen vastaanottaja on määritelty tietosuojasetuksen 4 artiklassa ja sillä tarkoitetaan sitä, jolle luovutetaan henkilötietoja. Oikeutetusta edusta säädetään tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdassa. Esityksessä katsotaan, että henkilötietojen käsittely mielipide- ja markkinatutkimusta sekä muita näihin rinnastettavia osoitteellisia lähetyksiä varten on rinnastettavissa suoramarkkinointia koskevaan henkilötietojen käsittelyn perusteeseen ja tällöin henkilötietojen käsittelyn voidaan katsoa perustuvan tältäkin osin tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaan.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännöstä on esimerkkejä myös tietojen luovutussäännöksistä muihin kuin edellä mainittuihin tarkoituksiin. Metsätietolain 11 §:n 2 momentin ja kalastuslain 93 §:n 2 momentin mukaan ao. tietojärjestelmien tietoja voidaan luovuttaa opinnäytetyön tekemiseen, jos tietojen luovuttamista voidaan pitää tutkimussuunnitelman perusteella tarpeellisenä ja jos tutkimustyöllä on vastuullinen ohjaaja tai siitä vastaava ryhmä. Tietojen luovutuksen edellytyksenä on lisäksi, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille ja että henkilötiedot hävitetään, kun ne eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi. Metsätietolain 11 §:n 2 momentin mukaan kyseisten edellytysten täytyessä tietoja voidaan luovuttaa muuhunkin tutkimukseen, jota ei voida pitää tieteellisenä tutkimuksena. Esityksessä katsotaan, että opinnäytetöiden ja muun tutkimuksen osalta on kyse tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdasta (henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta vastaanottajan osalta). Säännösten voidaan katsoa olevan tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan (luovutusten edellytysten määrit-

tely) ja 86 artiklan salliman liikkumavaran (julkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittaminen) mukaisia.

Tietopalvelun järjestämisen mahdollistamiseksi kiinteistötietojärjestelmälain 6 § sisältää säännöksen Maanmittauslaitoksen oikeudesta luovuttaa kiinteistötietojärjestelmään sisältyviä tietoja. Lisäksi sovelletaan julkisuuslain säännöksiä tietojen luovuttamisesta viranomaisen henkilörekisteristä. Ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n mukaan sen estämättä, mitä tilastolain 13 §:ssä säädetään, Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot henkilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on henkilötietolain mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja. Kiinteistötietojärjestelmälain sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskevien säännösten voidaan katsoa olevan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan (luovutuksen edellytysten määrittely) ja 86 artiklan salliman liikkumavaran (julkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittaminen) mukaisia.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä on tietojen luovuttamisen osalta laeissa pääsääntöisesti viitattu julkisuuslakiin. Kun tietojen luovutuksiin sovelletaan julkisuuslakia, ei tässä esityksessä ole tarpeen enemmälti arvioida julkisuuslain säännösten tietosuoja-asetuksen mukaisuutta. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälaissa ei taas ole lainkaan viitattu julkisuuslakiin. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälain 38 §:ssä mainitut rekisterinpitäjät ovat kuitenkin viranomaisia, joihin julkisuuslakia sovelletaan suoraan kyseisen yleislain perusteella. Julkisuuslaki on hallinnon yleislaki ja velvoittaa viranomaisia ja eräitä muita tahoja. Julkisuuslaissa tarkoitettujen henkilötietojen käsitteeseen liittyvät velvoitteet voidaan siten katsoa 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuiksi rekisterinpitäjän lakisääteiksi velvoitteiksi. Tietosuoja-asetuksen 86 artiklan mukaan viranomaiset taikka julkis- tai yksityisoikeudelliset yhteisöt yleisen edun vuoksi toteutetun tehtävän suorittamiseksi voivat luovuttaa viranomaisten tai yhteisöjen hallussa olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen tai yhteisöön sovellettavan unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen virallisten asiakirjojen julkisuus ja tämän asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan. Säännös mahdollistaa kahden perusoikeuden eli henkilötietojen suojan ja julkisuusperiaatteen yhteensovittamisen. Esityksessä katsotaan, että julkisuuslakiin viittaavat säännökset samoin kuin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakien henkilötietojen luovutusta koskevat erityissäännökset ovat tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ja 86 artiklan salliman liikkumavaran mukaisia. Edellä olevaan liittyen voidaan lisäksi todeta, että metsätietolaissa säädetään *ympäristötietojen* luovuttamisesta. Sääntely perustuu EU-direktiiviin, joka on erityislainsäädäntöä suhteessa tietosuoja-asetukseen. Ympäristötietojen luovuttamista koskevan sääntelyn taustaa on kuvattu metsätietolain esitöissä (HE 170/2017 vp). Sääntelyssä on kyse tietosuoja-asetuksen 86 artiklan sallimasta asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittamisesta.

Tietojen virheettömyys ja ajantasaisuus

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä ei pääsääntöisesti ole erityissäännöksiä tietojen virheettömyydestä tai tietojen ajantasaisuudesta. Muutamia erityissäännöksiä on siitä, mikä taho vastaa tietojen virheettömyydestä.

Kiinteistötietojärjestelmälain 8 § sisältää säännöksen kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutunutta vahinkoa koskevasta korvausvastuusta. Säännöksessä viitataan kiinteistörekisterilain (kiinteistörekisteri) ja maakaaren (lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri) omiin korvaussäännöksiin sekä vahingonkorvauslakiin (424/1974). Korvaussäännösten osalta on huomattava, että tietosuoja-asetuksen 82 artiklassa säädetään oikeudesta korvauksen saamiseen silloin, kun tietosuoja-asetuksen rikkomisesta on aiheutunut aineellista tai aineetonta vahinkoa. Kyseinen artikla ei sisällä kansallista liikkumavaraa, mutta siltä osin kuin korvaukseen liittyvästä seikasta ei ole toisin säädetty tietosuoja-asetuksessa, voidaan soveltaa kansallisia säännöksiä. Euroopan unionin oikeuden ja kansallisen oikeuden ristiriitatilanteessa sovellettavaksi voi tulla etusijaperiaate, jollei muuten voida varmistaa unionin oikeuden toteutumista. Periaatteen mukaan perussopimuksen määräys tai unionin säädöksen säännös, jolla on välitön oikeusvaikutus, syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevan kansallisen säännöksen riippumatta tämän asemasta kansallisessa säädöshierarkiassa. Esityksessä katsotaan, että informatiivisuuden vuoksi kiinteistötietojärjestelmälain ja kiinteistörekisterilain korvaussäännöksiä tulisi muuttaa siten, että säännöksistä kävisi ilmi, että kansallisia korvaussäännöksiä sovelletaan, jollei tietosuoja-asetuksessa toisin säädetä. Muu kuin tietosuoja-asetuksen mukainen vastuu tulisi kyseeseen käytännössä lähinnä sellaisissa tapauksissa, joissa rekisteritiedon virheellisyydestä aiheutunut vahinko aiheutuu jonkin muun rekisteriin sisältyvän tietotyypin kuin henkilötiedon virheellisyydestä (esimerkiksi yhteisöä koskeva tieto) tai vahingon taustalla ei ole asetuksen rikkomiseksi tulkittavaa toimintaa.

Metsätietolaissa on erityissäännös virheettömyydestä ja ajantasaisuudesta. Metsätietolain 7 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään metsävaratietojen virheettömyydestä seuraavasti:

”Metsävaratiedot perustuvat eri menetelmillä tehtäviin arviointeihin, mittauksiin, kartoituksiin ja laskelmiin. Tietojen tarkkuus voi vaihdella siitä riippuen, mitkä tiedot ovat kyseessä, millä menetelmällä tiedot on kerätty ja miltä ajankohdalta tiedot ovat. Metsävaratiedoissa ei saa olla olennaisia puutteita, virheitä eikä väärintulkintoja. Tietojärjestelmään on talletettava tieto tiedonkeruumenetelmästä tai tiedon lähteestä ja tiedon ajankohdasta.

Tietojärjestelmään talletettuja metsävaratietoja on säännöllisin väliajoin päivitettävä ottaen huomioon kohdealueen ominaisuudet sekä metsäkeskuksen käytettävissä olevat henkilöresurssit, taloudelliset resurssit ja julkisten hallintotehtävien hoitoon liittyvät tietojenkäyttötarpeet.”

Metsätietolain esitöissä (HE 261/2010 vp, s. 29–31) on yksityiskohtaisesti kuvattu metsävaratietojen erityispiirteitä ja syitä, miksi tietojen virheettömyydestä oli tarpeen erikseen säätää. Metsävaratiedoille on ominaista, että tietojen tarkkuus vaihtelee keruumenetelmästä riippuen. Lisäksi metsävaratietojen keruumenetelmät kehittyvät jatkuvasti. Metsätietolain esitöissä katsotaan, että sääntely täydentää henkilötietolain 9 §:n 2 momentin säännöstä tietojen virheettömyydestä. Toisaalta on todettava, että metsävaratiedot kuvaavat metsiä eivätkä henkilön ominaisuuksia tai elinolosuhteita. Metsävaratiedot voivat kuitenkin olla henkilötietoja silloin, kun ne koskevat kiinteistöä, jonka omistajana tai hallintaoikeuden haltijana on luonnollinen henkilö. Henkilötiedoista ei kuitenkaan ole kyse, jollei asianomaisia metsävaratietoja tällöin ole yhdistetty tai ei ole tarkoitukseen yhdistää luonnolliseen henkilöön. Metsävaratiedot ovat ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY (jäljempänä *ympäristötietodirektiivi*) 2 artiklassa tarkoitettuja ympäristötietoja. Direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan varmistettava, että kaikki sen keräämät tai sen puolesta kerätyt tiedot ovat ajankohtaisia, täsmällisiä ja vertailukelpoisia.

2. Viranomaisten on pyynnöstä ilmaistava 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainitun tiedon pyyntöä koskevassa vastauksessaan, mistä tietojen keräämiseksi käytettyjä mittaamenetelmiä koskevat tiedot, mikäli ne ovat saatavilla, löytyvät, analysoinnin, näytteenoton ja näytteen esikäsittelyn menetelmät mukaan lukien, taikka viitattava käytettyyn standardoituun menetelmään.”

Edellä mainitusta artiklasta käy ilmi, että ympäristötietojen tulisi mahdollisuuksien mukaan olla ajankohtaisia, täsmällisiä ja vertailukelpoisia. Samoin artiklasta käy ilmi, että ympäristötietojen laatuun vaikuttavat esimerkiksi mittausmenetelmät ja tietojen analysoinnin menetelmät. Metsävaratietojen luonteeseen kuuluu olennaisena osana se, että tietojen tarkkuus voi vaihdella. Esityksessä katsotaan, että metsätietolain 7 §:n 1 momentin säännös on tietosuojaasetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukainen. Metsäkeskus luonnollisestikin tietää, mitä epätarkkuuksia metsävaratiedoissa voi olla ja ottaa sen huomioon hallintoasioiden hoitamisessa. Metsävaratietojen osalta toteutetaan siten kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä. Käsittelyn tarkoitus otetaan huomioon myös luovutettaessa tietoja rekisteröidylle ja sivullisille. Metsätietolain 14 §:ssä on erityissäännös siitä, miten sekä rekisteröityä että sivullisia on informoitava metsävaratietojen mahdollisista virheistä. Edellä olevan perusteella katsotaan, että metsätietolain nykyinen säännös on sekä rekisteröidyn että sivullisten edun mukainen ja siten tietosuojaasetuksen mukainen. Tietosuojaasetuksen mukaisuudella tarkoitetaan tässä sitä, että toisaalta metsävaratiedot ovat asetuksen 5 artiklan 1 kohdan edellyttämällä tavalla käsittelyn tarkoitukset huomioon ottaen virheettömiä ja toisaalta sitä, että kyse on asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista yleisistä edellytyksistä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n 3 momentin mukaan rekisteröidyn oikeuteen tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan henkilötietolakia. Tältä osin viittaussäännös ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että viitataan tietosuojaasetuksen säännöksiin.

Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 14 §:n mukaan tuenhakijat (eli rekisteröidyt) vastaavat yhteisvastuullisesti hakemuksesta ja siihen sisältyvien tietojen täydellisyydestä ja virheettömyydestä. Säännös liittyy maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 16 §:ään, jossa säädetään tuenhakijan tiedonantovelvoitteesta. Tuen myöntäminen perustuu pitkälti juuri hakemuksessa ilmoitettaviin tietoihin, minkä vuoksi on tarpeen, että tuenhakija antaa viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat riittävät tiedot. Lain 16 §:ssä tuenhakija velvoitetaan ilmoittamaan viranomaiselle siitä, että hakemus on virheellinen tai muuttunut virheelliseksi. Samoin hakija on velvollinen ilmoittamaan olosuhteiden muuttumisesta, jos tieto vaikuttaa tuen saamiseen. Maatalouden tukien toimeenpanosta annettujen säännösten tarkoituksena on varmistaa, että tukien myöntäminen perustuu virheettömiin tietoihin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitut säännökset ovat linjassa tietosuojaasetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan kanssa, koska säännösten tarkoituksena on varmistaa tietojen täsmällisyys ja se, että epätarkat ja virheelliset tiedot oikaistaan viipymättä.

Tietojärjestelmälain 12 §:n mukaan virheelliseksi todettu tieto on merkittävä virheelliseksi. Esityksessä katsotaan, että kyseessä on tietosuojaasetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu toimenpide, jolla varmistetaan henkilötietojen käsittelyn laillisuus ja asianmukaisuus.

Henkilötietojen säilytysaika

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä säädetään yleensä säilytysajoista. Säilytysaikaa koskevat säännökset on joissakin tapauksissa kytketty tiettyyn määräaikaan. Esimerkiksi kalatalousrahastolain 33 §:n mukaan tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään 31 päivään joulukuuta 2033. Säännöksen esitöissä (ks. yksityiskohtaiset perustelut HE 118/2014 vp) on selvennetty, että kyseinen tietojen säilytysaika on tarpeen tuen takaisinperinnän takia. Säilytysaika on myös voitu kytkeä tietojen tarpeellisuuteen joitakin yksilöityjä käyttötarkoituksia varten. Joissakin säännöksissä on säilytysaika kytketty sekä määräaikaan että tietojen tarpeellisuuteen jotain käyttötarkoitusta varten. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännöstä löytyy esimerkki tietojen pysyvästään säilyttämisestä, mutta siinä ei ole kyse henkilöä kuvaavista tiedoista vaan metsävara-tiedoista. Esimerkiksi maastoa tai metsätien sijaintia koskevat tiedot eivät yleensä muutu.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskevissa säännöksissä säilytysaika on voitu kytkeä toimijan hyväksynnän päättymisestä tai toimijan ilmoittamasta toiminnan päättymisestä tai tutkimuksen voimassaolon päättymispäivästä alkavaan määräaikaan. Tietoja voidaan säilyttää määrätty aika esimerkiksi tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Tietojärjestelmälain 12 §:n mukaan tietojärjestelmän tiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun asiakasta koskevia tietoja on viimeksi käsitelty. Tietoa ei kuitenkaan poisteta, jos tiedon säilyttäminen on välttämätöntä lakiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi, vireillä olevan asian takia, Euroopan unionin tai muun lainsäädännön mukaisen tarkastuksen suorittamiseksi tai Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään tiedon säilyttämistä. Tieto on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei ole laissa säädettyä perustetta.

Maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta, maatalousyrittäjien luopumistukea, luopumiseläkettä, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkettä ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta koskevissa laeissa viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain (395/2006) 218 §:ään soveltuvin osin. Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen tietojen säilytystä koskevien vaatimusten johdosta tällainen yleisluontoinen viittaus toisen lain pykälään voi olla ongelmallinen. Tästä syystä esitetään, että asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä lisättäisiin lakiin nimenomainen säännös.

Esityksessä ehdotetaan, että mainittuihin maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta, maatalousyrittäjien luopumistukea, luopumiseläkettä, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkettä ja maatalousyrittäjien luopumiskorvausta koskeviin lakeihin lisättäisiin säännökset tietojen säilyttämisestä. Asiakirjoja ja tietoja esitetään säilytettäväksi luopujan tai eläkkeen hakijan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, asiakirjat ja tiedot olisi säilytettävä siten, että kaikkien samalta maatilalta luopuneiden asiakirjat ja tiedot säilytetään kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Esimerkiksi luopumistuki muuttuu vanhuuseläkeiässä maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaiseksi samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Asiakirjoilla ja tiedoilla on siten merkitystä vanhuuseläkkeen määräytymisen perusteiden kannalta ja asiakirjoja voidaan tarvita vielä luopujan saadessa vanhuuseläkettä.

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötietojen suhteen on noudatettava vaatimusta, että ne on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan kansallisesti on mahdollista säätää tietojen säilytysajoista. Esityksessä katsotaan, että kun otetaan huomioon henkilötietojen käyttötarkoitus edellä mainituissa tapauksissa, tietojen säilytysaikoja koskevia säännöksiä voidaan pitää tietosuoja-asetuksen mukaisina.

Tietosuoja-asetusta täydentävien säännösten tarpeellisuus

Oikeusministeriön Tatti-työryhmän mietinnössä (oikeusministeriön julkaisuja 35/2017) todetaan tietosuoja-asetusta täydentävien säännösten tarpeellisuudesta seuraavasti:

”Todennäköistä onkin, että sektorikohtaisessa jatkotyössä tullaan havaitsemaan monta muuta aluetta, joilla sääntely on erityislaissa tai jopa yleislakina toimivassa tietosuojalaissa tarpeen. Tältä osin on huomattava, että yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan monissa tapauksissa edellytetään kansallista erityislainsäädäntöä, jotta henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta tai tietojen käsittelytapa olisi lainmukainen. Tällöin on yhtäältä vältettävä sääntelyn liikaa yksityiskohtaisuutta, mutta toisaalta huolehdittava siitä, että sääntely on rekisteröidyn henkilötietojen suojan ja oikeuksien kannalta riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista. Viimeksi mainittuun myös eduskunnan perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota viimeaikaisessa lausuntokäytännössään (PeVL 38/2016 vp; PeVL 5/2017 vp).”

Tietosuoja-asetuksen 41 johdantokappaleessa todetaan seuraavasti:

”Aina kun tässä asetuksessa viitataan käsittelyn oikeusperusteeseen tai lainsäädäntötoimeen, siinä ei välttämättä edellytetä parlamentissa hyväksyttyä säädöstä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen edellyttämien vaatimusten soveltamista. Kyseisen käsittelyn oikeusperusteen tai lainsäädäntötoimen olisi kuitenkin oltava selkeä ja täsmällinen ja sen soveltamisen henkilöiden kannalta ennakoitavissa olevaa Euroopan unionin tuomioistuimen, jäljempänä ”unionin tuomioistuin”, ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.”

Tietosuoja-asetuksen 45 johdantolauseessa todetaan seuraavasti:

”Kun käsittely tapahtuu rekisterinpitäjää koskevan lakisääteisen velvoitteen mukaisesti tai kun se on tarpeen yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi, käsittelyllä olisi oltava perusta unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä. Tässä asetuksessa ei edellytetä, että kaikkia yksittäisiä tiedonkäsittelytilanteita varten olisi olemassa erityislaki. Useiden käsittelytoimien perustana oleva yksi laki voi olla riittävä käsittelyn perustana rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen tai jos käsittely on tarpeen yleisen edun vuoksi toteutettavan suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi. Käsittelyn tarkoitus olisi niin ikään määriteltävä unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä. Kyseisessä oikeudessa tai lainsäädännössä voitaisiin myös täsmentää tässä asetuksessa säädettyjä yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta sekä tarkat vaatimukset, joilla määritetään rekisterinpitäjä, käsiteltävien henkilötietojen tyyppi, asianomaiset rekisteröidyt, yhteisöt, joille henkilötietoja voidaan luovuttaa, tarkoituksen rajoitukset, säilyttämisaika ja muut toimenpiteet, joilla varmistetaan laillinen ja asianmukainen käsittely.”

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännösten osalta voidaan todeta, että niissä keskeisenä lähtökohtana on ollut perustuslain 10 §:n säännös, jonka mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla. Pääsääntöisesti rekisterinpitoa koskevat tehtävät kytkeytyvät viranomaistoimintaan, jolloin yleensä on kyse joko rekisterinpitäjän lakisääteisestä velvoitteesta. Joiltain osin henkilötietojen käsittely liittyy muuhun kuin viranomaisten toimintaan kuten esimerkiksi yksityisten hoitamiin julkisiin hallintotehtäviin. Perustuslain 124 §:n mukaan julkisten hallintotehtävien antamisesta muulle kuin viranomaiselle tulee säätää lailla ja tehtävän antamisen tulee täyttää kyseisessä säännöksessä asetetut vaatimukset.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on useissa erityislaeissa henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä. Erityissäännökset rajoittuvat kuitenkin pääsääntöisesti siihen, että säädetään rekisterinpitäjistä, henkilörekisterin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta sekä säilytysajoista. Joissakin tapauksissa kyse on siitä, että laissa on säädetty johonkin toimintaan liittyvästä rekisteröinnistä, jonka taustalla on Euroopan unionin lainsäädäntöä. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälaissa tarkoitetut henkilörekisterit ovat esimerkki tällaisesta lainsäädännöstä.

Rekisterinpitäjää koskevista säännöksistä on osin kyse yhteisrekisterinpitäjistä, minkä vuoksi erityissäännökset ovat tarpeen. Esimerkiksi tietojärjestelmälaki on niin sanottu sateenvarjolaki asiakastietojen hallinnoinnista. Lakia sovelletaan maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmään talletettujen toimialan tietojen hallinnointiin sekä maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallinnossa laadittuihin asiakirjoihin ja niihin sisältyviin tietoihin. Laissa on säännökset siitä, mitkä viranomaiset ovat rekisterinpitäjiä samoin kuin säännökset siitä, mitkä viranomaiset voivat käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Tietojärjestelmälain ”sateenvarjon” alla tapahtuva henkilötietojen käsittely lakisäateisten tehtävien hoitamisessa perustuu useisiin erityislakeihin.

Siltä osin kuin henkilötietojen käsittelystä on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä erityissäännöksiä useimmiten samassa yhteydessä on säädetty henkilötietojen säilytysajasta. Asiakirjojen säilyttämisestä on tarpeen säätää esimerkiksi silloin, kun kyseessä on valtiontuki. Euroopan unionin valtioneuvoston päätökset lähtevät siitä, että Suomen viranomaiset voivat osoittaa asiakirjojen avulla osoittaa, ettei tukia ole maksettu valtioneuvoston vastaisesti. Joltain osin taas saattaa olla perusteita poikkeuksellisen pitkälle säilytysajalle. Esimerkiksi metsätietojärjestelmän eräät metsävaratiedot voidaan säilyttää pysyvästi. Kyseiset metsävaratiedot ovat osin muuttumattomia tai hitaasti muuttuvia eikä niitä päivitetä pelkän ajan kulumisen vuoksi, ja niiden pysyvä säilyttäminen on tarpeellista tehtävien hoitamiseksi.

Vaikka erityissääntelyä on kymmenissä eri laeissa, yksittäisissä laeissa henkilötietojen käsittelyyn liittyviä säännöksiä on verrattain vähän. Suhteellisesti eniten erityissäännöksiä on metsätietolaissa. Se johtuu muun muassa siitä, että kyseessä on perustuslain 124 §:ssä tarkoitettu julkinen hallintotehtävä, jolloin tehtävän hoitamisen tulee täyttää tietyt edellytykset ja tehtävän antamisesta tulee säätää lailla. Osaan Suomen metsäkeskuksen julkisista hallintotehtävistä liittyy julkisen vallan käyttöä ja osaan taas ei. Viime mainitusta voidaan mainita esimerkkinä metsätaloutta edistävä koulutus, neuvonta ja tiedotus, joissa tarvitaan metsävaratietoja laajemmin kuin mitä olisi tarpeen pelkästään julkisen vallan käyttöä sisältävien tehtävien hoitamisessa. Lisäksi metsätietojärjestelmän osalta on ollut tarpeen säätää tietojen yhdistämisestä ja metsävaratietojen laadusta. Muun muassa edellä mainituista syistä henkilötietolain säännökset eivät riittäneet metsätietojärjestelmän henkilötietojen käsittelyn oikeudelliseksi perustaksi. Sama tarve on olemassa myös jatkossa, kun tietosuoja-asetusta aletaan soveltaa ja ehdotettu tietosuojalaki on tullut voimaan.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla henkilötietojen käsittelystä säätämisen perusteena voi olla se, että kyse on julkisen hallintotehtävän hoitamisesta. Suomen riistakeskuksen henkilötietojen käsittelystä on eräin osin säädetty erityislaeissa. Valtaosa tässä esityksessä tarkastelluista laeista liittyy kuitenkin viranomaisten tehtäviin. Esimerkiksi kasvintuotantoon, eläinten terveyteen sekä maatalouteen liittyvä lainsäädäntö perustuu pääsääntöisesti EU-lainsäädäntöön. EU-lainsäädännössä tällöin edellytetään, että asianomaista toimintaa valvotaan tietyllä tavalla ja että valvontaa koskevat tiedot ovat saatavilla tietojärjestelmissä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön tarkastelussa ei tullut esille säännöksiä, joissa olisi toistettu henkilötietolain säännöksiä tai poikettu henkilötietolain määritel-

mistä. Tietosuoja-asetukseen sisältyy hyvin samantyyppistä sääntelyä kuin voimassa olevaan henkilötietolakiin. Erona on, että tietosuoja-asetuksen sääntely on monelta osin henkilötietolain sääntelyä yksityiskohtaisempaa. Tietosuoja-asetus sisältää myös uutta sääntelyä. Ministeriön hallinnonalan erityissäännöksissä ei tullut esille sellaista sääntelyä, joka olisi päällekkäistä tietosuoja-asetuksen kanssa ja olisi siten tarpeetonta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan erityissäännösten voidaan todeta täydentävän yleislainsäädäntöä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laeissa on runsaasti viittaussäännöksiä henkilötietolakiin ja julkisuuslakiin. Viittaukset henkilötietolakiin muutettaisiin viittauksiksi tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Tämän esityksen valmistelussa kiinnittyi huomio viittaussäännösten suureen määrään. Lainkirjoittajan oppaan 12.4.4 luvussa todetaan seuraavasti:

”Lähtökohtaisesti uusi sääntely laaditaan julkisuuslain mukaiseksi, eikä julkisuuslakiin yleislakina näin tarvitse viitata. Jos sääntelyn halutaan koskevan esimerkiksi vain julkisuuslain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten toimintaa, yleistä viittausta julkisuuslakiin ei yleensä tarvita. Viittaus saattaa kuitenkin olla tarpeen, jos laissa säädetään julkisuuslaissa jo säädettyistä asioista, kuten salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta.”

Lainkirjoittajan oppaan 12.5.1 luvussa, joka koskee henkilötietolakia yleislakina, todetaan, että yleislakeihin viittaamisessa tulisi noudattaa pidättyväisyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan erityislaeissa viitataan pääsääntöisesti sekä julkisuuslakiin että henkilötietolakiin. Tällöin erityissäännökset yleensä täydentävät lähinnä henkilötietolain, mutta eivät julkisuuslain säännöksiä. Tämän esityksen valmistelun toimeksiantoon kuului ainoastaan Euroopan unionin uuden tietosuojalainsäädännön kansallinen täytäntöönpano. Toimeksiantoon ei kuulunut julkisuuslakiin liittyvien säännösten tarkastelu. Kun otetaan huomioon tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkaminen toukokuussa 2018, julkisuuslain säännösten tarkistamiseen ei edes olisi ollut riittävästi aikaa. Esityksessä katsotaan, että mahdollisten tarpeettomien viittaussäännösten tarkastelu tulisi tehdä samanaikaisesti sekä julkisuuslain että tietosuoja-asetuksen ja ehdotetun tietosuojalain viittaussäännösten osalta. Esityksessä katsotaan, että sopiva ajankohta on siinä yhteydessä, kun julkisuuslain säännöksiä tarkistetaan. Edellä mainituista syistä tässä esityksessä ei esitetä karsittavaksi viittauksia julkisuutta ja henkilötietojen suojaa koskevaan yleislainsäädäntöön.

Esityksessä katsotaan, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen suoja koskevat säännökset täyttävät tietosuoja-asetuksen johdantolauseen (41) asettamat vaatimukset lainsäädännön selkeydestä, täsmällisyydestä ja lainsäädännön soveltamisen selkeydestä. Lisäksi esityksessä katsotaan, että säännökset ovat asetuksenmukaisia myös sen vuoksi, ettei tietosuoja-asetuksessa ole tarkoitettu ottaa kantaa kunkin jäsenmaan perustuslaista tuleviin vaatimuksiin. Samoin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännökset täyttävät sen johdantolauseen (45) vaatimuksen, että säännökset täsmäntävät asetuksessa säädettyjä henkilötietojen käsittelyn yleisiä edellytyksiä ja että säännöksillä varmistetaan laillinen ja asianmukainen käsittely.

2.7.2 Tietosuoja-asetuksen 7 artikla

Tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa säädetään rekisteröidyn suostumuksesta. Jos henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen, rekisterinpitäjä on velvollinen osoittamaan, että suostumus on annettu. Tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa säädetään myös suostumuksen antamisesta eräissä tilanteissa, kun suostumus annetaan kirjallisesti. Lisäksi artiklassa säädetään suostumuksen peruuttamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei pääsääntö-

sesti ole säännöksiä, joissa säädettäisiin siitä, miten suostumus annetaan tai peruutetaan. Ainoan poikkeuksen muodostaa metsätietolain 13 a §, jossa säädetään menettelystä siitä riippuen, annetaanko suostumus metsäkeskuksen sähköisessä palvelussa vai kirjallisesti. Suostumuksen tulee täyttää henkilötietolain vaatimukset. Suostumuksesta ei ole ollut tarpeen erikseen säätää, koska metsäkeskuksen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia. Vastaavasti jatkossa, kun sovelletaan tietosuoja-asetusta, metsätietolain 13 a §:ssä säädettyssä menettelyssä annettujen suostumusten tulee täyttää tietosuoja-asetuksen vaatimukset. Lainsäädäntöä ei ole tältä osin tarpeen muuttaa.

Tietosuoja-asetuksen johdantolauseessa (43) kiinnitetään huomiota niihin tilanteisiin, joissa rekisterinpitäjän ja suostumuksen antajan välillä on epäsuhta. Johdantolauseen mukaan tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa rekisterinpitäjänä on viranomainen ja jossa on sen vuoksi epätodennäköistä, että suostumus on annettu vapaaehtoisesti kaikissa kyseiseen tilanteeseen liittyvissä olosuhteissa. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ainoat säännökset, jotka liittyvät suostumukseen, koskevat suostumusta tietojen luovutuksen perusteena. Viranomaiset tai julkista hallintotehtävää hoitavat organisaatiot käsittelevät omassa toiminnassaan henkilötietoja, mutta tällöin käsittelyn perusteena on muu henkilötietolaissa säädetty käsittelyn peruste.

2.7.3 Tietosuoja-asetuksen 9 artikla

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä seuraavasti:

”Sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tai biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä.”

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetään poikkeuksista erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittelykieltoon. Kyseisten tietojen käsittely on mahdollista tiettyjen edellytysten täytyessä esimerkiksi suostumuksen perusteella (9 artikla 2 kohdan a alakohta) ja yleistä etua koskevasta syystä (9 artikla 2 kohdan g alakohta). Yleistä etua koskevasta henkilötietojen käsittelyperusteesta säädetään tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa seuraavasti:

”käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi”.

Tärkeää yleistä etua koskevaan käsittelyperusteeseen viitataan myös tietosuoja-asetuksen johdantolauseessa (53 ja 54). Niistä ei kuitenkaan käy tarkemmin ilmi, mitä tarkoittaa tärkeä yleinen etu. Esityksessä katsotaan, että tärkeä yleinen etu on kyseessä, jos viranomainen käsittelee erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja laissa säädetyn tehtävän hoitamiseen ja jos laista tällöin käy nimenomaisesti ilmi se, että erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittely on tarpeen laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi.

Lisäksi ehdotetun tietosuojalain 6 §:n 1 momentissa säädettäisiin eräistä poikkeuksista tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan soveltamiseen. Mainitun 1 momentin 2 kohdan mukaan 9 artiklan 1 kohta ei tulisi sovellettavaksi tietojen käsittelyyn, josta säädetään laissa tai joka

johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseksi on kuitenkin toteutettava tarvittavat suojatoimenpiteet, esimerkiksi tietosuojalakiehdotuksen 6 §:n 2 momentissa esitetyillä tavoilla.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla hallintoasioiden hoitamisessa ei yleensä ole tarpeen käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja. Joissakin yksittäisissä hallintoasioissa on kuitenkin tarpeen käsitellä henkilön terveydentilaa koskevia tietoja. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 109 §:n 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi. Kolttalain 55 a §:ssä viitataan tiedonsaantioikeudessa ja tietojen luovuttamisessa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 109 §:ään.

Edellä mainitut maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännökset, joissa edellytetään terveydentilaa koskevien tietojen käsittelyä, voidaan edellä mainituin perustein katsoa täyttävän tietosuojasetuksen ja tietosuojalakiehdotuksen edellytykset, koska käsittely johtuu laissa säädetystä tehtävästä ja koska suojatoimista on huolehdittava. Esityksessä katsotaan, ettei säännöksiä, jotka koskevat tietojen luovuttamista salassapitosäännösten estämättä, ole tarpeen arvioida tietosuojasetuksen mukaisuuden osalta, koska tietosuojasetuksessa ei säädetä tietojen julkisuudesta tai salassapidosta.

2.7.4 Tietosuojasetuksen 10 artikla

Tietosuojasetuksen 10 artiklassa säädetään rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä seuraavasti:

”Rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Kattavaa rikosrekisteriä pidetään vain julkisen viranomaisen valvonnassa.”

Voimassa olevan lainsäädännön osalta voidaan todeta seuraavaa. Henkilötietolain 11 §:n mukaan arkaluonteisten henkilötietojen käsittely on kielletty. Arkaluonteisina tietoina pidetään henkilötietoja, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan muun muassa rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta (11 §:n 1 momentin 3 kohta).

Tietosuojasetuksessa säädetään arkaluonteisten henkilötietojen sijaan erityisistä henkilötietoryhmistä (9 artikla). Rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevat tiedot eivät ole tietosuojasetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja. Sen sijaan tietosuojasetuksen 10 artiklassa asetetaan erilliset vaatimukset näiden tietojen käsittelylle.

Tietosuojasetuksen 10 artiklan sanamuodon perusteella voidaan todeta, että siinä on kyse ainakin niistä henkilötiedoista, joiden mukaan henkilö on tuomittu rangaistukseen jostakin rikoksesta tai rikkomuksesta taikka henkilölle on määrätty sakko- tai rikesakkorangaistus. Ruotsin selvityksessä koskien tietosuojasetuksen kansallista täytäntöönpanoa (SOU 2017:39, s. 193) tarkastellaan rikostuomio- ja rikkomus-sanojen (ruotsiksi överträdelser) englannin- ja ranskankielistä käännöstä (”criminal convictions” ja ”condamnations pénales et aux infrac-

tions”). Selvityksessä todetaan seuraavasti: det som avses med termen överträdelser är överträdelser som innefattar brott. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan sanamuodosta tai johdantolauseista ei selviä, sovelletaanko ja missä laajuudessa artiklaa epäiltyihin rikoksiin tai rikkomuksiin. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa viitataan myös rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviin turvaamistoimiin. Esityksessä katsotaan, että tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitetaan rikosoikeudellisia turvaamistoimenpiteitä. Rikosoikeuden yleisiä oppeja koskevan uudistuksen esitöiden mukaan rikosoikeudellisia (prosessuaalisia) turvaamistoimenpiteitä ovat pakkolaitokseen eristäminen, menettämisseuraamukset (konfiskaatio), rikoksen johdosta määrätty ajokielto, liiketoimintakielto, metsästyskielto sekä eläintenpitokielto (HE 44/2001 vp). Myös edellä mainitussa Ruotsin selvityksessä (SOU 2017:39, s. 193) katsotaan, että turvaamistoimilla tarkoitetaan rikosprosessuaalisia pakkokeinoja (ruotsiksi straffprocessuella tvångsåtgärder). Edellä olevan perusteella tietosuoja-asetuksen 10 artiklaan liittyen ei ole tarpeen tarkastella hallinnollisia seuraamuksia (ml. hallinnolliset turvaamistoimenpiteet).

Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioita, rikkomuksia ja niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely on sallittua, jos se suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan sanamuodosta tai johdantolauseista ei löydy vastausta siihen, mitä tarkoittaa henkilötietojen käsittely viranomaisen valvonnassa. Kun henkilötietojen käsittelystä on joka tapauksessa säädettävä lain tasolla, arvioidaan tässä esityksessä tietosuoja-asetuksen 10 artiklaa kiinnittämällä huomiota siihen, että rikollista tekoa, rangaistusta ja siihen liittyvää seuraamusta koskevasta henkilötietojen käsittelystä on asianmukaisesti säädetty lain tasolla.

Tietosuojalakiehdotuksen 7 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Säännöksen mukaan käsittely on sallittua muun muassa silloin, kun on kyse tietojen käsittelystä, josta on säädetty laissa tai joka johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Tietosuojalakiehdotuksen 6 §:n 2 momentissa säädetään suojatoimenpiteistä erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn yhteydessä. Kyseisiä suojatoimenpiteitä sovellettaisiin tietosuojalakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin mukaan myös rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvään henkilötietojen käsittelyyn. Tietosuojalakiehdotuksen 6 §:n 2 momentissa mainitaan useita suojatoimenpiteitä. Yksi niistä on henkilötietojen salaaminen. Jäljempänä tarkastellaan jo voimassa olevaan lainsäädäntöön liittyviä salassapitosäännöksiä, joita voidaan pitää edellä mainittuina suojatoimenpiteinä.

Yleislainsäädännön osalta voidaan todeta, että tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin tietoihin liittyy julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 28 kohta, jonka mukaan salassa pidettäviä tietoja ovat ”hallintoviranomaisen asiakirjat ja rekisterit, jotka sisältävät tietoja tuomitusta taikka vangitusta tai muutoin vapautensa menettäneestä henkilöstä, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen ei vaaranna asianomaisen tulevaa toimeentuloa, yhteiskuntaan sopeutumista tai turvallisuutta, ja jos tiedon antamisen on perusteltu syy”. Mainitun julkisuuslain säännöksen mukaan salassa pidettäviä ovat myös esimerkiksi rikosrekisteriin, sakkorekisteriin, oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sekä eläintenpitokieltorekisteriin talletetut tiedot. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan salassa pidettäviä tietoja ovat poliisille ja muille esitutkintaviranomaisille ja syyttäjälle sekä tarkastus- ja valvontaviranomaisille tehdyt ilmoitukset rikoksesta, esitutkintaa ja syyteharkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat sekä haastehakemus, haaste ja siihen annettu vastaus rikosasiassa, kunnes asia on ollut esillä tuomioistuimen istunnossa taikka kun syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai kun asia on jätetty sikseen, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaaranna rikoksen selvittämistä tai tutkinnan tarkoituksen toteutumista tai ilman painavaa syytä aiheuta asiaan osalli-

selle vahinkoa tai kärsimystä tai estä tuomioistuinta käyttämästä oikeuttaan määrätä asiakirjojen salassapidosta oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) mukaan. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan liittyvät myös esimerkiksi edellä mainitun oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain säännökset.

Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on muutamia esimerkkejä säännöksistä, joiden nojalla viranomaiset ja julkista hallintotehtävää hoitavat organisaatiot käsittelevät rikollista tekoa, rangaistusta ja rikokseen liittyviä seuraamuksia koskevia henkilötietoja. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälain 64 §:ssä säädetään ns. rikkomusrekisteristä. Rekisteriin talletetaan yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista määrättyjä rangaistuksia ja seuraamuksia koskevia tietoja. Rekisteriin talletetaan sekä hallinnollisessa menettelyssä määrättyjä että rikosprosessissa määrättyjä rangaistuksia ja seuraamuksia. Velvollisuudesta pitää kyseistä rekisteriä säädetään EU-lainsäädännössä. Jäsenvaltiotasolla ja kansallisella lailla velvoite pitää kyseistä rekisteriä on annettu Maaseutuvirastolle. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälain 58 §:ssä (esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus) säädetään seuraavasti:

”Jos 49 tai 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä koskeva rikosasia on tullut esitutkintaviranomaisen tutkittavaksi muusta syystä kuin 2 luvussa tarkoitetun valvontaviranomaisen tai Maaseutuviraston tekemän rikosilmoituksen johdosta, esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava asiasta ja toimitettava esitutkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat Maaseutuvirastolle.

Esitutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen on ilmoitettava Maaseutuvirastolle niistä päätöksistä ja tuomioista, jotka koskevat 49 ja 51 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä.”

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 32 §:n 1 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto pitää eläinlääkäreistä rekisteriä ja 2 momentissa säädetään rekisteriin tallettavista tiedoista. Pykälän 3 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto voi tallettaa eläinlääkärirekisteriin kyseisessä laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamisen edellyttämät tiedot eläinlääkäriammattin harjoittajan ammattitoiminnassaan saamasta varoituksesta, sakko- tai vankeusrangaistuksesta sekä viraltapanosta tai virantoimituksesta erottamisesta. Nämä tiedot samoin kuin 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan tallettaa rekisteriin, vaikka asiaa koskeva päätös ei ole lainvoimainen.

Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain mukaan tiedot, joita tarkoitetaan 32 §:n 3 momentissa, poistetaan eläinlääkärirekisteristä, kun päätöksen tai muun ratkaisun antamisesta on kulunut kymmenen vuotta, jos nimikirjallaissa (1010/1989) ei säädetä merkinnän poistamiselle pitempää määräaika. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan eläinlääkärirekisteristä myös, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos eläinlääkärirekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

Muita esimerkkejä tietosuoja-asetuksen 10 artiklan soveltamisalaan kuuluvien henkilötietojen käsittelystä ovat eläintenpitokieltoa ja metsästyskieltoa koskevat säännökset.

Eläintenpitokielto rekisteristä annetun lain (21/2011) 4 §:n mukaan rekisteriin talletetuista tiedoista saa salassapitosäännösten estämättä antaa tietoja esimerkiksi eläintenpitokiellon noudattamisen valvomiseksi kiellon valvonnasta huolehtiville eläinsuojelulain 34, 34 a ja 35–37 §:ssä mainituille viranomaisille (1 kohta) ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuun tietojärjestelmään tallettavaksi ja käytettäväksi sellaisten maatalous-, elintarvike- ja maaseutuelinkeinohallinnon tehtävien hoitoa varten, joissa eläintenpi-

tokiello laissa erikseen säädetyissä tapauksissa on otettava tai voidaan ottaa huomioon. Eläintenpitokiellon käsittelyn sallivia säännöksiä on eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain (1360/2014) 17 §:ssä, maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 16 §:ssä ja Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 8 §:ssä.

Metsästyslain (615/1993) 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle (s.o. Suomen riistakeskus) ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto. Riistanhoitomaksulain 7 b §:ssä säädetään metsästysrekisteriin merkittävistä tiedoista. Voimassa oleva metsästyskielto on yksi rekisteriin merkittävistä tiedoista. Riistanhoitomaksulain 7 c §:ssä taas säädetään siitä, mitä tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa metsästäjärekisteristä. Metsästyskieltoa koskeva tieto voidaan mainitun säännöksen perusteella luovuttaa esimerkiksi riistanhoitoyhdistykselle valvontaa varten.

Myös unionin lainsäädännössä on vaatimuksia ilmoittaa rikkomuksista komissiolle. Esimerkiksi tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun direktiivin 2010/63/EU nojalla annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (2012/707/EU) liitteen I kohdan E alakohtan 4 mukaan jäsenvaltion on ilmoitettava säännösten rikkomuksista komissiolle. Tiedot on ilmoitettava rikkomusten luonteesta sekä niihin perustuvista oikeudellisista ja hallinnollisista toimita raportointijakson ajalta. Siltä osin kuin muualla lainsäädännössä säädetään esimerkiksi kyseisten tietojen käsittelyyn liittyvistä suojaustoimista, tulevat ne luonnollisestikin noudattaviksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan viranomaisissa ja julkisia hallintotehtäviä hoitavissa siltä osin kuin näiden lakisäateisiin tehtäviin kuuluu tällaisten tietojen käsittely. Maa- ja metsätalousministeriön käsityksen mukaan tietosuoja-asetuksen artikla ei koske hallinnollisia seuraamuksia. Jos myöhemmin hallinnollisten seuraamusten osalta päädyttäisiin siihen tulokseen, että ne kuuluvat tietosuoja-asetuksen 10 artiklan soveltamisalaan, tältäkin osin esityksessä katsotaan, että asianomaisista suojaustoimista olisi tarkoituksenmukaista säätää oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvalla yleislailla. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että oikeusministeriöllä on vireillä hanke rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan yleisen lainsäädännön valmistelusta (OM038:00/2017).

Esityksessä katsotaan, että maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on asianmukaisesti säädetty siitä, minkä tehtävien hoidossa on mahdollista käsitellä rikollista tekoa, rangaistusta tai rikoksen seuraamusta koskevia tietoja. Kuten edellä tässä luvussa on todettu, tietosuojalakekäsittelyyn sisältyy säännös, joka koskee rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä (ml. suojaustoimienpiteet). Esityksessä katsotaan, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 ja 28 kohdan salassapitosäännöksiä voidaan pitää tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuina suojaustoimienpiteinä. Esityksessä katsotaan, ettei tietosuoja-asetuksen 10 artiklan osalta ole tarpeen tarkistaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä.

2.7.5 Tietosuoja-asetuksen III luku

Tietosuoja-asetuksen III luvussa säädetään rekisteröidyn oikeuksista. Tietosuoja-asetuksen 12 artikla sisältää rekisteröidyn informointia koskevan säännöksen ja rekisteröidyn oikeuksien käyttämiseen liittyviä menettelysäännöksiä. Tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artikla sisältävät rekisteröidyn informointia koskevat säännökset. Tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin. Viime mainittu vastaa henkilötietolaissa säädettyä rekisteröidyn tarkastusoikeutta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä edellä mainituista asioista.

Tietosuoja-asetuksen III luvussa säädetään muun muassa seuraavista rekisteröidyn oikeuksista:

oikeus tietojen oikaisemiseen (16 artikla);

oikeus tietojen poistamiseen (17 artikla);

oikeus käsittelyn rajoittamiseen (18 artikla) ja

oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä (21 artikla).

Tietosuoja-asetuksen 23 artikla sallii tiettyjen edellytysten täytyessä sen, että unionin tai jäsenvaltion lainsäädännöllä rajoitetaan edellä mainittujen oikeuksien käyttöä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on pääsääntöisesti kyse lakisääteisten tehtävien hoitamisesta. Moneen lakisääteiseen tehtävään liittyy julkisen vallan käyttöä. Seuraavassa arvioidaan erityissäännösten tarvetta lakisääteisten tehtävien hoitamisen näkökulmasta.

Tietosuoja-asetuksen 16 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että rekisterinpitäjä oikaisee ilman aiheetonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat ja virheelliset henkilötiedot. Kyseisen artiklan mukaan, ottaen huomioon tarkoitukset, joihin tietoja käsiteltiin, rekisteröidyllä on oikeus saada puutteelliset henkilötiedot täydennettyä, muun muassa toimittamalla lisäselvitys. Tältä osin voidaan todeta, että 16 artikla kytkeytyy 5 artiklan 1 kohdan d alakohtaan, jossa muun muassa todetaan, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan. Esityksessä katsotaan, että kun otetaan huomioon tietosuoja-asetuksen 12 artiklan menettelysäännökset, tietosuoja-asetuksen 23 artiklan tarkoittamille rekisteröidyn oikeuksien rajoittamiselle ei näyttäisi olevan tarvetta viranomaisten lakisääteisten tehtävien osalta.

Tietosuoja-asetuksen 17 artiklassa säädetään oikeudesta tietojen poistamiseen. Asetuksen 17 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rekisteröidyn oikeuksia koskevia säännöksiä ei sovelleta, jos käsittely on tarpeen ”rekisterinpitäjään sovellettavaan unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan, käsittelyä edellyttävän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten”(3 kohta b alakohta). Edellä mainittu poikkeus huomioon ottaen ei ole tarvetta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla erityissäännöksille.

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta rajoittaa henkilötietojen käsittelyä seuraavasti:

”Rekisteröidyllä on oikeus siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa käsittelyä, jos kyseessä on yksi seuraavista:

- a) rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden;
- b) käsittely on lainvastaista ja rekisteröity vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista;
- c) rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta rekisteröity tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi;
- d) rekisteröity on vastustanut henkilötietojen käsittelyä 21 artiklan 1 kohdan nojalla odotettaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeudet perusteet rekisteröidyn perusteet.”

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa todetaan, että jos ”käsittelyä on rajoitettu 1 kohdan nojalla, näitä henkilötietoja saa, säilyttämistä lukuun ottamatta, käsitellä ainoastaan rekisteröidyn suostumuksella taikka oikeudellisen vaateen laatumiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi tahi toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksien suojaamiseksi tai tärkeää unionin tai jäsenvaltion yleistä etua koskevasta syystä”. Lausuntokierroksella olleessa esitysluonnoksessa katsottiin, että säännös mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn, jos kyse on unionin tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuvasta tehtävästä. Kyseinen kanta perustui Ruotsin selvitykseen tietosuoja-asetukseen liittyen (SOU 2017:39, s. 122 ja 123). Ruotsin selvityksessä todetaan, että lainsäädännössä selkeytettäisiin se, että henkilötietoja saa käsitellä, jos käsittely on välttämätöntä muun muassa rekisterinpitäjän sellaisen yleisen edun mukaisen tehtävän hoitamiseksi, joka perustuu lakiin tai muuhun säädökseen tai jos kyseessä on rekisterinpitäjän julkisen vallan käyttöön liittyvä tehtävä, joka perustuu lakiin tai muuhun säädökseen (förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, 4 §, SOU 2017:39 s. 41). Tietosuojavaaltuutettu totesi lausunnossaan maa- ja metsätalousministeriön esitysluonnoksen perustelujen osalta, ettei valtuutetun näkemyksen mukaan pelkästään se seikka, että henkilötietojen käsittely perustuu laissa säädettyyn tehtävään, ole riittävä peruste rajoittaa 18 artiklan soveltamista. Valtuutettu viittasi lausunnossaan mahdollisuuteen rajoittaa rekisteröidyn oikeutta 23 artiklan nojalla edellyttäen, että mainitun artiklan edellytykset täyttyvät.

Tietosuojalakiehdotukseen ei sisälly säännöstä, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklasta julkisen sektorin osalta. Yleislakiin näyttäisi siten tulevan 18 artiklaa koskeva poikkeus vain siltä osin kuin on kyse henkilötietojen käsittelystä journalistisen, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten (tietosuojalakiehdotus 27 §); tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten (tietosuojalakiehdotus 31 §) sekä yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten (tietosuojalakiehdotus 33 §). Tässä yhteydessä voidaan todeta, että Ruotsin yleislakiin on tarkoitus sisällyttää yleinen valtuussäännös, joka mahdollistaisi rekisteröidyn oikeuksien rajoittamisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan sekä 89 artiklan 2 kohdan ja 3 kohdan nojalla (Regeringens proposition 2017/18:105, förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, 5 kap. 3 §).

Maa- ja metsätalousministeriön tiedossa on, että väestötietojärjestelmästä ja Väestötietokeskuksen varmennepalvelusta annettuun lakiin (661/2009) olisi tarkoitus sisällyttää säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan oikeuksista (VM144:00/2017). Poikkeus koskisi 18 artiklan 1 kohdan kaikkia alakohtia. Samoin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan eräisiin erityislakeihin olisi tarkoitus sisällyttää 18 artiklaa koskeva poikkeussäännös (STM/3551/2017). Viimeksi mainitussa esitysluonnoksessa erityissäännös ei koskisi kaikkia tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan alakohtia. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklaan liittyen asetuksen 67 johdantolauseessa todetaan seuraavasti:

”Henkilötietojen käsittelyä rajoittavia menetelmiä voisivat olla muun muassa valittujen tietojen siirtäminen toiseen käsittelyjärjestelmään, käyttäjien pääsyn estäminen valittuihin henkilötietoihin tai julkaistujen tietojen väliaikainen poistaminen verkkosivustolta. Automaattisissa rekistereissä käsittelyn rajoittaminen olisi lähtökohtaisesti varmistettava teknisin keinoin niin, että henkilötiedot eivät enää myöhemmin joudu käsittelytoimien kohteeksi eikä niitä enää voi muuttaa. Henkilötietojen käsittelyn rajoittaminen olisi ilmaistava järjestelmässä selvästi.”

Hallintolain tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröity voi vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden. Esityksessä katsotaan, että siltä osin kuin hallintolain 6 luvun säännöksiä asian selvittämisestä ja asi-

anosaisen kuulemisesta sovelletaan, ei ole enää tarpeen soveltaa tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöstä. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Mainitun säännöksen mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Ehdotetut säännökset, joiden mukaan henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa, tarkoittavat, ettei henkilötietojen käsittelyä näissä tapauksissa rajoitettaisi tietosuoja-asetuksen tarkoittamalla tavalla. Rekisteröity voisi siis tehdä mainittuja 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja väitteitä ja rekisterinpitäjä olisi velvollinen ratkaisemaan asiat hallintolain mukaan.

Esityksessä katsotaan, että siltä osin kuin on kyse rekisteröidyn väitteestä, etteivät tiedot pidä paikkansa, rekisteröity voi vaatia tietosuoja-asetuksen 16 artiklan perusteella tietojensa oikaisemista. Hallintolain 25 §:ssä säädetään asioiden yhdessä käsittelemisestä. Rekisterinpitäjän tulee suoraan hallintolain perusteella huolehtia siitä, että mahdollinen muu vireillä oleva hallintoasia ja vaatimus tietojen oikaisemisesta käsitellään yhdessä, jos asiat liittyvät toisiinsa. Esityksessä katsotaan, että ennen kuin tietojen täsmällisyyttä koskeva asia on ratkaistu, rekisterinpitäjällä ei ole oikeutta luovuttaa kyseisiä tietoja sivulliselle. Tämä perustuu siihen, että luovuttaminen on yksi henkilötietojen käsittelytoimi ja siltä osin on noudatettava tietosuoja-asetuksen 5 artiklan vaatimuksia (tässä täsmällisyysvaatimus).

Esityksessä katsotaan, että siltä osin kuin rekisteröity katsoo, että hänen henkilötietojensa käsittely on lainvastaista, tämä voi joko saattaa asian vireille tietosuoja-asetuksen 77 artiklan mukaisesti (s.o. valitus valvontaviranomaiselle) tai vaihtoehtoisesti rekisteröity voi saattaa hallintolain nojalla vireille vaatimuksen siitä, että lainvastainen henkilötietojen käsittely on lopetettava. Viimeksi mainitussa tilanteessa rekisterinpitäjän on ratkaistava asia hallintolain menettelysäännöksiä noudattaen.

Kuten edellä on jo todettu, nimenomaan hallintolain säännökset jo toteuttavat ja edistävät hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Lisäksi voidaan rekisteröidyn oikeusturvan osalta todeta, että edellä mainituissa tapauksissa rekisteröity voi käyttää muita tietosuoja-asetuksen III luvussa (rekisteröidyn oikeudet) ja VIII luvussa (oikeussuojakeinot, vastuu ja seuraamukset) säädettyjä oikeuksiaan. Tästä syystä esityksessä katsotaan, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä tulisi säätää poikkeuksista tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtiin, siltä osin kuin kyse on henkilötietojen käsittelystä, joka liittyy toimintaan, johon sovelletaan hallinnon yleislakeja. Säännökset sisällytettäisiin osin organisaatiolakeihin ja osin substanssilakeihin. Lisäksi tällainen säännös sisällytettäisiin tietojärjestelmälakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä esitettyjen viranomaisen toimintaan liittyvien yleisten lainsäädännöllisten reunaehtojen lisäksi kiinteistötietojärjestelmään ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen liittyy erityisiä perusteita sille, että tietosuoja-asetuksen mukaista kansallista liikkumavaraa käytettäisiin kiinteistötietojärjestelmän osalta. Esityksessä ehdotetaan poikettavaksi kiinteistötietojärjestelmään kuuluvien tietojen osalta kaikista tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan alakohdista. Näiltä osin on siten tarpeellista rajoittaa rekisteröidylle asetuksen mukaan kuuluvaa oikeutta rajoittaa omien henkilötietojensa käsittelyä.

Kiinteistötietojärjestelmä koostuu kiinteistörekisterilain mukaisista tiedoista, lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittävistä tiedoista sekä muista lainsäädännössä erikseen määritellyistä tiedoista. Kiinteistöjaotus (kiinteistörekisteri) luo käytännössä perustan kiinteän omaisuuden omistamiselle ja kiinteistöjärjestelmälle. Lainhuuto- ja kiinteistörekisteriin puolestaan sisältyvät kiinteistön omistajatiedot (lainhuudot), kiinteistöön kohdistuvat kiinnitykset sekä erityiset oikeudet (esim. vuokraoikeudet ja hallinnanjakosopimukset). Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri on julkisesti luotettava rekisteri.

Kiinteistötietojärjestelmään sisältyvät maanomistusyksiköitä sekä niiden omistusta ja vakuuskäyttöä koskevat tiedot muodostavat yhdessä niin sanotun perusrekisterikonaisuuden. Jatkuvasti ylläpidetyt ja luotettavat kiinteistö- sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri ovat käytännössä ehdoton edellytys luototus- ja vakuusjärjestelmän keskeytymättömälle toiminnalle ja kiinteistöjä koskevien oikeustoimien osapuolten oikeusturvan toteutumiseksi.

Kiinteistötietojärjestelmään sisältyvät mainitut tiedot muodostavat käytännössä luotonannon perustan, ja siten niiden jatkuva käytettävyys on kriittistä viranomaisten sekä luottolaitosten toiminnalle. Tietosuojasetuksen 18 artiklan mukaisen rajoitusoikeuden täysimittainen käyttäminen voisi tästä syystä käytännössä vaarantaa kiinteistöjen vaihdantaan ja vakuuskäyttöön liittyvien yhteiskunnan keskeisten prosessien häiriöttömän jatkumisen. Edellä mainituista syistä poikkeusta 18 artiklan soveltamisesta pidetään tarpeellisena.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetään seuraavasti:

”1. Rekisterinpitäjään tai henkilötietojen käsittelijään sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan lainsäädäntötoimenpiteellä rajoittaa 12–22 artiklassa ja 34 artiklassa sekä 5 artiklassa, siltä osin kuin sen säännökset vastaavat 12–22 artiklassa säädettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia, säädettyjen velvollisuuksien ja oikeuksien soveltamisalaa, jos kyseisessä rajoituksessa noudatetaan keskeisiltä osin perusoikeuksia ja -vapauksia ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön ja oikeasuhteinen toimenpide, jotta voidaan taata

- a) kansallinen turvallisuus;
- b) puolustus;
- c) yleinen turvallisuus;
- d) rikosten ennalta estäminen, tutkinta, paljastaminen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet taikka rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpano, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojeleminen tai tällaisten uhkien ehkäisy;
- e) muut unionin tai jäsenvaltion yleiseen julkiseen etuun liittyvät tärkeät tavoitteet, erityisesti unionille tai jäsenvaltiolle tärkeä taloudellinen tai rahoituksellinen etu, mukaan lukien rahan, talousarvioon ja verotukseen liittyvät asiat sekä kansanterveys ja sosiaaliturva;
- f) oikeudellisen riippumattomuuden ja oikeudellisten menettelyjen suojeleminen;
- g) säänneltyä ammattitoimintaa koskevan ammattietiikan rikkomisen torjunta, tutkinta, selvittäminen ja syytteesenpano;
- h) valvonta-, tarkastus- tai sääntelytehtävä, joka satunnaisestikin liittyy julkisen vallan käyttöön a–e ja g alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa;
- i) rekisteröidyn suojeleminen tai muille kuuluvat oikeudet ja vapaudet;
- j) yksityisoikeudellisten kanteiden täytäntöönpano.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen lainsäädäntötoimenpiteiden on sisällettävä tarpeen mukaan erityisiä säännöksiä, jotka koskevat ainakin

- a) käsittelytarkoitusta tai käsittelyn ryhmiä;

- b) henkilötietoryhmiä;
- c) käyttöön otettujen rajoitusten soveltamisalaa;
- d) suoja-toimia, joilla estetään väärinkäyttö tai lainvastainen pääsy tietoihin tai niiden siirtäminen;
- e) rekisterinpitäjän tai rekisterinpitäjien ryhmien määrittämistä;
- f) tietojen säilytysaikoja ja sovellettavia suoja-toimia ottaen huomioon käsittelyn tai käsittelyryhmien luonne, laajuus ja tarkoitukset;
- g) rekisteröidyn oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia riskejä; ja
- h) rekisteröityjen oikeutta saada tietoa rajoituksesta, paitsi jos tämä voisi vaarantaa rajoituksen tarkoituksen.”

Kuten edellä on jo todettu, maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla 18 artiklan soveltamisesta poikettaisiin siltä osin kuin kyse on rekisterinpitäjistä, joiden on noudatettava hallintolakia. Tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa mainituista perusteluista tällöin on kyseessä ”muut unionin tai jäsenvaltion yleiseen julkiseen etuun liittyvät tärkeät tavoitteet” (e kohta) ja ”valvonta-, tarkastus- tai sääntelytehtävä, joka satunnaisestikin liittyy julkisen vallan käyttöön a–e ja g alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa”.

Esityksessä katsotaan, että tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta poikkeamiseen lakisääteisten tehtävien osalta on riittävät perusteet. Lakisääteisillä tehtävillä tarkoitetaan tässä siis viranomaisten tehtäviä ja julkisia hallintotehtäviä. Lisäksi asia on rajattu vain tietosuoja-asetuksen yhteen artiklaan (18 artikla) ja siltäkin osin vain kahteen alakohtaan. Kiinteistötietojärjestelmän osalta poikettaisiin 18 artiklan 1 kohdan kaikkien alakohtien osalta. Artiklan 1 kohdan d alakohdan osalta voidaan kuitenkin todeta, ettei se käytännössä sovellettu silloin, kun henkilötietojen käsittelyn perusteena on lakisääteinen tehtävä. Säännöksessä viitataan asetuksen 21 artiklassa säädettyyn rekisteröidyn oikeuteen vastustaa henkilötietojen käsittelyä. Kyseistä oikeutta ei ole silloin, kun henkilötietojen käsittelyn perusteena on lakisääteinen tehtävä.

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan osalta voidaan todeta, että rekisteröity voi nykyisinkin saattaa vireille asian, jossa hän vaatii paikkansapitämättömien tietojen korjaamista. Henkilötietolain 29 §:ssä säädetään tietojen korjaamisesta. Rekisterinpitäjän, johon sovelletaan hallintolakia, tulee luonnollisestikin noudattaa asian käsittelyssä mainitun lain säännöksiä. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan osalta voidaan taas todeta, että rekisteröity voisi hallintolain nojalla esittää viranomaiselle vaatimuksen, että lainvastainen henkilötietojen käsittely lopetetaan. Vaihtoehtoisesti rekisteröity voisi tehdä kantelun. Tietosuoja-asetuksen tuoma uusi oikeus on oikeastaan vain se, ettei henkilötietojen käsittelyä rajoitettaisi tietosuoja-asetuksen 4 asetuksen 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla eli rakentamalla tietojärjestelmiin uusia toiminnallisuuksia, joilla tietojen käsittely voitaisiin pysäyttää tai tiedot siirtää toiseen tietojärjestelmään.

Kiinteistötietojärjestelmän osalta poikkeus koskisi kaikkia 18 artiklan 1 kohdan alakohtia.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetään, että asianomaisessa rajoituksessa tulee keskeisiltä osin noudattaa perusoikeuksia ja -vapauksia. Esityksessä katsotaan, että tämä edellytys täyttyy. Rekisteröidyn oikeusturvasta on keskeiseltä osin huolehdittu sillä, että viranomaiset ja

julkisia hallintotehtäviä hoitavat noudattavat hallinnon yleislakeja. Vaikka rekisteröidyllä ei olisikaan käytössä juuri tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa tarkoitettua oikeutta, rekisteröity voisi asiaansa (esimerkiksi tietojen paikkansapitämättömyys tai lainvastaisuus) liittyen käyttää esimerkiksi seuraavia oikeuksia:

- rekisteröidyn oikeus saada pääsy tietoihin (15 art.)
- oikeus tietojen oikaisemiseen (16 art.) ja
- oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle (77 art.).

Lisäksi rekisteröidyn oikeusturvaa turvaavat muutkin hallintoa koskevat säännökset (virkasuussäännökset ja laillisuusvalvonta).

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaan rekisteröidyllä on siis oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista. Mainitun artiklan 2 kohdassa säädetään, että kun henkilötietojen käsittelyä on rajoitettu 1 kohdan nojalla, näitä henkilötietoja saa säilyttämistä lukuun ottamatta, käsitellä muun muassa tärkeää unionin tai jäsenvaltion yleistä etua koskevista syistä. Esityksessä katsotaan, että jos lailla on viranomaiselle tai yksityiselle annettu hallintotehtävä, kyseistä hallintotehtävää voidaan pitää jäsenvaltion eli tässä tapauksessa Suomen yleisen edun mukaisena. Jolleivät nämä hallintotehtävät olisi yleisen edun mukaisia, ei niiden hoitamisesta olisi säädetty lailla. Jäsenvaltion yleisen edun määrittelemisen kuuluu jäsenvaltiolle itselleen. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa viranomaisen tai välillisen valtionhallinnon organisaation sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä kuvatulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu.

Tietosuoja-asetuksen 20 artiklassa säädetään oikeudesta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen. Kyseisen artiklan 3 kohdan mukaan tätä oikeutta ei sovelleta käsittelyyn, joka on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten. Edellä mainittu poikkeus huomioon ottaen ei ole tarvetta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla erityissäännöksille.

Tietosuoja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa säädetään oikeudesta vastustaa henkilötietojen käsittelyä seuraavasti:

”Rekisteröidyllä on oikeus henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella milloin tahansa vastustaa häntä koskevien henkilötietojen käsittelyä, joka perustuu 6 artiklan 1 kohdan e tai f alakohtaan, kuten näihin säännöksiin perustuvaa profilointia. Rekisterinpitäjä ei saa enää käsitellä henkilötietoja, paitsi jos rekisterinpitäjä voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.”

Edellä mainitun 6 artiklan 1 kohdan e ja f alakohtat koskevat seuraavia henkilötietojen käsittelytilanteita:

käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (e alakohta);

käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttamiseksi, paitsi milloin henkilötietojen suojaa edellyttävät rekisteröidyn edut tai perusoikeudet ja -vapaudet syrjäyttävät tällaiset edut, erityisesti jos rekisteröity on lapsi (f alakohta).

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä henkilötietojen käsittelyn perusteena on pääsääntöisesti lakisääteinen tehtävä (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta). Lakisääteisen tehtävän osalta tietosuoja-asetuksen 21 artikla ei tule sovellettavaksi. Edellä olevan perusteella katsotaan, ettei tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa mainituille rajoituksille ole tarvetta 21 artiklan osalta.

2.7.6 Tietosuoja-asetuksen IV luku

Tietosuoja-asetuksen IV luvussa säädetään rekisterinpitäjästä ja henkilötietojen käsittelijästä. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 8 kohdan mukaan ”luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun”. Määritelmässä viitataan niihin tilanteisiin, joissa rekisterinpitäjä on ulkoistanut rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä.

Tietosuoja-asetuksen IV luvun säännöksistä yhteisrekisterinpitäjää ja henkilötietojen käsittelijää koskevat säännökset liittyvät eräisiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännöksiin. Muulta osin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei ole tietosuoja-asetuksen IV lukuun liittyviä säännöksiä.

Tietosuoja-asetuksen 26 artiklassa säädetään yhteisrekisterinpitäjistä seuraavasti:

”1. Jos vähintään kaksi rekisterinpitäjää määrittää yhdessä käsittelyn tarkoitukset ja keinot, ne ovat yhteisrekisterinpitäjiä. Ne määrittelevät keskinäisellä järjestelyllä läpinäkyvällä tavalla kunkin vastuualueen tässä asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden noudattamiseksi, erityisesti rekisteröityjen oikeuksien käytön ja 13 ja 14 artiklan mukaisten tietojen toimittamista koskevien tehtäviensä osalta, paitsi jos ja siltä osin kuin rekisterinpitäjiin sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä määritellään rekisterinpitäjien vastuualueet. Järjestelyn yhteydessä voidaan nimetä rekisteröidyille yhteyspiste.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetusta järjestelystä on käytävä asianmukaisesti ilmi yhteisten rekisterinpitäjien todelliset roolit ja suhteet rekisteröityihin nähden. Järjestelyn keskeisten osien on oltava rekisteröidyn saatavilla.

3. Riippumatta 1 kohdassa tarkoitetun järjestelyn ehdoista rekisteröity voi käyttää tämän asetuksen mukaisia oikeuksiaan suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään ja kutakin rekisterinpitäjää vastaan.”

Edellä olevan säännöksen perusteella voidaan todeta, että maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä yhteisrekisterinpitäjistä säädetään lailla. Viranomaisten tai julkista hallintotehtävää hoitavien tahojen ei ole mahdollista toimia yhteisrekisterinpitäjinä pelkän rekisterinpitäjien keskinäisen järjestelyn perusteella. Viranomaistoiminta ja julkisten hallintotehtävien hoitaminen perustuu lakiin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on muutamia esimerkkejä siitä, miten lainsäädännön tasolla on määritelty yhteisrekisterinpitäjiä. Tietojärjestelmälain 5 §:ssä on määritelty maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekisterinpitäjät ja se, miltä osin nämä rekiste-

rinpitäjät vastaavat tietojärjestelmän tietojen oikeellisuudesta. Kalastuslain 92 §:ssä on määritelty kalataloushallinnon tietojärjestelmän rekisterinpitäjät ja se, miltä osin nämä rekisterinpitäjät vastaavat tietojärjestelmän tietojen oikeellisuudesta. Kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmälain 38 §:ssä on vastaavan tyyppinen säännös. Esityksessä katsotaan, että nämä säännökset ovat tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukaisia.

Tietosuoja-asetuksen 28 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelijää koskevista velvoitteista eli rekisterinpitoon liittyvien tehtävien ulkoistamiseen liittyvistä velvoitteista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei ole 28 artiklan kanssa päällekkäistä sääntelyä. Lainsäädännössä on muutamia esimerkkejä rekisterinpidon ulkoistamisesta. Riistanhoitomaksulain 7 a §:ssä on säännös metsästäjärekisteriin liittyvien tehtävien ulkoistamisesta. Ulkoistamismahdollisuudesta säädetään myös eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain 7 §:ssä. Näiden säännösten osalta voidaan todeta, että niissä on kyse perustuslain 124 §:ssä tarkoitetun julkisen hallintotehtävän antamisesta yksityiselle. Tietosuoja-asetuksen johdantolauseesta (41) käy ilmi, että tietosuoja-asetuksen säännöksillä, jotka liittyvät lainsäädäntötoimiin, ei ole tarkoitus rajoittaa asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen edellyttämien vaatimusten soveltamista. Tästä syystä esityksessä katsotaan, että perustuslain 124 §:ään liittyvät rekisterinpidon ulkoistamiseen liittyvät säännökset ovat tietosuoja-asetuksen mukaisia. Tietosuoja-asetuksen säännökset tulevat sovellettaviksi tällaisiin ulkoistettuihin rekisterinpitoon liittyviin tehtäviin ilman, että asiasta olisi tarpeen erikseen säätää.

2.7.7 Tietosuoja-asetuksen V luku

Tietosuoja-asetuksen V luvussa säädetään henkilötietojen siirroista kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille. Kyseisessä luvussa säädettyjen edellytysten tulee täytyä, jotta henkilötietojen siirto kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin olisi tietosuoja-asetuksen mukainen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännöstä löytyy useita esimerkkejä säännöksistä, jotka koskevat henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille. Niitä on esimerkiksi tietojärjestelmälain 9 §:ssä, eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 52 §:ssä, eläinten lääkitsemisestä annetun lain 40 §:ssä, kasvinsuojeluaineista annetun lain 32 §:ssä ja eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 33 §:ssä. Viime mainittua lukuun ottamatta säännökset koskevat tietojen luovuttamista salassapitosäännösten estämättä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännöksissä, jotka koskevat tietojen luovutusta kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille, ei ole säädetty tarkemmin luovutuksen edellytyksistä tai luovutusmenettelystä eikä näin ollen säännöksiä ole tarpeen muuttaa. Luovutuksiin sovelletaan nykyisin henkilötietolain 5 luvun säännöksiä. Jatkossa sovellettaisiin tietosuoja-asetuksen V luvun säännöksiä.

2.7.8 Tietosuoja-asetuksen VIII luku

Tietosuoja-asetuksen VIII luvussa säädetään oikeussuojakeinoista, vastuusta ja seuraamuksista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä oikeussuojakeinoista tai seuraamuksista. Tältä osin ministeriön lainsäädännössä ei ole tarkistustarpeita.

Tietosuoja-asetuksen 82 artiklassa säädetään vastuusta ja oikeudesta korvauksen saamiseen seuraavasti:

”1. Jos henkilölle aiheutuu tämän asetuksen rikkomisesta aineellista tai aineetonta vahinkoa, hänellä on oikeus saada rekisterinpitäjältä tai henkilötietojen käsittelijältä korvaus aiheutuneesta vahingosta.

2. Kukin tietojenkäsittelyyn osallistunut rekisterinpitäjä on vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut käsittelystä, jolla on rikottu tätä asetusta. Henkilötietojen käsittelijä on vastuussa käsittelystä aiheutuneesta vahingosta vain, jos se ei ole noudattanut nimenomaisesti henkilötietojen käsittelijöille osoitettuja tämän asetuksen velvoitteita tai jos se on toiminut rekisterinpitäjän lainmukaisen ohjeistuksen ulkopuolella tai sen vastaisesti.

3. Rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä on vapautettava vastuusta 2 kohdan nojalla, jos se osoittaa, ettei se ole millään tavoin vastuussa vahingon aiheuttaneesta tapahtumasta.

4. Jos samaan tietojenkäsittelyyn osallistuu useampi kuin yksi rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä taikka rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä, ja jos ne ovat 2 ja 3 kohdan mukaisesti vastuussa käsittelystä aiheutuneesta mahdollisesta vahingosta, kukin rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä on vastuussa koko vahingosta, jotta voidaan varmistaa, että rekisteröity saa tosiasiallisen korvauksen.

5. Jos rekisterinpitäjä tai henkilötietojen käsittelijä on 4 kohdan mukaisesti maksanut täyden korvauksen aiheutuneesta vahingosta, rekisterinpitäjällä tai henkilötietojen käsittelijällä on oikeus periä muilta samaan tietojenkäsittelyyn osallistuneilta rekisterinpitäjiltä tai henkilötietojen käsittelijöiltä se osuus korvauksesta, joka vastaa niiden 2 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaista vastuuta aiheutuneesta vahingosta.

6. Tuomioistuinmenettelyt korvauksen saamista koskevan oikeuden käyttämiseksi toteutetaan 79 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisissa tuomioistuimissa.”

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on useampia esimerkkejä siitä, miten yhteisrekisterinpitäjien vastuu tietojen oikeellisuudesta määräytyy. Asiaa on tarkasteltu edellä 2.7.6 luvussa. Kyseisten säännösten yhteydessä ei kuitenkaan ole säädetty vahingon korvaamisesta, minkä vuoksi kyseisten säännösten ei katsota sisältävän sellaista sääntelyä, jota tulisi tarkastella suhteessa tietosuoja-asetuksen 82 artiklaan.

Kiinteistörekisterilain 11 §:ssä säädetään virheellisestä kiinteistörekisteritiedosta aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Lisäksi kiinteistötietojärjestelmälain 8 §:ssä säädetään kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olleesta virheestä tai puutteesta johtuvan vahingon korvaamisesta. Esityksessä katsotaan, että mainittuihin lakeihin on tarpeen lisätä säännös, josta kävisi ilmi, että tietosuoja-asetuksen rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovellettaisiin asetuksen 82 artiklaa.

2.7.9 Tietosuoja-asetuksen IX luku

Tietosuoja-asetuksen IX luku sisältää tietojenkäsittelyyn liittyviä erityistilanteita koskevat säännökset. Asetuksen 85 artikla liittyy sananvapauteen. Siltä osin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä. Mainitun luvun säännöksistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön liittyy sen sijaan 86 artikla, joka koskee henkilötietojen käsittelyä ja asiakirjojen julkisuutta. Ministeriön lainsäädännön luovutussäännösten asetuksenmukaisuutta on tarkasteltu edellä yleisperustelujen 2.7.1 luvussa (alaotsikkona Tietojen luovuttaminen).

Tietosuoja-asetuksen 87 artiklassa säädetään henkilötunnuksen käsittelemisestä. Tältä osin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä noudatetaan, mitä henkilötietolaissa säädetään. Jatkossa henkilötunnuksen osalta noudatettaisiin uuden yleislain säännöksiä (tietosuoja-lakiehdotus). Kiinteistötietojärjestelmälain 6 §:ssä on henkilötunnuksen liittyvä säännös. Esi-tyksessä katsotaan, ettei mainitulle erityissäännökselle ole enää tarvetta.

Asetuksen 85 artikla liittyy sananvapauteen ja 88 artikla käsittelyyn työsuhteen yhteydessä. Tältä osin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä.

Tietosuoja-asetuksen 89 artikla liittyy arkistointiin, tieteelliseen ja historialliseen tutkimukseen sekä tilastollisiin tarkoituksiin. Tältä osin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä noudatettaisiin asianomaista yleislainsäädäntöä. Ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetussa lain 1 §:n mukaan tietojen keräämisen perusteisiin ja järjestämiseen, tietojen käsittelyyn ja tilastojen laatimiseen sekä tietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan tilastolakia, jollei jäljempänä kyseisessä laissa toisin säädetä. Mainitussa laissa ei ole varsinaisia henkilötietojen käsittelyyn liittyviä säännöksiä. Lain 3 §:ssä säädetään tiedonantovelvollisuudesta. Lain 3 § koskee ensinnäkin eräiden yksityisten tahojen tiedonantovelvollisuutta. Lisäksi säännös koskee eräiden viranomaisten ja julkista hallintotehtävää hoitavien tahojen sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen velvollisuutta antaa tietoja Luonnonvarakeskukselle salassapitosäännösten estämättä. Viime mainittu liittyy asiakirjajulkisuuteen. Tietosuoja-asetuksen 86 artiklan nojalla on mahdollista sovittaa yhteen henkilötietojen suojaa ja asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevat säännökset. Yksityisiä tahoja koskeva tiedonantovelvoite koskee pääosin muita kuin luonnollisia henkilöitä. Luonnonvarakeskuksen tulee kuitenkin siltä osin kuin sille annetut tiedot ovat henkilötietoja, noudattaa henkilötietojen suojaa koskevia yleissäännöksiä (nykyisin henkilötietolaki sekä jatkossa tietosuoja-asetus ja ehdotettu tietosuoja-laki) ja tilastolain säännöksiä.

Tietosuoja-asetuksen 90 artikla koskee salassapitovelvollisuutta eräissä tapauksissa ja 91 artikla kirkkoja ja uskonnollisia yhdistyksiä. Tältä osin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä.

2.7.10 Tietosuojadirektiivi

Tietosuojadirektiivin 2 artiklan mukaan tietosuojadirektiiviä sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten. Mainitussa kohdassa mainitaan henkilötietojen käsittely ”rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten”. Tietosuojadirektiivissä tarkoitetaan toimivaltaisella viranomaisella:

”kaikkia viranomaisia, joiden toimivalta kattaa rikosten ennalta estämisen, tutkimisen, paljastamisen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy; tai

kaikkia muita elimiä tai yksiköitä, joille on jäsenvaltion lainsäädännössä annettu tehtäväksi käyttää julkista valtaa tai valtuuksia rikosten ennalta estämiseen, tutkimiseen, paljastamiseen tai rikoksiin liittyviin syytetoimiin tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoon, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelu ja tällaisten uhkien ehkäisy”.

Tietosuojadirektiivi on tarkoitettu panna täytäntöön yleislilla. Tietosuojadirektiiviyöryhmän mietintöön sisältyy luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle henkilötietojen käsittelyä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä koskeva laki ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (jäljempänä *tietosuojadirektiiviä koskeva HE-luonnos*). Mietinnön pääkohdat on kuvattu edellä tämän esityksen yleisperustelujen 2.6 luvussa. Tietosuojadirektiiviä koskevan HE-luonnoksen yleisperustelujen 5.2 luvussa todetaan seuraavasti:

”Lain sovellettavaksi tulemisen kannalta on tarpeen ottaa huomioon sekä sen aineellinen että organisatorinen soveltamisala. Lakia soveltaisivat viranomaiset, joiden toimivalta kattaa rikosten ennalta estämisen, tutkimisen, paljastamisen tai rikoksiin liittyvät syytetoimet, rikosoikeudellisiin seuraamuksiin tuomitsemisen tai niiden täytäntöönpanon. Tällaisia viranomaisia ovat muun muassa poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli, syyttäjät, tuomioistuimet ja Rikosseuraamuslaitos. Nämä viranomaiset soveltaisivat ehdotettua lakia kuitenkin vain, kun ne käsittelevät henkilötietoja edellä mainitussa tarkoituksessa, eli esimerkiksi rikoksen selvittämisen yhteydessä tai käsiteltäessä rikosasiaa tuomioistuimessa. Esimerkiksi poliisin käsitellessä henkilötietoja hakemusasian yhteydessä tulisi sovellettavaksi ehdotetun lain sijasta yleinen tietosuoja-asetus ja sitä täydentävä kansallinen lainsäädäntö.”

Ehdotettua lakia henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (jäljempänä *tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotus*) olisi siten tarkoitus soveltaa poliisin ja muiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosasioissa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännöstä erävalvontalakiin sisältyy sääntelyä, jonka osalta on selvitettävä, kuuluuko se kokonaan vai vain osin tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksen soveltamisalaan. Tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksen soveltamisalan kannalta merkitystä on toisaalta sillä, mikä on henkilötietojen käsittelyn tarkoitus ja toisaalta sillä, käsitteleekö henkilötietoja tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksen 3 §:ssä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tietosuojadirektiivin johdantolauseesta (11) käy ilmi, että viranomainen voi joko olla toimivaltainen tai ei ole toimivaltainen siitä riippuen, mitä tehtäviä viranomainen hoitaa.

Erävalvontalain 1 §:n mukaan ”erävalvonnan tarkoituksena on edistää ja valvoa Metsähallituksen valvonnassa olevien valtion alueiden käytön lainmukaisuutta sekä ennalta ehkäistä ja erävalvontaan kuuluvassa laajuudessa selvittää siihen liittyviä rikoksia.”

Erävalvontalain 2 §:ssä on erävalvonta määritelty seuraavasti:

”Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä erävalvonnalla tarkoitetaan:

- 1) metsästystä, kalastusta, luonnonsuojelua, luonnonvaraisten eläinten kohtelua, avotulentekoa ja roskaamista koskevien säännösten noudattamisen valvontaa;
- 2) maastoliikenteestä luontaiselinkeinoille, luonnolle ja sen yleiselle virkistyskäytölle sekä muulle yleiselle edulle aiheutuvien haittojen ehkäisemistä ja oikeutta liikkua maastossa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla koskevien säännösten noudattamisen valvontaa;
- 3) kalastuksen ja muun elinkeinon, luonnon ja sen yleisen virkistyskäytön sekä muun yleisen edun suojelemista koskevien vesiliikennesäännösten noudattamisen valvontaa;

4) siten kuin ampuma-aselaisissa (1/1998) säädetään, ampuma-aseita ja ampumatarpeita koskevien säännösten noudattamisen valvontaa.

Erävalvontaan kuuluu lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden ja muun omaisuuden vartiointia.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen erävalvontaan ei kuulu Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonta.”

Erävalvontalain esitöissä todetaan lain 2 §:n 2 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa seuraavasti (HE 147/2005 vp):

”Pykälän 2 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuun erävalvontatehtävään kuuluisi lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion metsä- ja muuta omaisuutta koskevia vartiointitehtäviä. Säännöksen tarkoituksena olisi valtion alueiden käytön yleisvalvonta sekä omaisuuden kohdistuvien vahingontekojen, näpistysten ja muiden niiden kaltaisten rikkomusten ehkäiseminen.”

Erävalvontalakia koskevassa perustuslakivaliokunnan lausunnon alussa todetaan seuraavasti (PeVL 46/2005 vp):

”Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Metsähallituksen erävalvonnasta. Tarkoituksena on edistää ja valvoa Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion alueiden lainmukaista ja kestävää käyttöä sekä ennaltaehkäistä ja selvittää alueilla tapahtuvia rikoksia.”

Erävalvontalain 13 §:ssä säädetään seuraavasti:

”Erätarkastaja toimittaa tässä laissa tarkoitetun rikosasian selvittämiseksi esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 2 §:ssä tarkoitetun suppean esitutkinnan, jos asia on yksinkertainen ja selvä eikä teosta ole yleisen rangaistuskäytännön mukaisesti odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Esitutkinnassa noudatetaan, mitä siitä erikseen säädetään.

Jos tutkinta vaatii suppeaa esitutkintaa laajempia tutkintatoimenpiteitä tai edellyttää jonkun saapumista erikseen pidettävään kuulusteluun taikka jos valvontatilanteessa on jouduttu turvautumaan voimakeinoihin, tutkinta on viipymättä siirrettävä poliisin tehtäväksi. Erätarkastajan on kuitenkin huolehdittava esitutkinnan aloittamiseksi ja turvaamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.”

Erävalvonnan osana toimitettavassa esitutkinnassa tavanomaisia rikosnimikkeitä ovat:

luvaton pyynti (rikoslain (39/1889) 28 luvun 10 §)

kalastusrikkomus (kalastuslain 12 luvun 118 §)

metsästysrikkomus (metsästyslain 10 luvun 74 §)

ampuma-aseriikkomus (ampuma-aselain (1/1998) 9 luvun 103 §)

maastoliikennesrikkomus (maastoliikennelain (1710/1995) 4 luvun 25 §)

luonnonsuojelurikkomus (luonnonsuojelulain (1096/1996) 8 luvun 58 §)

HE 26/2018 vp

vesiliikenerikkomus (vesiliikennelain (463/1996) 5 luvun 24 §)

eläinsuojelurikkomus (eläinsuojelulain 6 luvun 54 §)

jätelain rikkominen (jätelain (646/2011) 15 luvun 147 §)

pelastusrikkomus (pelastuslain (379/2011) 15 luvun 106 §)

näpistys (rikoslain 28 luvun 3 §)

lievä vahingonteko (rikoslain 35 luvun 3 §).

Tutkittavien rikosnimikkeiden tulee luonnollisestikin liittyä erävalvontalain 2 §:ssä määriteltyyn erävalvontaan. Jos rikosnimikkeenä on näpistys, kyseessä voi olla esimerkiksi joulukuusen luvaton hakeminen valtion mailta. Jos rikosnimikkeenä on lievä vahingonteko, kyseessä voi olla esimerkiksi taimikon tuhoaminen mönkijällä. Jos rikosnimikkeenä on taas pelastusrikkomus, kyseessä voi olla avotulen teko ilman maanomistajan lupaa.

Erävalvonnan osana suoritettava suppea esitutkinta tarkoittaa yksinkertaista ja selvää rikosasiaa, josta ei ole odotettavissa muuta rangaistusta kuin sakkoa. Suppean esitutkinnan suorittamiseen käytetään poliisiasiain tietojärjestelmää (PATJA). Poliisiasiain tietojärjestelmän käyttäminen perustuu henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 14 §:ään, joka sallii erätarkastajien ja eräiden muiden kyseisessä laissa mainittujen viranomaisten luovuttaa poliisin henkilörekistereihin tietoja tallettamalla tietoja suorakäyttöisesti. Samansisältöinen säännös ehdotetaan sisällytettäväksi valmisteilla olevaan uuteen lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa [luonnos hallituksen esitykseksi laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 21.12.2017; (SM064:00/2015)].

Tietosuojadirektiiviä koskevan HE-luonnoksen yleisperustelujen 1 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavasti:

”Esimerkiksi poliisilla on useita tietosuojadirektiivin ja ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvia tehtäviä, kuten rikosten esitutkinta. Se kuitenkin hoitaa muitakin kuin lainvalvontaan liittyviä tehtäviä esimerkiksi käsitellessään passihakemuksia. Tällaiseen käsittelyyn ei sovellettaisi ehdotettua lakia, vaan yleistä tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää kansallista lainsäädäntöä. Niin ikään lain soveltamisalaan ei kuuluisi henkilötietojen käsittely henkilöstöhallinnossa, turvapaikka-asiat, maahanmuutto, rajavalvonta, tai pankkien suorittama henkilötietojen käsittely. Näitä asioita ja tilanteita koskevat käsittelytoimet kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan.”

Edellä olevan perusteella esityksessä katsotaan, että edellä mainitun suppean esitutkinnan osalta Metsähallituksen erätarkastaja on tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomaisena. Täytäntöönpanolakiehdotukseen on sisällytetty tietosuojadirektiivin 2 artiklan 7 kohdan b alakohdan määritelmä toimivaltaisesta viranomaisesta.

Viranomaisille, joiden tehtäviin kuuluu rikosten estäminen, voi kuulua myös muita tehtäviä kuten valvontatehtäviä, joihin sovellettaisiin tietosuoja-asetusta. Esimerkiksi sisäministeriön luonnoksessa hallituksen esitykseksi laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa ehdotetaan, että poliisille säädetyt lupahallinnolliset ja niihin liittyvät valvontatehtävät kuuluisivat tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Tietosuojadirektiiviä koskevan HE-luonnoksen 1 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että esimerkiksi rajavalvonta ja Tullin valvontatehtävä kuuluisivat tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Lisäksi voidaan todeta, että

viranomaisilla yleensä säännönmukaisesti on valvontatehtäviä. Viranomainen voi valvontatarkastuksen yhteydessä todeta, että jonkin toiminnan osalta ei ole noudatettu lakia. Joissakin tapauksissa tarkastuksen johdosta voi syntyä rikosepäily. Se ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että valvonnan tarkoituksena olisi rikosten estäminen.

Edellä tässä luvussa mainittujen erävalvontalain esitöiden perusteella näyttäisi siltä, että erävalvonnan osalta olisi yleisesti kyse lain noudattamisen valvonnasta, jossa osaksi voisi olla myös kyse rikosten ennaltaehkäisemisestä (HE 147/2005 vp ja PeVL 46/2005 vp). Erävalvonta on kuitenkin verrattavissa muiden viranomaisten suorittamaan valvontaan siinä, etteivät erävalvonnan toimenpiteet välttämättä johda esitutkintaan taikka asian siirtämiseen poliisiin tutkittavaksi. Edellä on jo todettu, että esimerkiksi rajavalvonta ja Tullin valvontatehtävät kuuluisivat tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Vaikka erätarkastajat ovat selkeästi tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksen tarkoittamia viranomaisia suppean esitutkinnan osalta, ei se tarkoita, että erätarkastajat olisivat tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksen tarkoittamia toimivaltaisia viranomaisia kaikkien erävalvontalain muiden tehtävien osalta. Näiden muiden tehtävien hoitoon liittyvään henkilötietojen käsittelyyn tulisi soveltaa tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia, kun henkilötietoja ei käsitellä tietosuojadirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten.

Suppean esitutkinnan ohella rikosten ennalta estämiseen liittyvien erävalvontatehtävien osalta Metsähallituksen erätarkastaja on kuitenkin tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakiehdotuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, koska rikosten ennalta estäminen on kyseisen lakiehdotuksen 1 §:n mukaan kyseisen lain soveltamisalaan kuuluva tehtävä. Myös poliisin valvontatehtävien yhteydessä suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin sisäministeriön HE-luonnoksen mukaan tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakia, kun henkilötietoja käsitellään rikosten ennalta estämistä tai muita tietosuojadirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tarkoituksia varten.

Edellä on jo todettu, että valmisteilla olevaan uuteen lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa on tarkoitus sisällyttää säännös Metsähallituksen erätarkastajien oikeudesta tallettaa suoraan käytöksi tietoja poliisin henkilörekistereihin. Kun erävalvontaan liittyvään henkilötietojen käsittelyyn pääsääntöisesti sovellettaisiin tietosuoja-asetuksen ja ehdotetun tietosuojalain säännöksiä ja kun lakiin olisi tarpeen sisällyttää mainittuja lakeja koskevat viittaussäännökset, esityksessä katsotaan, että informatiivisuuden vuoksi erävalvontalakiin tulisi sisällyttää viittaussäännös myös siitä, että rikosten ennalta estämistä ja suppeaa esitutkintaa koskevien henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin ehdotettua lakia henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä. Lisäksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään. Säännökset sisällytettäisiin uuteen 17 a §:ään.

2.7.11 Tietosuojalakiehdotus ja eräät organisaatiot

Esityksessä on tarpeen arvioida sitä, miten tietosuojalakiehdotusta sovellettaisiin maa- ja metsätalousministeriön ohjausvastuussa oleviin Suomen metsäkeskukseen ja Suomen riistakeskukseen. Ne kumpikin hoitavat julkisia hallintotehtäviä. Tietosuojalakiehdotuksen 25 §:n (Hallinnollinen seuraamusmaksu) mukaan tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettua hallinnollista seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, kunnallisille viranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille eikä tasavallan presidentin kanslialle. Samansisältöinen luettelo viranomaisiksi katsottavista tahoista on myös hallintolain (434/2003) 2 §:n 2 momentissa. Tietosuojalakiehdotuksen 25 §:ää koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan hallinnollista seuraamusmaksua ei voitaisi määrätä hallintolain 2 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille.

Suomen riistakeskuksesta säädetään riistahallintolaissa (158/2011). Lain 1 §:ssä on säädetty riistakeskuksen olevan itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Näin ollen siihen ei voitaisi kohdistaa hallinnollista seuraamusmaksua, koska se olisi hallintolain 2 §:ssä tarkoitettu viranomainen.

Suomen metsäkeskuksesta, joka muodostettiin alueellisista metsäkeskuksista, säädetään metsäkeskuslaissa. Metsäkeskuslain 1 §:ssä on kuvattu metsäkeskuksen toiminta, mutta siinä ei ole säädetty sen organisaatiomuodosta. Metsäkeskusta ei siten ole metsäkeskuslaissa määritelty itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi. Tämä katsottiin lain säätämisaikana tarkoituksenmukaiseksi johtuen muun muassa metsäkeskuksen – kuten edeltävien metsäkeskustenkin – harjoittamasta liiketoiminnasta julkisten hallintotehtävien hoitamisen ohella. Nämä toiminnot olivat taloudellisesti, henkilöittäin ja toiminnallisesti eriytettyinä. Tuolloista linjausta tuki myös hallintolain soveltamisalaa koskeva 2 § ja kyseisen lain esityöt. Mainituissa esitöissä metsäkeskusta edeltävät alueelliset metsäkeskukset katsottiin julkisoikeudellisiksi yhdistyksiksi, ei siis julkisoikeudellisiksi laitoksiksi. Jos metsäkeskusta edeltäneiden metsäkeskusten olisi katsottu olleen itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia, ne olisivat olleet myös julkisuuslain 4 §:n 1 momentin tarkoittamia viranomaisia.

Metsäkeskuslain eduskuntakäsittelyssä perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan (PeVL 53/2010 vp), että metsäkeskus ”ei olisi viranomainen, vaan lähinnä sitä voidaan luonnehtia välilliseen valtioonhallintoon kuuluvaksi itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi.” Koska valiokunnan mainitsemasta organisaatiomuodosta ei ole kuitenkaan erikseen metsäkeskuksen osalta säädetty, lähtökohtana tietosuoja-lakiehdotuksen hallinnollisen seuraamusmaksun määrittämisessä olisi sanamuodon mukainen tulkinta. Metsäkeskukseen voitaisiin siten kohdistaa hallinnollinen seuraamusmaksu, jos metsäkeskuslakia ei tarkenneta. Tämä ei olisi asianmukaista, kun sitä verrataan samantyyppiseen riistakeskukseen.

Nykyinen tilanne on hyvin erilainen verrattuna metsäkeskuksen aloittaessa toimintansa. Metsäkeskus ei enää harjoita liiketoimintaa, koska se on myynyt liiketoimintansa ja omistamansa metsäomaisuuden yksityisille toimijoille vuoden 2016 loppupuolella. Metsäkeskus ei saa myöskään enää harjoittaa liiketoimintaa vuoden 2017 alusta tulleen metsäkeskuslain muutoksen myötä. Lisäksi hallintolain 2 §:n 3 momentin sisältö (”Tätä lakia sovelletaan valtion liikelaitoksissa, julkisoikeudellisissa yhdistyksissä sekä yksityisissä niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä.”) ei enää sovellu metsäkeskukseen, koska sen toiminta on nykyisin vain julkisten hallintotehtävien hoitamista. Jotta Suomen riistakeskusta ja metsäkeskusta kohdeltaisiin samalla tavoin suhteessa hallinnollisen seuraamusmaksun määräämiseen, on tarpeen muuttaa metsäkeskuslain säännöksiä siten, että metsäkeskuksen säädettäisiin olevan itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Metsäkeskuslain 1 §:n 1 momenttiin lisättäisiin virke asiasta. Samoin olisi muutettava metsäkeskuslain 15 §:n 1 momentin sisältöä siten, että mainitun säännöksen mukaan metsäkeskukseen sovellettaisiin myös suoraan julkisuuslakia. Tämä selventäisi metsäkeskuksen toimintaa 1 §:n tarkoittamana itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena. Samassa yhteydessä säännökseen lisättäisiin viittaukset tietosuoja-asetukseen ja tietosuoja-lakiin.

2.7.12 Maa- ja puutarhatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemista koskeva lainsäädäntö

Maatalouden harjoittamisesta luopumiseen voidaan myöntää luopumistukea. Tuen tarkoituksena on mahdollistaa oikea-aikainen sukupolvenvaihdos ennen vanhuuseläkeikää. Luopumistuesta on tällä hetkellä voimassa useita lakeja, koska tuesta on sen ehtojen merkittävästi muutettu säädetty uusia lakeja vanhojen lakien jäädessä voimaan, koska niiden nojalla on edelleen maksettu luopumistukea. Viimeisin laeista on laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta (612/2006). Luopumistukijärjestelmän on tarkoitus päättyä niin, että tukea ei Euroopan unionin valtioneuvoston johdosta enää myönnetä vuoden 2018 jälkeen.

Osaan luopumistukea koskevista laeista ehdotetaan tässä esityksessä tietosuoja-asetuksesta johtuen muutoksia. Kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annettu laki (1297/1994) ja maataloustuotannon lopettamistuesta annettu laki (1340/1996) ovat kuitenkin sellaisia, että ne voidaan kumota tarpeettomina. Lakien nojalla ei enää myönnetä eikä makseta etuuksia.

Tältä osin on tarpeen huomioida, että kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain 6 §:n mukaiset kasvihuoneyrittäjien sitoumukset luopua kasvihuonetuotannosta ovat edelleen voimassa. Tässä esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että näiden sitoumusten säädettäisiin päättyvän samalla kun laki kumottaisiin, koska sitoumuksilla ei ole enää merkitystä. Kyseisen lain mukaista lopettamistukea myönnettiin kertakorvauksena vuosina 1995–1998 tapahtuneiden lopettamisten perusteella. Lopettamistuen saaminen edellytti, että yrittäjä sitoutui pysyvästi luopumaan kasvihuonetuotannosta. Tuen ehtona oli yrityksen kasvihuoneiden tuhoaminen tai poistaminen muulla siihen rinnastettavalla tavalla pysyvästi viljelykäytöstä. Tuki maksettiin vasta, kun tuen myöntämisen edellyttämät toimenpiteet oli tehty. Tuki on myönnetty kasvihuonetuotannon lopettamisen perusteella 299 henkilölle, joista 287 on siirtynyt vanhuuseläkkeelle. Nekään, jotka eivät vielä ole vanhuuseläkkeellä, eivät kyseisen lain nojalla saa enää tukea, vaan viimeiset erät maksettiin vuonna 2003. Tukea saaneiden keski-ikä on 76 vuotta. Omenanviljelyn lopettamisen perustella ei ole myönnetty yhtään lopettamistukea. Elossa olevien, tukea saaneiden kasvihuoneyrittäjien lukumäärä ja ikä huomioon ottaen sitoumuksella kasvihuonetuotannon lopettamisesta ei käytännössä ole enää merkitystä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntö yhdenmukaiseksi tietosuoja-asetuksen ja tietosuojadirektiivin kanssa. Lisäksi esityksen tavoitteena on ottaa huomioon oikeusministeriössä valmistellut ehdotukset uudeksi tietosuojalaiksi ja uudeksi laiksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä.

Rekisterinpitäjää koskevia säännöksiä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa, tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa, maatalouden markkinajärjestelystä annetussa laissa, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa ehdotetaan muutettavaksi edellä 2.7.1 luvussa (alaotsikkona Rekisterinpitäjä) kuvatulla tavalla.

Kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain sekä kiinteistörekisterilain korvauksia koskevaa sääntelyä muutettaisiin lisäksi siten, että lakeihin lisättäisiin selvyyden vuoksi informatiivinen säännös tietosuoja-asetuksen korvaussäännösten ensisijaisuudesta siltä osin kuin on kyse tietosuoja-asetuksen rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta.

Voimassa olevissa maatalousyrittäjien luopumistukia ja eläkkeitä koskevissa laeissa viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Tietosuoja-asetuksen tietojen säilyttämiselle asettamista vaatimuksista johtuen esitetään, että maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettuun lakiin, maatalousyrittäjien luopumistuesta annettuun lakiin, luopumiseläkelakiin, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annettuun lakiin ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset tietojen säilyttämisajasta. Samalla lait kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta ja maataloustuotannon lopettamistuesta kumottaisiin tarpeettomina. Mainituissa

laeissa on säännöksiä muun muassa eläkelaitoksen tiedonsaantioikeudesta ja tietojen säilyttämisestä, mutta kyseisten lakien nojalla ei enää myönnetä eikä makseta etuuksia. Kasvihuone- tuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain 6 §:n mukainen sitoumus olla harjoittamatta kasvihuone- tuotantoa päättyisi lain kumoamisen yhteydessä. Sitoumuksella ei elossa olevien tuensaa- jien ikä huomioon ottaen ole käytännössä enää merkitystä edellä kappaleessa 2.7.11. tarkemmin esitetyin perustein.

Erävalvontalakiin lisättäisiin informatiivinen säännös, jonka mukaan rikosten ennalta estämiseen liittyvissä erävalvontatehtävissä ja kyseisessä laissa tarkoitetun esitutinnan toimittamiseen liittyvien henkilötietojen käsittelyssä sovellettaisiin ehdotettua lakia henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään. Tarkoituksena on, että Metsähallituksen erätarkastajalla olisi jatkossakin oikeus luovuttaa poliisille suorakäyttöisesti tallettamalla toimivaltaansa kuuluvassa erävalvonnassa kirjattuja tarpeellisia toimenpidetietoja. Muulta osin erävalvonnassa henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja- asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia.

Tietosuojalakehdotukseen ei sisälly säännöstä, jolla poikettaisiin tietosuoja- asetuksen 18 artiklasta julkisen sektorin osalta. Asetuksen 18 artiklassa säädetään rekisteröidyn oikeudesta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa tietojen käsittelyä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alan eräisiin erityislakeihin olisi tarkoitus sisällyttää 18 artiklaa koskevia poikkeussäännöksiä.

4 Esityksen vaikutukset

Tietosuoja- asetusta ja ehdotettu tietosuojalaki sekä toisaalta tietosuojadirektiivi ja ehdotettu laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä aiheuttavat suhteellisen merkittäviä kustannuksia maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alan viranomaisten ja julkista hallintotehtävää hoitavien organisaatioiden toimintaan. Niitä ei kuitenkaan voida pitää tästä esityksestä aiheutuvina kustannuksina eikä niitä sen vuoksi ole tarpeen käsitellä tässä yhteydessä.

Tähän esitykseen sisältyvät säädösehdotukset ovat pääosin teknisluonteisia. Iso osa ehdotetuista muutoksista koskee erilaisia viittaussäännöksiä.

Esityksen mukaan rekisterinpitäjää koskevia säännöksiä tarkistettaisiin maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa, maatalouden markkinajärjestelystä annetussa laissa, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa ja tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa ja kalatalousrahastolaissa. Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettuun lakiin lisättävien uusien säännösten mukaan rekisterinpitäjänä olisi Maaseutuvirasto. Maatalouden markkinajärjestelystä annettuun lakiin, eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin ja tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettuun lakiin lisättävän uuden säännöksen mukaan rekisterinpitäjänä olisi Elintarviketurvallisuusvirasto. Kalatalousrahastolakiin lisättävän uuden säännöksen mukaan rekisterinpitäjänä olisivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Mainitut viranomaiset hoitavat jo nytkin rekisterinpitäjän tehtäviä. Muutoksella ei siten ole vaikutuksia näiden viranomaisten toimintaan. Ehdotetut rekisterinpitäjien nimeämistä koskevat säännökset kuitenkin selkeyttävät säännöksiä rekisteröidyn näkökulmasta ja siinä mielessä parantavat henkilötietojen suojan tasoa.

Esityksen mukaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettuun lakiin, maatalousyrittäjien luopumistuesta annettuun lakiin, luopumiseläkelakiin, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annettuun lakiin ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset tietojen säilyttämisajasta. Muutoksella ei ole taloudellisia vaikutuksia. Edellä mainituissa laeissa on nykyisinkin säilytysaikaa koskevat säännökset. Tältä osin henkilötietojen suojan taso säilyy entisellään.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta taholta: oikeusministeriö, sisäministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Maaseutuvirasto, Elin-
tarviketurvallisuusvirasto, Valtiokonttori, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Maanmittauslaitos, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus, Tietosuojavaltuutettu, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Aluehallintovirastot, Rajavartiolaitos, Liikenteen turvallisuusvirasto, Kuntaliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen metsätaimantuottajat ry, Siemen Forelia Oy, Tapio Silva Oy, Elintarviketeollisuusliitto ry/Kalateollisuusyhdistys, Suomen Ammattikalastajaliitto ry, Kalatalouden Keskusliitto ry, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen kalakauppiasliitto ry, Suomen Sisävesiammattikalastajat ry, Suomen Vapaa-ajan Kalastajien Keskusjärjestö, Paliskuntain yhdistys, Saamelaiskäräjät, Suomen Kennelliitto, Suomen Metsästäjäliitto ja Suomen Latu. Lisäksi lausuntopyyntö toimitettiin jälkikäteen Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Ympäristöministeriö, Paliskuntain yhdistys, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Maaseutuvirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Lausunnon antoivat Kalatalouden Keskusliitto ry, sisäministeriö, Suomen riistakeskus, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Maanmittauslaitos, Luonnonvarakeskus, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen metsäkeskus, Suomen metsästäjäliitto, valtiovarainministeriö, Suomen Kuntaliitto ry, Sosiaali- ja terveysministeriö, tietosuojavaltuutettu ja oikeusministeriö.

Oikeusministeriön lausunnossa tarkasteltiin henkilötietojen käsittelyn oikeusperustaa, henkilötietojen käsittelyn rajoittamista tietosuojasetuksen 18 artiklan nojalla ja viittaussäännöksiä tulotietojärjestelmää koskevaan perustuslakivaliokunnan lausuntoon liittyen. Oikeusministeriö ei esittänyt muutoksia esitysluonnokseen. Tietosuojavaltuutettu esitti lausunnossaan huomioita muun muassa tietosuojasetuksen 6, 9, 10, 18, 21 ja 23 artikloihin liittyen. Maatalousyrittäjien eläkelaitos esitti useita huomioita sen toimialaan liittyen henkilötietojen säilytysaikaa koskevista säännöksistä ja tarpeesta säätää poikkeus tietosuojasetuksen 18 artiklan soveltamisesta. Lisäksi muutamassa muussa lausunnossa esitettiin eräitä korjausehdotuksia esitysluonnokseen.

Lausuntokierroksen jälkeen esitysluonnosta on saatujen lausuntojen johdosta tarkistettu. Enin osa muutoksista on tehty esitysluonnoksen perusteluihin. Samoin valmistelussa on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan uusimmat lausunnot. Lisäksi lakiehdotuksiin on lisätty useita säännöksiä, jotka liittyvät tietosuojasetuksen sallimaan kansalliseen liikkumavaraan rekisteröidyn oikeuksien osalta.

Lausuntoyhteenveto löytyy valtioneuvoston internet-sivulta (valtioneuvosto.fi/hankkeet) hankenumeron (MMM009:00/2017) perusteella.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Euroopan unionin tietosuojauudistus

Hallituksen esitys liittyy eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi yleiseksi lainsäädännöksi [(HE 9/2018 vp)]. Kaikissa tähän esitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa on viitattu kyseiseen esitykseen sisältyvään ehdotukseen uudeksi tietosujalaksi. Lakiehdotukset muodostavat kokonaisuuden ja niiden olisi siksi syytä tulla voimaan samanaikaisesti.

Hallituksen esityksellä on liittymäkohta eduskunnalle kevätkaudella 2018 annettavaan hallituksen esitykseen henkilötietojen käsittelyä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä koskevaksi laiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Metsähallituksen erävalvonnasta annettuun lakiin sisällytettäisiin viittaus uuteen lakiin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä. Lakiehdotukset muodostavat kokonaisuuden ja niiden olisi siksi syytä tulla voimaan samanaikaisesti. Lisäksi hallituksen esityksellä on liittymäkohta eduskunnalle myöhemmin kevätkaudella 2018 annettavaan hallituksen esitykseen laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa. Metsähallituksen erävalvonnasta annettuun lakiin sisällytettäisiin säännös, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin lisäksi, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään.

Hallituksen esityksellä on liittymäkohta henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin (639/2015), johon on vireillä kokonaisuudistus (VM059:00/2016). Kokonaisuudistus liittyy osin Euroopan unionin tietosuojauudistukseen. Maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettuun lakiin sisällytettäisiin säännös, jonka mukaan Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemiseen, käyttöön ja luovuttamiseen sovellettaisiin, mitä henkilötietojen käsittelystä Tullin osalta säädetään.

Maakuntaudistus

Samanaikaisesti tämän hallituksen esityksen kanssa on tulossa käsiteltäväksi hallituksen esitys eduskunnalle maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvonta-tehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2018. Esitykseen sisältyvien lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alusta lukien.

Tällä esityksellä on liittymäkohtaa maakuntaudistusta koskevaan hallituksen esitykseen siten että, esityksiä olisi tarpeen käsitellä samanaikaisesti. Maakuntaudistuksessa tässä esityksessä aluehallintovirastolle nykyisin kuuluvista tehtävistä siirrettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastolle tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 ja 46 §:n mukaiset Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Itä-Suomen aluehallintoviraston rekisteriä ja käyttöä koskevat tehtävät. Aluehallintovirastolle eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläinlääkintähuoltolaissa ja maatalouden markkinajärjestystä annetussa laissa säädettyt sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle hukka-kauran torjunnasta annetussa laissa säädettyt tehtävät siirrettäisiin maakunnalle.

Lisäksi tässä esityksessä ehdotetaan määriteltäväksi Elintarviketurvallisuusvirasto rekisterinpitäjäksi tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 §:n 1 momenttiin, eläinten lääkitsemisestä annetun lain 41 §:n 5 momenttiin sekä tietojärjestelmä-lakiin liittyen maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n 2 momenttiin. Lisäksi maakuntaudistusta koskevan hallituksen esityksen valmistelussa tulisi ottaa huomioon, että ehdotuksessa laiksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta on säännös (31 §), jonka mukaan rekisterinpitäjinä toimisivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Elinkei-

HE 26/2018 vp

no-, liikenne- ja ympäristökeskukset on tarkoitus lakkauttaa maakuntauudistuksen yhteydessä ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevat tehtävät siirtää maakunnille.

Perustettava Ruokavirasto

Useissa tällä esityksellä muutettaviksi ehdotetuissa laeissa säädettäisiin Elintarviketurvallisuusviraston tai Maaseutuviraston tehtävistä rekisterinpitäjinä ja henkilötietojen käsittelijöinä. Esityksellä on tältä osin liittymäkohta hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi Ruokavirastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 8/2018 vp). Viimeksi mainitulla esityksellä perustettaisiin Ruokavirasto, joka jatkaisi Elintarviketurvallisuusviraston ja Maaseutuviraston toimintaa. Mainitun esityksen mukaan Ruokavirastoa koskevan lain siirtymäsäännöksessä säädettäisiin, että muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella Elintarviketurvallisuusvirastoon tai Maaseutuvirastoon tarkoitetaan lain tultua voimaan Ruokavirastoa. Tällä esityksellä ei ole sellaista liittymäkohtaa Ruokavirastoa koskevaan hallituksen esitykseen, että esityksiä olisi tarpeen käsitellä samanaikaisesti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta

24 §. *Luonnonmukaisen tuotannon rekisteri.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Kun voimassa olevan pykälän 1 momentin 11 kohdassa on viitattu henkilötietolain 11 §:n arkaluonteisiin tietoihin, on tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa termi ”erityiset henkilötietoryhmät”. Tämän vuoksi kohdassa viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiä henkilötietoryhmiä koskeviin tietoihin. Pykälän 2 momentissa henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia.

1.2 Elintarvikelaki

84 §. *Rekistereihin merkittävät tiedot.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.3 Laki kasvinjalostajanoikeudesta

23 §. *Merkinnän poistaminen rekisteristä.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.4 Rehulaki

37 §. *Valvontarekisteriin merkittävät tiedot.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.5 Lannoitevalmistelaki

29 §. *Valvontarekisteri.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakoh-

dasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyillä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.6 Siemenkauppalaki

24 §. Valvontarekisterit. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyillä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.7 Taimiaineistolaki

3 a §. Rekisteritiedot ja niiden käsittely. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyillä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.8 Laki kasvinterveyden suojelemisesta

5 §. Rekisteritiedot. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

7 a §. Merkinnänhaltijarekisteri. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.9 Laki hukkakauran torjunnasta

15 §. Hukkakaurarekisteri. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jä-

senvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.10 Laki kasvinsuojeluaineista

35 §. *Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita koskeva tiedosto.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.11 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista

37 §. *Muut rekisteriin talletettavat tiedot.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Kun voimassa olevan pykälän 1 momentin 3 kohdassa on viitattu henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin (arkaluonteiset tiedot), on tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa termi ”erityiset henkilötietoryhmät”. Tämän vuoksi pykälässä viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiä henkilötietoryhmiä koskeviin tietoihin. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.12 Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta

45 §. *Rekisteri toiminnanharjoittajista.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Elintarviketurvallisuusvirasto rekisterinpitäjäksi, koska rekisterinpitäjää ei ole pykälässä aiemmin nimetty.

46 §. *Hankerekisteri.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.13 Laki eläinten kuljetuksesta

36 §. *Eläinkuljettajarekisteri.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin

voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.14 Laki eläinten lääkitsemisestä

41 §. Määräykset ja kiellot. Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin Elintarviketurvallisuusvirasto rekisterinpitäjäksi, koska rekisterinpitäjää ei ole pykälässä aiemmin nimetty. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.15 Eläinlääkintähuoltolaki

33 §. Rekisteri. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.16 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

33 §. Eläinlääkäreiden rekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisaikat sekä rekisterin käyttö ja tietojen luovuttaminen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.17 Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä

2 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.18 Laki maatalouden tukien toimeenpanosta

50 §. *Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Mainittuun momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.19 Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta

50 §. *Asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmä.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Maaseutuvirasto rekisterinpitäjäksi, koska rekisterinpitäjää ei ole pykälässä aiemmin nimetty. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.20 Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista

91 §. *Seurannan tietojärjestelmä.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Maaseutuvirasto rekisterinpitäjäksi, koska rekisterinpitäjää ei ole pykälässä aiemmin nimetty. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Pykälän 3 momentissa mainittuihin rekisteröidyn oikeuksiin kuuluu oikeus vir-

heiden oikaisuun, jonka vuoksi momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin myös rekisteröidyn oikeussuojakeinoihin. Pykälän 3 momentin mukaan tällöin sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.21 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä

46 g §. *Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin Elintarviketurvallisuusvirasto rekisterinpitäjäksi, koska rekisterinpitäjää ei ole pykälässä aiemmin nimetty. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

1.22 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta

68 a §. *Asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen.* Lakiin lisättäisiin uusi 68 a §, jossa säädettäisiin asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Voimassa olevan lain 78 §:ssä viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen tietojensäilytysvaatimusten johdosta tällainen yleisluontoinen viittaus toisen lain pykälään, jossa ei säädetä luopumistukea koskevien asiakirjojen säilyttämisestä, voi olla ongelmallinen. Tästä syystä esitetään, että asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä lisättäisiin lakiin nimenomainen säännös.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luopumistuen käsittelyyn liittyvien asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Asiakirjoja ja tietoja olisi säilytettävä luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot olisi säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Ehdotettu säilytysaika vastaa työntekijän eläkelain 218 §:n 2 kohdassa eläkettä koskeville asiakirjoille säädettyä säilytysaikaa. Säännöstä sovelletaan nykyisin luopumistukea koskeviin asiakirjoihin edellä mainitun viittaussäännöksen johdosta. Kyseisen kohdan mukaan eläkettä koskevat, kohdassa mainitut asiakirjat on säilytettävä vakuutetun eliniän ja viisi sen jälkeistä vuotta. Luopumistuki on eläkkeen kaltainen etuus, jota maksetaan siihen saakka, kunnes etuus muuttuu vanhuuseläkkeeksi ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen perustana on luopumistuen perusmäärä.

Asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen luopujan tai luopujien koko jäljellä olevan eliniän ajan on tarpeen, koska luopumistuki muuttuu vanhuuseläkeiässä maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Luopumistukea koskevilla asiakirjoilla ja tiedoilla on siten merkitystä vanhuuseläkkeen määräytymisen perusteiden kannalta ja asiakirjoja voidaan tarvita vielä luopujan saadessa vanhuuseläkettä. Samaa luopumistukiasiaa koskevat asiakirjat muodostavat kokonaisuuden, jossa kaikki asiakirjat voivat olla luopumistukiasian eri henkilöiden kannalta merkityksellisiä, eikä tietoja voida erottaa toisistaan. Eläkelaitoksessa saattaa tulla käsiteltäväksi lain mukaisten sitoumusten voimassaoloaikana erilaisia luovutuksensaajan sitoumusrikkomusasioita, joiden käsittelyssä on oltava käytettävissä kaikki luopumiseen liittyvät tiedot ja asiakirjat yhtenä kokonaisuutena. Tästä syystä kaikkien asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen saman ajan on tarpeen ja niitä esitetään säilytettävän kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Asiakirjojen säilyttäminen viisi vuotta luopujan kuoleman jälkeen on tarpeen takaisinperintäsäännösten vuoksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos momentissa viitattu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta pykälän 1 momentissa tarkoitettua luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, luopumistukiasian käsittelyyn liittyvät tiedot ja asiakirjat on säilytettävä viisi vuotta sitoumusajan päättymisestä. Myös tämän säännöksen osalta asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen viisi vuotta sitoumuksen päättymisen jälkeen on tarpeen takaisinperintäsäännösten johdosta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valitusasiakirjojen säilytysajasta viittaamalla työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohtaan, jonka mukaan asiakirjat on säilytettävä 50 vuotta siitä päivästä lukien, kun ne palautuvat muutoksenhakuasteesta eläkelaitokselle. Jos säilytysaika olisi pykälän 1 momentin nojalla pidempi, noudatettaisiin 1 momentissa säädettyä säilytysaikaa. Työntekijän eläkelain 218 §:ää sovelletaan nykyisin maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain voimassa olevan 78 §:n viittauksen nojalla. Viittauksen poistamisen johdosta esitetään siis otettavan lain 68 a §:n 3 momenttiin vastaava viittaus valitusasiakirjojen osalta. Viittaamalla työntekijän eläkelain säännökseen turvattaisiin lainsäädännön yhtenäisyys valitusasioita koskevien asiakirjojen säilytysajan osalta.

Tältä osin tulee erityisesti huomioida, että Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) myös sovellettavaksi tulevan maatalousyrittäjän eläkelain 153 §:n mukaan myös kyseisen lain mukaisiin tehtäviin liittyvien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan työntekijän eläkelain 218 §:n säännöksiä. Lainsäädännön yhtenäisyys on Melan tietohallinnon järjestämisen kannalta tärkeää. Maa- ja metsätalousministeriön tietojen mukaan sosiaali- ja terveysministeriö tulee myöhemmässä vaiheessa, nyt tehtävien välttämättömien lainsäädäntömuutosten jälkeen käymään läpi eläkelainsäädäntöön sisältyviä asiakirjojen säilytystä koskevia säännöksiä. Jos valitusasiakirjoja koskevaan säilytysaikaan tehdään tässä yhteydessä muutos, voidaan säilytysaikaa muuttaa myös luopumistukilainsäädännön osalta. Tällöin mahdollinen uusi säilytysaikasäännös voi soveltua luopumistukiasioihin nyt ehdotetun viittauksen johdosta. Jos työntekijän eläkelain 218 §:n rakenteeseen tehdään muutoksia, voidaan luopumistukea koskevia säännöksiä muuttaa vastaavasti.

68 b §. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen. Pykälän mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuojasetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu.

Säännöksen perusteluiden osalta viitataan lisäksi siihen, mitä tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvussa on esitetty maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietojärjestelmistä.

71 §. Luopujan ja luopumistukea hakevan oikeus saada tietoja. Pykälässä korvattaisiin viittaus kumottavaksi esitettyyn henkilötietolakiin viittauksella Euroopan unionin tietosuojasetukseen.

78 §. Viittaukset muuhun lainsäädäntöön. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus työntekijän eläkelain 218 §:n soveltamiseen soveltuvin osin luopumistukiasioihin. Kyseisessä työntekijän eläkelain pykälässä säädetään asiakirjojen säilytyksestä. Tästä säädettäisiin luopumistukiasioiden osalta maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettuun lakiin liittäväksi esitetystä 68 a §:ssä.

1.23 Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta

39 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 39 a §, jossa säädettäisiin asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Voimassa olevan lain 40 §:ssä viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Viittaus poistettaisiin 40 §:stä ja asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä säädettäisiin lakiin lisättävässä uudessa 39 a §:ssä.

Pykälän tarkempien perusteluiden osalta viitataan siihen, mitä edellä esitetään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamista koskevan lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 68 a §:n osalta.

39 b §. Lakiin lisättäisiin uusi 39 b §, jonka mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen perusteluiden osalta viitataan lisäksi siihen, mitä tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvussa on esitetty maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietojärjestelmistä.

40 §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus työntekijän eläkelain 218 §:n soveltamiseen soveltuvin osin luopumistukiasioihin. Kyseisessä työntekijän eläkelain pykälässä säädetään asiakirjojen säilytyksestä. Tästä säädettäisiin luopumistukiasioiden osalta lakiin lisättäväksi esitetyssä 39 a §:ssä.

1.24 Luopumiseläkelaki

23 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 23 a §, jossa säädettäisiin asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Voimassa olevan lain 24 §:ssä viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Viittaus poistettaisiin 24 §:stä ja asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä säädettäisiin lakiin lisättävässä uudessa 23 a §:ssä.

Pykälän tarkempien perusteluiden osalta viitataan siihen, mitä edellä esitetään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamista koskevan lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 68 a §:n osalta.

23 b §. Lakiin lisättäisiin uusi 23 b §, jonka mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta.

ta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen perusteluiden osalta viitataan lisäksi siihen, mitä tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvussa on esitetty maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietojärjestelmistä.

24 §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus työntekijän eläkelain 218 §:n soveltamiseen soveltuvin osin luopumiseläkeasioihin. Kyseisessä työntekijän eläkelain pykälässä säädetään asiakirjojen säilytyksestä. Tästä säädettäisiin luopumiseläkkeen osalta luopumiseläkelakiin liittäväksi esitetyssä 23 a §:ssä.

1.25 Laki maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä

42 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 42 a §, jossa säädettäisiin asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Voimassa olevan lain 43 §:ssä viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Euroopan unionin tietosuojaa-asetuksen tietojensäilytysvaatimusten johdosta tällainen yleisluontoinen viittaus toisen lain pykälään, jossa ei säädetä sukupolvenvaihdoseläketä koskevien asiakirjojen säilyttämisestä, voi olla ongelmallinen. Tästä syystä esitetään, että asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä lisättäisiin lakiin nimenomainen säännös. Lain nojalla ei enää myönnetä eikä makseta sukupolvenvaihdoseläketä, mutta sellaisia maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia vanhuuseläkkeitä maksetaan, jotka on muutettu sukupolvenvaihdoseläkkeestä eläkkeen perusmäärän suuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi. Sukupolvenvaihdoseläketä koskevilla asiakirjoilla on edelleen merkitystä osana vanhuuseläkeasiaa ja asiakirjojen säilyttämistä pidetään siten tarpeellisena.

Pykälän tarkempien perusteluiden osalta viitataan siihen, mitä edellä esitetään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamista koskevan lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 68 a §:n osalta.

43 §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus työntekijän eläkelain 218 §:n soveltamiseen soveltuvin osin sukupolvenvaihdoseläketä koskeviin asioihin. Kyseisessä työntekijän eläkelain pykälässä säädetään asiakirjojen säilytyksestä. Tästä säädettäisiin sukupolvenvaihdoseläkkeen osalta edellä esitettyin tavoin lain 42 a §:ssä.

1.26 Laki maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta

36 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 36 a §, jossa säädettäisiin asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä. Voimassa olevan lain 37 §:ssä viitataan asiakirjojen säilytyksen osalta työntekijän eläkelain 218 §:ään soveltuvin osin. Euroopan unionin tietosuojaa-asetuksen tietojensäilytysvaatimusten johdosta tällainen yleisluontoinen viittaus toisen lain pykälään, jossa ei säädetä luopumiskorvausta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä, voi olla ongelmallinen. Tästä syystä esitetään, että asiakirjojen ja tietojen säilyttämisestä lisättäisiin lakiin nimenomainen säännös. Lain nojalla ei enää myönnetä eikä makseta luopumiskorvausta, mutta sellaisia maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia vanhuuseläkkeitä maksetaan, jotka on muutettu luopumiskorvausta sen perusmäärän suuruiseksi maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseksi vanhuuseläkkeeksi. Luopumiskorvausta koskevilla asiakirjoilla on edelleen merkitystä osana vanhuuseläkeasiaa ja asiakirjojen säilyttämistä pidetään siten tarpeellisena.

Pykälän tarkempien perusteluiden osalta viitataan siihen, mitä edellä esitetään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamista koskevan lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 68 a §:n osalta.

37 §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus työntekijän eläkelain 218 §:n soveltamiseen soveltuvin osin luopumiskorvausasioihin. Kyseisessä työntekijän eläkelain pykälässä säädetään asiakirjojen säilytyksestä. Tästä säädettäisiin luopumiskorvausasioiden osalta edellä esitetyin tavoin lain 36 a §:ssä.

1.27 Laki kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta

Kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annettu laki (1297/1994) kumottaisiin. Laissa on säännöksiä muun muassa eläkelaitoksen tiedonsaantioikeudesta sekä asiakirjojen säilyttämisestä. Lain nojalla ei enää myönnetä eikä makseta etuuksia. Näin ollen lain säännösten muuttamisen sijaan laki esitetään kumottavan tarpeettomana.

Ehdotetun kumoamislain voimaantulosäännöksen mukaan kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain 6 §:n mukainen sitoumus päättyy ehdotetun lain voimaan tullessa. Lopettamistuen edellytyksenä oli kyseisen pykälän mukaan se, että kasvihuoneyrittäjä sitoutui pysyvästi olemaan harjoittamatta omaan tai yhteiseen lukuun kyseisessä laissa tarkoitettua kasvihuonetuotantoa, lukuun ottamatta omassa taloudessa tarvittavien kasihuonetuotteiden viljelemistä. Elossa olevien tuensaajien määrä ja ikä huomioon ottaen sitoumuksella ei nykyisin ole enää käytännössä merkitystä edellä kappaleessa 2.7.11 tarkemmin esitetyin perustein.

1.28 Laki maataloustuotannon lopettamistuesta

Maataloustuotannon lopettamistuesta annettu laki (1340/1996) kumottaisiin. Laissa on säännöksiä muun muassa eläkelaitoksen tiedonsaantioikeudesta sekä asiakirjojen säilyttämisestä. Lain nojalla ei enää myönnetä eikä makseta etuuksia. Näin ollen lain säännösten muuttamisen sijaan laki esitetään kumottavan tarpeettomana.

1.29 Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Muulta osin pykälän 1 momentti säilyisi ennallaan.

7 §. *Tietojen virheettömyys.* Pykälän 1–4 momentissa säädetään metsävaratietojen virheettömyydestä. Säännöksen tietosuoja-asetuksen mukaisuutta on tarkasteltu yleisperustelujen 2.7.1 luvussa (alaotsikkona Tietojen virheettömyys ja ajantasaisuus). Pykälän 5 momentti sisältää viittaussäännöksen henkilötietolakiin ja koskee muiden kuin metsävaratietojen virheettömyyden arviointia. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että henkilötietolain 9 §:n 2 momentin sijaan viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Tarkoituksena on, että metsävaratietojen virheettömyyden arviointiin sovellettaisiin metsätietolain 7 §:n säännösten lisäksi mainittua tietosuoja-asetuksen säännöstä.

9 §. *Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten.* Pykälän 3 momentissa säädetään maanomistajan yhteystietojen luovuttamisesta mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin. Voimassa olevan lain mukaan luovuttamisen edellytyksenä tällöin on, että henkilötietolain

19 §:ssä säädetyt tietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että mainittu viittaus poistettaisiin. Suoramarkkinointia, mielipide- ja markkinatutkimusta sekä muita näihin rinnastettavia osoitteellisia lähetyksiä koskevan säännöksen voidaan katsoa olevan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan (luovutuksen edellytysten määrittely) ja 86 artiklan salliman liikkumavaran (julkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittaminen) mukainen.

11 §. Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin metsätietojärjestelmän tietojen luovuttamisesta historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten. Voimassa olevan lain säännöksen mukaan tällöin edellytetään, että henkilötietolain 14 §:ssä säädetyt henkilötietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät. Tietosuoja-asetuksen 89 artiklassa on erityissäännös, joka koskee henkilötietojen käsittelyä yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten. Esityksessä katsotaan, että pykälän 1 momentin säännöstä on tarpeen muuttaa siten, että jatkossa ei enää viitattaisi henkilötietolaissa säädettyihin edellytyksiin. Esityksessä katsotaan, että 1 momentin säännös on luonteeltaan informatiivinen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin metsätietojärjestelmän tietojen luovuttamisesta opinnäytetyön tekemiseen ja muuhun tutkimukseen. Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 11 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta viittausta lain 9 §:n 4 momenttiin. Momentissa tulisi viitata lain 9 §:n 3 momenttiin. Säännöksen tietosuoja-asetuksen mukaisuutta on arvioitu yleisperustelujen 2.7.1 luvussa (alaotsikkona Tietojen luovuttaminen).

13 §. Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely. Pykälän 3 momentissa säädetään henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tietojen antamisesta sähköisessä muodossa. Pykälän mukaan tietyissä tapauksissa tietopyyntöön on liitettävä henkilötietolain 10 §:n mukainen rekisteriseloste. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että henkilötietolain 10 §:n sijaan viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 30 artiklaan (seloste käsittelytoimista).

14 §. Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys. Voimassa olevan lain 14 §:ssä säädetään tietojen virheettömyyttä koskevasta selvityksestä. Voimassa olevan lain 14 §:n 2 momentin mukaan kyseinen selvitys on annettava, kun rekisteröity käyttää henkilötietolain 26 §:ssä säädettyä tarkastusoikeuttaan. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vastedes viitattaisiin tietosuoja-asetuksen 15 artiklaan, jossa säädetään rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin.

1.30 Laki Suomen metsäkeskuksesta

1 §. Suomen metsäkeskus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän 1 momentista kävisi ilmi, että Suomen metsäkeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Asiaa on tarkasteltu edellä tämän esityksen yleisperustelujen 2.6 luvussa (alaotsikkona Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräät organisaatiot ja tietosuojalakiehdotus).

15 §. Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu. Pykälän 1 momentissa säädetään hallinnon yleislakien noudattamisessa. Hallinnon yleislakien lisäksi pykälän 1 momentissa mainittaisiin tietosuoja-asetus ja ehdotettu tietosuojalaki. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötieto-

jen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.31 Laki metsänhoitoyhdistyksistä

7 §. *Tietojen saaminen Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Laissa ei ole tarpeen viitata metsätietolakiin tietojen luovutuksen osalta.

1.32 Laki metsänviljelyaineiston kaupasta

21 §. *Valvontarekisterit.* Pykälässä säädetään valvontaviranomaisen valvontaa varten pitämistä rekistereistä. Pykälän 5 momentti sisältää viittauksen henkilötietolakiin ja julkisuuslakiin. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että henkilötietolain sijaan viitattaisiin tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.33 Kalastuslaki

92 §. *Kalataloushallinnon tietojärjestelmä.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta. Muulta osin pykälän 3 momentti säilyisi ennallaan.

1.34 Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta

31 §. Tietojärjestelmän tarkoitus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rekisterinpitäjänä toimisivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Voimassa olevan säännöksen perusteella ei ole selvää, toimivatko elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset tietojärjestelmän rekisterinpitäjinä. Muulta osin pykälän 1 momentti säilyisi ennallaan.

33 §. Tietojen julkisuus ja säilyttäminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojaalakia. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta. Muulta osin pykälän 1 momentti säilyisi ennallaan.

1.35 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä

20 §. Sovellettava laki. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakea koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojaalakia. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

24 §. Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 2 momentti koskee selvitystä tietojen suojaamisesta, kun tietoja luovutetaan teknisen käyttöyhteyden avulla. Voimassa olevan lain mukaan ennen tietojen luovuttamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys tietojen suojaamisesta henkilötietolain 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa kyseinen selvitys olisi tehtävä tietosuoja-asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

26 §. *Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle.* Pykälän 1 momentti koskee henkilötietojen luovuttamista yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Voimassa olevan lain pykälässä viitataan henkilötietolain 22 ja 22 a tai 23 §:ssä säädettyihin edellytyksiin. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viitattaisiin tietosuoja-asetuksen V luvussa asetettuihin edellytyksiin. Tietosuoja-asetuksen V luvussa säädetään henkilötietojen siirroista kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille.

1.36 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta

37 §. *Henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön soveltaminen.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakiä koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaisista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta. Muulta osin pykälän 3 momentti säilyisi ennallaan. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti.

64 §. *Rikkomusrekisteri.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakiä koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja ehdotettua tietosuojalakia. Rikkomusrekisteriin sisältyvien henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetuksen 10 artiklaa siltä osin kuin kyse on henkilötiedoista, joiden mukaan henkilö on tuomittu rangaistukseen jostakin rikoksesta tai rikkomuksesta taikka henkilölle on määrätty sakko- tai rikesakkorangaistus. Lisäksi tietosuoja-asetuksen 10 artiklaa sovellettaisiin niihin henkilötietoihin, joissa on kyse rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvistä turvaamistoimista (esimerkiksi menettämisestä). Rikkomusrekisterin tietoja käsittelee viranomainen ja kyseisten henkilötietojen käsittelystä on säädetty lain tasolla. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa edellytetään tällöin, että lainsäädännössä säädetään suojatoimista. Tältä osin voidaan todeta, että rikkomusrekisterin osalta noudatetaan suojatoimina jo voimassa olevaan lainsäädäntöön liittyviä salassapitosäännöksiä. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklaa on käsitelty edellä yleisperustelujen 2.7.4 luvussa.

1.37 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

46 a §. *Henkilötietojen käsittely eräissä tapauksissa.* Pykälä on uusi. Pykälään sisällytettäisiin informatiivinen viittaussäännös. Pykälässä viitattaisiin tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Pykälässä säädetäisiin myös tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta poikkeamisesta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaisista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyy-

destä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

1.38 Laki kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta

7 §. Saalisrekisteri. Pykälässä säädetään saalisrekisteristä. Pykälässä viitattaisiin henkilötietolain sijaan tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Pykälään lisättäisiin myös säännös, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut ovat yleisperustelujen 2.7.5 luvussa.

1.39 Riistavahinkolaki

35 §. Korvausten seurantajärjestelmä. Pykälän 2 momentissa säädetään muun muassa henkilötietolaissa tarkoitettua rekisterinpitäjistä. Viittaus henkilötietolakiin poistettaisiin, mutta muulta osin pykälä säilytettäisiin ennallaan.

37 §. Tietojen säilyttäminen ja rekisteröidyn tarkastusoikeus. Pykälän 2 momentissa säädetään rekisteröidyn oikeuksista ja viitataan tältä osin siihen, mitä henkilötietolaissa säädetään. Henkilötietolain sijaan viitattaisiin tietosuoja-asetukseen. Ehdotettuun tietosuojalakiin ei ole tarpeen viitata, koska siihen ei ole sisällytetty rekisteröidyn oikeuksista tietosuoja-asetusta täydentäviä säännöksiä. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin myös säännös, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut ovat yleisperustelujen 2.7.5 luvussa.

1.40 Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta

7 a §. Pykälässä säädetään metsästäjärekisterin henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tehtävien antamisesta yksityiselle taholle. Pykälässä viitattaisiin henkilötietolain sijaan tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin.

7 c §. Riistanhoitomaksulain 7 c §:ssä säädetään siitä, mitä tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa metsästäjärekisteristä. Pykälän 3 momentissa viitataan julkisuuslakiin ja henkilötietolakiin. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä viitattaisiin henkilötietolain sijaan tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös säännös, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut ovat yleisperustelujen 2.7.5 luvussa.

1.41 Metsästyslaki

38 b §. Saalisrekisteri. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittauksen osalta. Henkilötietolain sijaan pykälässä mainittaisiin tietosuoja-asetus ja ehdotettu tietosuojalaki. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin myös säännös, jonka mukaan henkilötietojen käsittelyyn ei sovellettaisi, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensovitetuiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut ovat yleisperustelujen 2.7.5 luvussa. Muulta osin momentti säilyisi ennallaan.

1.42 Laki Metsähallituksen erävalvonnasta

17 §. Tapahtumailmoitus. Pykälän 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän 5 momenttia vastaava säännös sisällytettäisiin uuteen 17 a §:ään.

17 a §. Henkilötietojen käsittely. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että erävalvontaan liittyvään henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetuksen ja ehdotetun tietosuojalain säännöksiä, ellei muualla laissa toisin säädetä. Pykälän 1 momenttiin sisällytettäisiin kuitenkin myös uusi säännös, jolla poikettaisiin tietosuoja-

asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista, jos hän kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden tai jos hän katsoo henkilötietojen käsittelyn olevan lainvastaisista. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että henkilötietojen käsittelyn rajoittamisen sijaan rekisterinpitäjän tulisi käsitellä hallintolain mukaisesti rekisteröidyn väitteet henkilötietojen paikkansapitämättömyydestä ja henkilötietojen käsittelyn lainvastaisuudesta. Näin huolehdittaisiin rekisteröidyn oikeusturvasta. Samoin voidaan katsoa, että on jäsenvaltion eli Suomen yleisen edun mukaista, ettei rekisteröity voisi 18 artiklaan perustuvalla vaatimuksellaan tarpeettomasti vaarantaa sellaisen tehtävän hoitamista, joka perustuu unionin lainsäädäntöön tai kansalliseen lakiin. Esityksessä katsotaan, että edellä mainitulla tavalla tulevat yhteensoviteiksi sekä rekisteröidyn oikeudet että tärkeä jäsenvaltion yleinen etu. Säännöksen tarkemmat perustelut käyvät ilmi tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvusta.

Pykälän 2 momentin mukaan rikosten ennalta estämiseen liittyvissä erävalvontatehtävissä ja erävalvonnan osana suoritettavaan suppeaan esitutkintaan sovellettaisiin, mitä ehdotetussa laissa henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin lisäksi, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään. Pykälän 2 momentin tarkempien perusteluiden osalta viitataan siihen, mitä edellä tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.10 luvussa esitetään.

1.43 Kiinteistörekisterilaki

11 §. Voimassa olevan lain 11 § sisältää erityistä korvaussäätelyä, joka koskee virheellisestä kiinteistörekisteritiedosta aiheutunutta vähäistä suurempaa vahinkoa. Korvaussäännösten osalta tietosuoja-asetus ei sisällä kansallista liikkumavaraa. Tästä syystä mainittua korvaussäännöstä muutettaisiin informatiivisemmaksi lisäämällä siihen uusi 4 momentti, josta kävisi ilmi, että tietosuoja-asetuksen korvaussäännöksiä sovelletaan aina, jos aiheutunut vahinko on aiheutunut suoraan tietosuoja-asetuksen rikkomisesta.

Käytännössä aina, kun kyse olisi henkilötiedoksi tulkittavaa tietoa koskevasta rekisterissä olevasta virheestä tai puutteesta, tulisivat sovellettavaksi tietosuoja-asetuksen korvaussäännökset. Muu kuin tietosuoja-asetuksen mukainen vastuu tulisi kyseeseen käytännössä lähinnä sellaisissa tapauksissa, joissa rekisteritiedon virheellisyydestä aiheutunut vahinko aiheutuu jonkin muun rekisteriin sisältyvän tietotyypin kuin henkilötiedon virheellisyydestä, eikä asia kuulu tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan.

1.44 Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta

6 §. *Tietojen luovuttaminen tietopalveluna ja käsittelyn rajoittaminen.* Pykälä säilyisi 4 ja 5 momenttia lukuun ottamatta ennallaan. Voimassa olevan lain 6 §:n 4 momentti sisältää informatiivisen viittauksen henkilötietolain 5 lukuun ja siinä säädettyihin edellytyksiin. Mainitussa henkilötietolain luvussa säädetään henkilötietojen siirrosta ulkomaille. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin tietosuoja-asetuksen V luvussa asetettuihin henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille koskeviin edellytyksiin.

Voimassaolevan pykälän 5 momentin informatiivinen viittaus henkilötietolaissa säädettyihin henkilötunnuksen hallussa pitämistä koskeviin edellytyksiin henkilötunnuksen luovuttamisen edellytyksenä ehdotetaan poistettavaksi yleislakien soveltamista koskevien yleisten periaatteiden mukaisesti. Pykälän uudeksi 5 momentiksi esitetään lisättäväksi säännös, jossa tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan kaikkien alakohtien soveltaminen rajattaisiin pois kiinteistötietojärjestelmän ja siihen sisältyvien tietojen osalta. Kiinteistötietojärjestelmän yhteiskunnalli-

sen merkityksen vuoksi tietosuoja-asetuksen mukaista kansallista liikkumavaraa tulisi hyödyntää kiinteistötietojärjestelmän osalta. Kiinteistötietojärjestelmään sisältyvät tiedot muodostavat käytännössä luotonannon perustan, ja siten niiden jatkuva käytettävyys on keskeistä taloudellisen toiminnan jatkuvuudelle. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaisen rajoitusoikeuden täysimittainen käyttäminen voisi, rajoittaessaan kiinteistötietojen käyttöä, tästä syystä vaarantaa kiinteistöjen vaihdantaa ja vakuuskäyttöön liittyvien yhteiskunnan keskeisten prosessien häiriöttömän jatkumisen. Säännöksen tarpeellisuutta on perusteltu yksityiskohtaisemmin aiempänä yleisperustelujen osiossa 2.7.5. ”tietosuoja-asetuksen III luku”.

8 §. Korvausvastuu. Voimassa olevan lain 8 § sisältää erityistä korvaussäätelyä, joka koskee kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olleesta virheestä tai puutteesta johtuvaa vahinkoa. Korvaussäännösten osalta tietosuoja-asetus ei sisällä kansallista liikkumavaraa. Tästä syystä mainittua korvaussäännöstä muutettaisiin informatiivisemmaksi lisäämällä siihen uusi 6 momentti, josta kävisi ilmi, että tietosuoja-asetuksen 82 artiklan korvaussäännöksiä sovellettaisiin aina, jos aiheutunut vahinko on seurausta suoraan tietosuoja-asetuksen rikkomisesta.

Käytännössä aina, kun kyse olisi henkilötiedoksi tulkittavaa tietoa koskevasta rekisterissä olevasta virheestä tai puutteesta, tulisivat sovellettavaksi tietosuoja-asetuksen korvaussäännökset. Muu kuin tietosuoja-asetuksen mukainen vastuu tulisi kyseeseen käytännössä lähinnä sellaisissa tapauksissa, joissa rekisteritiedon virheellisyydestä aiheutunut vahinko aiheutuu jonkin muun rekisteriin sisältyvän tietotyypin kuin henkilötiedon virheellisyydestä.

1.45 Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista

4 §. Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi henkilötietolakia koskevan viittaussäännöksen osalta. Henkilötietolain sijaan henkilötietojen käsittelyn osalta viitattaisiin tietosuoja-asetukseen ja ehdotettuun tietosuojalakiin. Muulta osin pykälä säilyisi ennallaan.

2 Voimaantulo

Tietosuoja-asetuksen soveltaminen alkaa 25 päivänä toukokuuta 2018. Tietosuojadirektiivi tulee saattaa kansallisesti täytäntöön 6 päivästä toukokuuta 2018 lukien.

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta annettavaa lakia lukuun ottamatta lait ehdotetaan tulevan voimaan 25 päivänä toukokuuta 2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen. Kyseiset lait tulisivat siten voimaan samaan aikaan kun yleistä tietosuoja-asetusta aletaan sen 99 artiklan 2 kohdan mukaisesti soveltaa. Metsähallituksen erävalvonnasta annettavan lain ehdotetaan kuitenkin tulevan voimaan 6 päivänä toukokuuta 2018 lukien tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Tämä esitys on riippuvainen kolmesta henkilötietojen suojaan liittyvästä hallituksen esityksestä. Riippuvuutta on tarkasteltu tämän esityksen yleisperustelujen 6 luvussa. Jos eduskunta ei ehdi käsitellä tätä esitystä ja siihen riippuvuussuhteessa olevia henkilötietojen käsittelyyn liittyviä hallituksen esityksiä edellä mainitut voimaantuloajat huomioon ottaen, esitysten käsitelyssä tulisi ottaa huomioon, että laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä ja laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta tulisi saattaa voimaan samanaikaisesti. Metsähallituksen erävalvonnan muuttamisesta annettavaa lakia lukuun ottamatta muut tähän esitykseen sisältyvät lait tulisi saattaa voimaan samanaikaisesti uuden tietosuojalain kanssa.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Henkilötietojen suojasta säädetään perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan lukien tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa (esim. PeVL 3/2009 vp). Lailla säätämisen vaatimus ulottuu myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla. Lailla on säädettävä lisäksi mahdollisuudesta yhdistää rekisteritietoja (PeVL 17/2007 vp, s. 3 ja PeVL 30/2005 vp, s. 4). Henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa, täsmällistä ja tarkkarajaista.

Viimeaikaisessa lausuntokäytännössään perustuslakivaliokunta on todennut, että henkilötietojen suojaan liittyviä sääntelyn kattavuuden sekä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia voidaan joiltain osin täyttää myös asianmukaisesti laaditulla yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla (esim. PeVL 38/2016 vp, s. 4, PeVL 5/2017 vp, s. 9 ja PeVL 1/2018). Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. PeVL 25/2005 vp ja PeVL 1/2018 vp). Valiokunta on tämän johdosta painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 26/2017 vp, s. 42, PeVL 2/2017 vp, s. 2, PeVL 44/2016 vp, s. 4 ja PeVL 1/2018 vp, s. 3). Lisäksi valiokunta on todennut, että henkilötietojen suojan toteuttaminen tulisi jatkossa ensisijaisesti taata yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislain nojalla. Tähän liittyen tulisi välttää kansallisen erityislainsäädännön säätämistä sekä varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (PeVL 2/2018 vp s. 5).

Perustuslakivaliokunta on aikaisemmin arvioinut esimerkiksi arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (esim. PeVL 37/2013 vp, s. 2/I). Valiokunta on painottanut arkaluonteisten tietojen käsittelyn aiheuttamia uhkia. Valiokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (ks. esim. PeVL 13/2017 vp, s. 5, PeVL 3/2017 vp, s. 5 ja PeVL 2/2018 vp. 6).

Tietosuoja-asetuksen 41 johdantokappaleessa todetaan seuraavasti:

”Aina kun tässä asetuksessa viitataan käsittelyn oikeusperusteeseen tai lainsäädäntötoimeen, siinä ei välttämättä edellytetä parlamentissa hyväksyttyä säädöstä, sanotun kuitenkin rajoittamatta asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen edellyttämien vaatimusten soveltamista. Kyseisen käsittelyn oikeusperusteen tai lainsäädäntötoimen olisi kuitenkin oltava selkeä ja täsmällinen ja sen soveltamisen henkilöiden kannalta ennakoitavissa olevaa Euroopan unionin tuomioistuimen, jäljempänä ”unionin tuomioistuin”, ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.”

Tietosuoja-asetuksen johdantolauseessa (45) todetaan muun muassa seuraavasti:

”Kun käsittely tapahtuu rekisterinpitäjää koskevan lakisääteisen velvoitteen mukaisesti tai kun se on tarpeen yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi, käsittelyllä olisi oltava perusta unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä. Tässä asetuksessa ei edellytetä, että kaikkia yksittäisiä tiedonkäsittelytilantei-

ta varten olisi olemassa erityislaki. Useiden käsittelytoimien perustana oleva yksi laki voi olla riittävä käsittelyn perustueena rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvoitteeseen tai jos käsittely on tarpeen yleisen edun vuoksi toteutettavan suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi. Käsittelyn tarkoitus olisi niin ikään määriteltävä unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä. Kyseisessä oikeudessa tai lainsäädännössä voitaisiin myös täsmentää tässä asetuksessa säädettyjä yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta sekä tarkat vaatimukset, joilla määritetään rekisterinpitäjä, käsiteltävien henkilötietojen tyyppi, asianomaiset rekisteröidyt, yhteisöt, joille henkilötietoja voidaan luovuttaa, tarkoituksen rajoitukset, säilyttämisaika ja muut toimenpiteet, joilla varmistetaan laillinen ja asianmukainen käsittely.”

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetään henkilötietojen käsittelyn oikeusperustoista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla henkilötietojen käsittely perustuu pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvoitteeseen.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön yksityiskohtaisempia säännöksiä tietosuoja-asetuksessa vahvistettujen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi määrittämällä täsmällisemmin tietojenkäsittely- ja muita toimenpiteitä koskevat erityiset vaatimukset, joilla varmistetaan laillinen ja asianmukainen tietojenkäsittely. Mainittu kohta koskee vain seuraavia henkilötietojen käsittelyn oikeusperustoja: rekisterinpitäjän lakisääteinen velvoite, julkisen vallan käyttö ja yleisen edun mukainen tehtävä.

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan rekisterinpitäjälle kuuluvasta lakisääteisestä velvoitteesta samoin kuin yleisen edun mukaisesta tehtävästä voidaan säätää tarkemmin jäsenvaltion lainsäädännössä. Mainitussa kohdassa säädetään, että säännökset voivat tällöin koskea:

- yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta;
- käsiteltävien tietojen tyyppiä;
- asianomaisia rekisteröityjä, yhteisöjä joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa;
- käyttötarkoitussidonnaisuutta;
- säilytysaikoja; sekä

käsittelytoimia ja -menettelyjä, mukaan lukien laillisen ja asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitetut toimenpiteet.

Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Tietosuoja-asetuksen johdantolauseesta (45) käy ilmi, että kansallisessa lainsäädännössä voidaan täsmentää asetuksessa säädettyjä henkilötietojen käsittelyn yleisiä edellytyksiä edellä lueteltujen seikkojen osalta.

Tässä esityksessä on tarpeen tarkastella henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä sekä lakiehdotusten osalta että siltä osin kuin voimassa oleva lainsäädäntö jäisi voimaan.

Ehdotetut tarkistukset lainsäädäntöön ovat pääosin luonteeltaan teknisluonteisia. Enin osa ehdotetuista muutoksista on erilaisia viittaussäännöksiä muuhun henkilötietojen käsittelyä kos-

kevaan lainsäädäntöön. Lisäksi tarkistettaisiin eräitä säännöksiä, joissa nimetään rekisterinpitäjä. Rekisterinpitäjän nimeäminen on välttämätöntä sen vuoksi, että tiedetään, mikä taho vastaa rekisterinpitäjälle kuuluvista velvoitteista. Maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettuun lakiin, maatalousyrittäjien luopumistuesta annettuun lakiin, luopumiseläkelakiin, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annettuun lakiin ja maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset tietojen säilyttämisajasta.

Maa- ja metsätalousministeriön voimassa olevan lainsäädännön osalta voidaan todeta, että erityissäännökset rajoittuvat pääsääntöisesti siihen, että säädetään rekisterinpitäjästä, henkilörekisterin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta sekä säilytysajoista. Rekisterinpitäjän määrittely on tarpeen muun muassa silloin, kun on kyse yhteisrekisterinpitäjistä. Tietosuoja-asetuksesta tulee rekisterinpitäjille useita velvoitteita, minkä vuoksi rekisterinpitäjän määrittely on muutoinkin tärkeää. Rekisterinpitäjän määrittelyn ohella ministeriön hallinnonalan voimassa olevassa substanssilainsäädännössä on pääsääntöisesti säännökset henkilötietojen käyttötarkoituksesta. Käyttötarkoitussidonnaisuus on nykyisin ja jatkossakin keskeinen henkilötietojen käsittelyä koskeva vaatimus. Useimmiten henkilötietojen käyttötarkoituksen ohella substanssilainsäädännössä on erityissäännöksiä henkilörekisterin tietosisällöstä. Tietojärjestelmälaki, joka on luonteeltaan ”sateenvarjolaki”, ei kuitenkaan sisällä yksityiskohtaista luetteloa henkilörekisterin tietosisällöstä. Henkilötietojen käsittely perustuu kyseisessä laissa määriteltyjen rekisterinpitäjien lakisääteisiin velvoitteisiin. Asianomaisista tehtävistä on säädetty erikseen ja näin ollen se, miten henkilötietoja käsitellään, käy ilmi asianomaisesta erityislainsäädännöstä. Erityislainsäädäntö voi tällöin olla kansallista tai EU-lainsäädäntöä. Ministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on myös tietojärjestelmälain ohella kaksi muuta lakia, joissa säädetään yksinomaan henkilötietojen käsittelystä. Ne ovat kiinteistötietojärjestelmälaki ja metsätietolaki. Kummassakin laissa säädetään rekisterinpitäjälle kuuluvista henkilötietojen käsittelyä koskevista velvoitteista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan voimassa olevaa lainsäädäntöä on arvioitu edellä yleisperustelujen 2.7.5 luvussa tietosuoja-asetuksen 6 asetuksen liikkumavaran valossa. Esityksessä katsotaan, että voimassa oleva lainsäädäntö on tarpeen henkilötietojen laillisen ja asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi. Voimassa oleva lainsäädäntö, joka koskee rekisterinpitäjän määrittelyä, henkilörekisterin tietosisältöä ja käyttötarkoituksia, on jatkossakin tarpeellista täydentämään tietosuoja-asetuksen säännöksiä. Mainittu lainsäädäntö katsotaan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan salliman kansallisen liikkumavaran mukaiseksi ja perustuslakivaliokunnan käytännön mukaiseksi.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että säilytysaikaa koskevan sääntelyn tulee lain tasolla olla kattavaa ja yksityiskohtaista ja että säilytysaikaa koskeviin säännöksiin tulee sisällyttää aikamääre (esimerkiksi PeVL 20/2006 vp). Ehdotetut uudet säilytysaikaa koskevat säännökset täyttävät tämän vaatimuksen.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyy henkilötietojen säilytysaikaa koskevia säännöksiä, jotka täyttävät tämän vaatimuksen eikä niitä sen vuoksi ole tarpeen muuttaa. Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on yksi esimerkki siitä, että tiedot säilytetään pysyvästi. Perustuslakivaliokunta on metsävaratietojen osalta todennut, että tiedot ovat osin muuttumattomia tai hitaasti muuttuvia eikä niitä päivitetä pelkän ajan kulumisen vuoksi, ja niiden pysyvä säilyttäminen on tarpeellista tehtävien hoitamiseksi. Valiokunta ei pitänyt metsävaratietojen pysyvää säilyttämistä ongelmallisena tietojärjestelmän luonteen ja käyttötarkoituksen vuoksi (PeVL 54/2010 vp). Esityksessä katsotaan, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön säilytysaikaa koskevat säännökset ovat sekä tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran että perustuslakivaliokunnan käytännön mukaisia.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta voidaan yleisesti todeta, että erityissäännökset täyttävät vaatimuksen siitä, että henkilötietojen suojasta säädetään lain tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla hallintoasioiden hoitamisessa ei yleensä ole tarpeen käsitellä arkaluonteisia tietoja. Joissakin yksittäisissä hallintoasioissa on tarpeen käsitellä henkilön terveydentilaa koskevia tietoja. Tietosuoja-asetuksen terminologiassa tällöin on kyse erityisiä henkilötietoryhmiä koskevista tiedoista. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevista tiedoista. Kyseisten tietojen käsittely on asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaan kielletty, mutta siitä voidaan poiketa, jos mainitun artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät. Tällainen poikkeaminen on mahdollista esimerkiksi, kun käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi. Tietosuojalakiehdotukseen on tarkoitettu sisällyttää säännös, jonka mukaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan kieltoa ei sovelleta muun muassa tietojen käsittelyyn, josta säädetään laissa tai joka johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on laintasaisia erityissäännöksiä terveydentilaa koskevista tiedoista. Koska tietosuojalakiehdotukseen on tarkoitettu sisällyttää suojatoimia koskeva säännös, ei maa- ja metsätalousministeriön erityislainsäädäntöä ole tältä osin tarpeen täydentää asetuksen 9 artiklaan liittyen.

Maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on muutamia esimerkkejä säännöksistä, joiden nojalla viranomaiset ja julkista hallintotehtävää hoitavat organisaatiot käsittelevät rikollista tekoa, rangaistusta ja rikokseen liittyviä seuraamuksia koskevia henkilötietoja. Näitä säännöksiä on kuvattu yleisperustelujen 2.7.4 luvussa. Henkilötietolain 11 §:n mukaan muun muassa rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevat tiedot ovat arkaluonteisia henkilötietoja. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Esityksessä katsotaan, että maa- ja metsätalousministeriön lainsäädännössä on jo asianmukaisesti säädetty siitä, minkä tehtävien hoidossa on mahdollista käsitellä rikollista tekoa, rangaistusta tai rikoksen seuraamusta koskevia tietoja. Esityksessä katsotaan, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 ja 28 kohdan salassapitosäännökset ovat tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja suojatoimia. Esityksessä katsotaan, ettei tietosuoja-asetuksen 10 artiklan osalta ole tarpeen tarkistaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklan mukaan kansallisella lailla on tiettyjen edellytysten täytyessä mahdollista rajoittaa rekisteröityjen oikeuksia. Yleisperustelujen 2.7.5 luvussa on perusteltu, miksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön on tarpeen sisällyttää useita erityissäännöksiä, joilla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklasta.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa tarkoitettujen rajoitusten säätäminen liittyy perustuslain 21 §:n 2 momentin sisältämään vaatimukseen hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla. Kuten jo yleisperustelujen 2.7.5 luvusta käy ilmi, lakiehdotuksiin sisältyvät erityissäännökset koskisivat sellaista henkilötietojen käsittelyä, jonka osalta noudatettaisiin muutoinkin hallinnon yleislakeja. Hallintolain tavoitteena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Laissa säädetään esimerkiksi asian selvittämisestä. Ehdotetut säännökset koskisivat pääsääntöisesti vain 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtia eli niitä tilanteita, joissa

rekisteröity tekisi väitteen siitä, että rekisterinpitäjä käsittelee paikkansapitämättömiä tietoja tai että henkilötietojen käsittely on lainvastaista. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Mainitun perustuslain säännöksen mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Esityksessä katsotaan, että toisaalta hallinnon yleislait, laillisuusvalvonta ja virkavastuusäännökset sekä toisaalta tietosuoja-asetuksen muut säännökset rekisteröidyn oikeuksista edistävät ja toteuttavat rekisteröidyn oikeusturvaa. Käytännössä ehdotetut tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa koskevat poikkeukset tarkoittaisivat, ettei henkilötietojen käsittelyssä olisi tarpeen olla esimerkiksi toiminallisuutta, joka mahdollistaisi tiedon käsittelyn pysäyttämisen tai tiedon siirtämisen pois kyseisistä tietojärjestelmistä. Todettakoon, että ehdotetut poikkeukset eivät estä rekisteröityä esittämästä rekisterinpitäjälle väitteitä siitä, että henkilötiedot eivät pidä paikkansa tai että henkilötietojen käsittely on lainvastaista. Hallintolaki velvoittaa rekisterinpitäjää ratkaisemaan asian, jos rekisteröity on esittänyt rekisterinpitäjälle vaatimuksen perusteluineen. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa koskevia poikkeuksia voidaan siten pitää rekisteröidyn oikeusturvan kannalta vähäisinä, kun otetaan huomioon se, miten muutoin turvataan hyvä hallinto ja oikeusturva rekisterinpitäjän suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä.

Tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetään, että asianomaisessa rajoituksessa, joka koskee rekisteröidyn oikeuksia, tulee keskeisiltä osin noudattaa perusoikeuksia ja vapauksia. Ehdotetut rajoitukset koskisivat vain niitä rekisterinpitäjiä, jotka ovat velvollisia toiminnassaan noudattamaan hallintolakia. Tämän esityksen yleisperustelujen 2.7.5 luvussa on yksityiskohtaisemmin kuvattu, millä tavalla rekisteröidyn oikeusturva toteutuu, vaikka rekisteröity ei voisi-kaan vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista. Esityksessä katsotaan, että ehdotetut säännökset täyttävät vaatimuksen, että rajoitukset noudattavat keskeiseltä osin rekisteröidyn oikeuksia ja vapauksia.

Edellä on tarkasteltu tämän esityksen säännöksiä, jotka liittyvät tietosuoja-asetukseen. Erävalvontalailla on liittynyt myös tietosuojadirektiiviin. Erävalvontalaki sisältää viittaussäännökset henkilötietojen käsittelyä koskeviin lakeihin. Muita henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä ei kyseisessä laissa ole. Näin ollen erävalvontalakia ei ole tarpeen arvioida tässä yhteydessä.

Edellä esitetyillä perusteilla lakiehdotukset voidaan hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain (294/2015) 24 § seuraavasti:

24 §

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteri

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi, kiinteistötunnus, tilatunnus sekä yritys- ja yhteisötunnus sekä muut yhteystiedot;
- 2) tuotantopaikat ja yksiköt, joissa toiminta tapahtuu;
- 3) toiminnan osalta tieto siitä, millaisista toiminnoista ja tuotteista on kysymys;
- 4) maataloustuotannon osalta alueet, perus- ja kasvulohkot ja niiden pinta-ala sekä siirtymävaihe ja sen kesto;
- 5) luonnonmukaisesti sekä tavanomaisesti kasvatettavien eläinten lukumäärä tarkastusajan kohtana ja toiminnan mahdollinen kausiluonteisuus;
- 6) päivämäärä, jolloin toiminta on liitetty valvontajärjestelmään;
- 7) päivämäärä, jolloin tarkastus on tehty sekä tarkastajan tunnus;
- 8) toimijalle annettu asiakirjaselvitys, sen päivämäärä ja kesto;
- 9) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla myönnettyt luvat ja niiden kesto;
- 10) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla annettujen säännösten noudattamatta jättämisestä mahdollisesti aiheutuneet seuraamukset ja niiden seuranta sekä muut valvontaviranomaisen antamat toimijaan kohdentuvat huomautukset ja kehotukset sekä niiden seuranta; ja
- 11) muut valvonnan kannalta välttämättömät tiedot, jotka eivät sisällä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilöryhmiä koskevia tietoja.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään 1 momentin 11 kohdassa mainitussa asetuksessa, tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

elintarvikelain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikelain (23/2006) 84 §:n 3 momentti seuraavasti:

84 §

Rekistereihin merkittävät tiedot

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain (1279/2009) 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

23 §

Merkinnän poistaminen rekisteristä

Luonnollisen henkilön 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun kasvinjalostajanoikeuden voimassaolo on lakannut. Rekisteriin talletettujen tietojen poistamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

rehulain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (86/2008) 37 §:n 5 momentti seuraavasti:

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

lannoitevalmistelain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitevalmistelain (539/2006) 29 §:n 3 momentti seuraavasti:

29 §

Valvontarekisteri

Henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

siemenkauppalain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siemenkauppalain (728/2000) 24 §:n 4 momentti seuraavasti:

24 §

Valvontarekisterit

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

taimiaineistolain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan taimiaineistolain (1205/1994) 3 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 727/2000, seuraavasti:

3 a §

Rekisteritiedot ja niiden käsittely

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 5 ja 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 5 §:n 4 momentti ja 7 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 384/2008, seuraavasti:

5 §

Rekisteritiedot

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

7 a §

Merkinnänhaltijarekisteri

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä tietosuoja-asetuksessa, tietosuojalaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 15 §:n 4 momentti seuraavasti:

15 §

Hukkakaurarekisteri

Henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 35 §:n 5 momentti seuraavasti:

35 §

Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita koskeva tiedosto

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää valvontarekisteriä valvonnassa. Luonnollisen henkilön 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetut tunnistetiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen tiedot kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsitteilyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 37 § seuraavasti:

37 §

Muut rekisteriin talletettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä 33–36 §:ssä säädetään rekisteriin merkittävistä ja hyväksytyistä toimijoista ja laitoksista, rekisteriin talletetaan:

- 1) tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista;
- 3) muut hyväksymis- ja rekisteröintiasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilöryhmiä koskevia tietoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 45 §:n 1 momentti ja 46 §:n 3 momentti seuraavasti:

45 §

Rekisteri toiminnanharjoittajista

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää toiminnanharjoittajista rekisteriä valvontaa ja valvonnan suunnittelua varten.

46 §

Hankerekisteri

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ja Itä-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus käyttää rekisteriä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 36 §:n 3 momentti seuraavasti:

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimasta. Henkilötietojen keräämisestä ja tallentamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

eläinten lääkitsemisestä annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 41 §:n 5 momentti seuraavasti:

41 §

Määräykset ja kiellot

Aluehallintoviraston on tehtävä merkintä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettuun tietojärjestelmään 1 ja 3 momentissa tarkoitetuista eläimen siirtämistä, luovuttamista sekä elintarvikkeena tai rehuna käyttämistä koskevista kielloista. Aluehallintoviraston on lisäksi tehtävä tietojärjestelmään merkintä kiellon peruuttamisesta heti, kun voidaan varmistua siitä, että kiello ei ole enää aiheellinen. Merkintä on tehtävä Elintarviketurvallisuusviraston pitämään rekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

eläinlääkintähuoltolain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 33 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1596/2009, seuraavasti:

33 §

Rekisteri

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja on lopettanut toimintansa. Tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä poistetaan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua määräyksen antamisesta. Henkilötietojen käsittelystä sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 33 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1499/2015, seuraavasti:

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisaikat sekä rekisterin käyttö ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi luovuttaa eläinlääkärirekisterin tietoja maksutta ja tarvittaessa myös sähköisesti Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetulle viranomaiselle kyseisten säännösten tai määräysten niin edellyttäessä sekä apteekeille ja lääketukkukaupoille. Aptekeille ja lääketukkukaupoille ei saa kuitenkaan luovuttaa eläinlääkäriammattinharjoittajan kotiosoitetta tai henkilötunnusta ilman tämän suostumusta. Tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) 2 § seuraavasti:

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädännössä säädetään toisin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 50 §, sellaisena kuin se on laissa 501/2014, seuraavasti:

50 §

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen julkisuudesta, niiden luovuttamisesta ja luovuttamisesta perittävistä maksuista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/).

Valitut neuvot merkitään neuvontarekisteriin. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 päättymisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 50 §:n 1 momentti seuraavasti:

50 §

Asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmä

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa laadittuihin asiakirjoihin sekä asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmään kuuluviin rekistereihin ja verkkopalveluihin sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia (284/2008). Rekistereitä pitää Maaseutuvirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 91 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

91 §

Seurannan tietojärjestelmä

Tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seuranta varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. Rekistereitä pitää Maaseutuvirasto. Rekistereiden ylläpidosta ja käyttämisestä sekä niihin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008).

Rekisteröidyn oikeudesta tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisusta sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamisesta sekä rekisteröidyn oikeussuojakeinoista säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalaissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 46 g §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1114/2017, seuraavasti:

46 g §

Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää rekisteriä. Tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemiseen, käyttöön ja luovuttamiseen sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä Tullin osalta säädetään. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta säädetään alkoholilain (1102/2017) 64 ja 66 §:ssä sen estämättä, mitä viimeksi mainitun lain 66 §:n 1 momentissa säädetään rekisterin pitämisestä lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 12 luvun otsikko sekä 71 ja 78 §, sellaisena kuin niistä on 78 § laeissa 1282/2006 ja 1436/2011, ja
lisätään lakiin uusi 68 a ja 68 b § seuraavasti:

12 luku

Tietojen antaminen, saaminen, säilyttäminen ja salassapito

68 a §

Asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 15, 17, 18–21, 23 tai 77 a §:ssä tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

68 b §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *tietosuojasetus*, 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

71 §

Luopujan ja luopumistukea hakevan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen on annettava luopujalle tämän pyynnöstä hallussaan olevat luopujan luopumistukioikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot säädetään lisäksi julkisuuslaissa ja tietosuojasetuksessa.

Eläkelaitoksen on annettava luopumistukea hakevalle hakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännömukaisesti luovuttaa.

78 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästymisen johdosta, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta ja 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä.

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132 ja 134 §:ssä säädetään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja 103 §:n 1 momentissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenten määräämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 40 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1283/2006, ja
lisätään lakiin uusi 39 a ja 39 b § seuraavasti:

39 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 9, 10 tai 13 §:ssä tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

39 b §

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukeen sovelletaan, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006, sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100, 103 §:ssä, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 §:ssä, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 193 §:n 2 momentissa, 195–196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luopumiseläkelain (16/1974) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1285/2006, ja
lisätään lakiin uusi 23 a ja 23 b § seuraavasti:

23 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumiseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumiseläke on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

23 b §

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiseläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125–128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelaisissa, maatalousyrittäjän eläkelaisissa ja yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) säädetään eläkelaitosten toimivallasta, huolehtii eläkehakemuksen ratkaisemisesta, eläkkeen maksamisesta ja eläkkeeseen liittyvistä eläkelaitoksen muista tehtävistä Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jos eläkkeen hakija saa eläkettä hakiessaan luopumiseläkettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990)
43 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1284/2006, ja
lisätään lakiin uusi 42 a §, seuraavasti:

42 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä sukupolvenvaihdoseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos sukupolvenvaihdoseläke on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, sukupolvenvaihdoseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, sukupolvenvaihdoseläkkeeseen sovelletaan, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006 sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 195, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1286/2006, ja
lisätään lakiin uusi 36 a §, seuraavasti:

36 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumiskorvauksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumiskorvaus on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikkia samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiskorvaukseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annettu laki (1297/1994).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain 6 §:n mukainen sitoumus päättyy tämän lain voimaan tullessa.

28.

Laki

maataloustuotannon lopettamistuesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan maataloustuotannon lopettamistuesta annettu laki (1340/1996).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 1 §, 7 §:n 5 momentti, 9 §:n 3 momentti, 11 §, 13 §:n 3 momentti ja 14 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 § ja 9 §:n 3 momentti laissa 66/2018, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, henkilötietoja sisältävästä metsätietojärjestelmästä ja siinä olevien tietojen käsittelystä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, ja tietosuojalakia (/) sekä tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

7 §

Tietojen virheettömyys.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, metsävaratietojen virheettömyyteen sovelletaan, mitä tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään.

9 §

Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin.

11 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten.
Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa opinnäytetyön tekemiseen, jos tietojen luovuttamista voidaan pitää tutkimussuunnitelman perusteella tarpeellisena ja jos tutkimustyöllä on vastuullinen ohjaaja tai siitä vastaava ryhmä. Tietojen luovutuksen edellytyksenä on, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille ja että tiedot hävitetään, kun henki-

lötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi. Samoin edellytyksin tietoja voidaan luovuttaa muuhunkin tutkimukseen, jota ei voida pitää tieteellisenä tutkimuksena. Jos tutkimuksen tekijä tai tutkimuksen rahoittaja harjoittaa liiketoimintaa, jossa tietoja voidaan hyödyntää, tietojen luovutukseen sovelletaan, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään.

13 §

Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely

Metsätietojärjestelmästä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jos viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetty tietojen luovuttamisen edellytykset täyttyvät. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, tiedon pyytäjän on liitettävä hakemukseen tietosuojasetuksen 30 artiklan mukainen seloste käsittelytoimista, jos tiedot talletetaan luovutuksensaajan henkilörekisteriin kestoiltaan pitempiaikaista käyttötarkoitusta varten.

14 §

Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys

Rekisteröidylle on annettava 1 momentissa tarkoitettu selvitys silloin, kun hän käyttää tietosuojasetuksen 15 artiklassa säädettyä oikeuttaan saada pääsy tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

30.

Laki

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 1 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 1 § ja 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 15 §:n 1 momentti laissa 1326/2016, seuraavasti:

1 §

Suomen metsäkeskus

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksesta, jäljempänä *metsäkeskus*. Metsäkeskus on itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä ja metsiin perustuvien elinkeinojen edistämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskus on maa- ja metsätalousministeriön strategisessa ja tulosohjauksessa sekä sen valvonnan alainen.

15 §

Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu

Metsäkeskuksen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Metsäkeskukseen ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

31.

Laki

metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 7 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (554/1998) 7 §, sellaisena kuin se on laissa 1090/2013.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (241/2002) 21 §:n 5 momentti seuraavasti:

21 §

Valvontarekisterit

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä edellä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

kalastuslain 92 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (379/2015) 92 §:n 3 momentti seuraavasti:

92 §

Kalataloushallinnon tietojärjestelmä

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

34.

Laki

Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 31 ja 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1093/2014) 31 §:n 1 momentti ja 33 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on ensiksi mainittu laissa 1632/2015, seuraavasti:

31 §

Tietojärjestelmän tarkoitus.

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön yleisasetuksen 125 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun tietojärjestelmän. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Rekisterinpitäjinä toimivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Kehittämisen- ja hallintokeskus sekä kalatalouden toimintaryhmät vastaavat niille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

33 §

Tietojen julkisuus ja säilyttäminen.

Jollei Euroopan unionin lainsäädännössä tai tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Meri- ja kalatalousrahastoasetuksen 119 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa toimien luettelossa voidaan julkistaa verkossa tuensaajien nimet ja muut mainitun asetuksen liitteessä V tarkoitetut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

35.

Laki

merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 20 §, 24 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti seuraavasti:

20 §

Sovellettava laki

Jollei tässä laissa tai Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säädöksissä toisin säädetä, rekisteriin merkittäviin tietoihin ja tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen osalta luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *tietosuojasetus*, ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojauksesta tietosuojasetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

26 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Rekisteristä voidaan perustelluista syistä luovuttaa henkilötietoja yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jos tietosuojasetuksen V luvussa tietojen luovuttamiselle asetetut edellytykset täyttyvät.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

36.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 37 ja 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 37 §:n 3 momentti ja 64 §:n 3 momentti seuraavasti:

37 §

Henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, henkilörekistereistä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *tietosuojasetus* ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

64 §

Rikkomusrekisteri

Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettuun lakiin (1048/2016) uusi 46 a § seuraavasti:

46 a §

Henkilötietojen käsittely eräissä tapauksissa

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Saalisrekisteri

Saalisrekisteriin tallennetaan kalastussäännön 30 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi kalastajan nimi, yhteystiedot ja käytetty kalastuslupatyyppi. Saalisrekisterin tietoja käytetään sopimuksen 13 artiklan 2 kohdassa määriteltyihin tarkoituksiin. Saalisrekisterissä olevia tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Suomen ulkopuolella oleville viranomaisille Suomea sitovien kansainvälisten kalavarojen hoitoon ja suojeluun liittyvien velvoitteiden hoitamiseksi. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä lisäksi luovuttaa kalastusta valvoville viranomaisille valvontaa varten sekä kalatalousviranomaisille kalavarojen hoidon suunnittelua varten. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen. Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalakiä (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

riistavahinkolain 35 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 35 §:n 2 momentti ja 37 §:n 2 momentti seuraavasti:

35 §

Korvausten seurantajärjestelmä

Rekisterin kehittämisestä vastaavat maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto. Rekisterin ylläpidosta vastaavat ja rekisterinpitäjinä toimivat edellä mainitut viranomaiset sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset, metsäkeskukset ja Valtiokonttori yhdessä.

37 §

Tietojen säilyttäminen ja rekisteröidyn tarkastusoikeus

Rekisteröidyn oikeudesta tarkastaa häntä koskevat riistavahinkorekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisusta sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamisesta säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

40.

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a ja 7 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 7 a §:n 3 momentti ja 7 c §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 967/2017, seuraavasti:

7 a §

Henkilö toimii 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Tehtävää suoritettaessa aiheutetun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Rekisterinpitoa ja käyttöä koskevien tehtävien hoitamisesta säädetään lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/), hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003).

7 c §

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä säädetään muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, 7 a §:ssä mainitussa asetuksessa ja tietosuojalaissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä 7 a §:ssä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

Laki

metsästyslain 38 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 38 b §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 504/2017, seuraavasti:

38 b §

Saalisrekisteri

Tietojen julkisuudesta ja luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä henkilötietojen käsittelystä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa saalisrekisterin tietoja riistakan-
tojen seurantaa ja käytön suunnittelua sekä metsästyksen valvontaa varten maa- ja metsätalou-
sministeriölle, riistanhoitoyhdistyksille, Luonnonvarakeskukselle, Metsähallitukselle, met-
sästyksen valvonnasta vastaaville viranomaisille sekä riistahallintolain (158/2011) 23 §:ssä
tarkoitettulle metsästyksenvalvojalle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

Laki

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain (1157/2005) 17 §:n 5 momentti ja
lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

17 a §

Henkilötietojen käsittely

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvien henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalakia (/), jollei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietojen käsittelyyn ei tällöin kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Rikosten ennalta estämiseen liittyvissä erävalvontatehtävissä ja 13 §:ssä tarkoitetun esitutinnan toimittamisessa henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (/) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan lisäksi, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43.

Laki

kiinteistörekisterilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistörekisterilain (392/1985) 11 §, sellaisena kuin se on laeissa 454/2002 ja 903/2013, seuraavasti:

11 §

Sen lisäksi, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetään julkisyhteisön korvausvastuusta, on valtion tai, jos rekisteriä pitää kiinteistöinsinööri, asianomaisen kunnan korvattava virheellisestä kiinteistörekisteritiedosta aiheutunut vahinko, vaikkei viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua virhettä tai laiminlyöntiä olisikaan, jos tieto perustuu tämän lain voimaantulon jälkeen lopetettuun toimitukseen tai sellaiseen kiinteistörekisteriviranomaisen päätökseen, joka on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen. Edellytyksenä vahingon korvaamiselle on kuitenkin, ettei vahinko ole vähäinen ja ettei vahinkoa kärsinyt tiennyt eikä hänen olisi pitänyt tietää tiedon virheellisyydestä.

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos virheellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa ja yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

Muilta osin tässä pykälässä tarkoitettun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään kuitenkin mainitussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 6 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat 6 § osaksi laeissa 902/2013 ja 376/2016 sekä 8 § osaksi laissa 902/2013, seuraavasti:

6 §

Tietojen luovuttaminen tietopalveluna ja käsittelyn rajoittaminen

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada Maanmittauslaitoksessa maksutta luettavakseen kiinteistötietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina ja muina tulosteina sekä teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköisessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, Maanmittauslaitos ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

Maanmittauslaitos saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa 4 §:ssä tarkoitettua viranomaisen puolesta tietoja kiinteistötietojärjestelmästä oikeushallinnon viranomaiselle, aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnalle, Verohallinnolle, esitutkintaviranomaiselle, kiinteistönmuodostamistehtäviä hoitavalle viranomaiselle, väestökirjahallinnon viranomaiselle ja kaupanvahvistajalle. Lisäksi hakemuksen perusteella Maanmittauslaitos saa myöntää luvan tietojen saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla. Tietoja saadaan luovuttaa ja välittää sille, joka tarvitsee tietoja yhdyskuntasuunnittelua, kiinteistönvälitystä, kiinteistönarviointia, luoton myöntämistä ja valvontaa taikka muuta näihin verrattavaa kiinteistöihin liittyvää käyttötarkoitusta varten. Käyttölupaan voidaan ottaa tietojen hakuperustetta, muuta järjestelmän käyttöä ja sen valvontaa koskevia ehtoja. Lupaa ei kuitenkaan tarvita kiinteistötunnusta ja kiinteistöjaotusta koskevan tiedon saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla.

Henkilötietojen siirrostä kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) V luvussa.

Edellä 4 momentissa mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta kiinteistötietojärjestelmään.

8 §

Korvausvastuu

Sillä, jolle on aiheutunut vahinkoa kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta, on oikeus saada korvaus tiedon luovuttajalta sen mukaan kuin tässä pykälässä säädetään.

Tiedon luovuttaja vastaa vahinkoa kärsineelle kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa:

1) kiinteistörekisterilain mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin kiinteistörekisterilain 11 §:ssä säädetään;

2) lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin maakaaren (540/1995) 7 luvun 4 §:ssä säädetään; sekä

3) muun lain tai asetuksen mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, jollei jonkin tiedon osalta erikseen toisin säädetä.

Tiedon luovuttajan on kuultava asianomaista tiedon tuottajaa ennen 2 momentissa tarkoitettua korvausta koskevan asian ratkaisemista.

Jos kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa oleva virhe tai puute on aiheutunut kiinteistötietojärjestelmään siirretystä tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta tai 4 §:ssä tarkoitettun velvollisuuden laiminlyömisestä, asianomainen julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan tiedon luovuttajalle tämän suorittaman vahingonkorvauksen.

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan Maanmittauslaitoksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta, Maanmittauslaitos vastaa tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin tämän pykälän 2 momentissa säädetään.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään kuitenkin mainitussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain (562/2014) 4 § seuraavasti:

4 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten

Sen estämättä, mitä tilastolain 13 §:ssä säädetään, Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot henkilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) sekä tietosuojalain (/) tai muun lain mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 28 päivä maaliskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

1.

Laki

luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain (294/2015) 24 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteri

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteri

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi, kiinteistötunnus, tilatunnus sekä yritys- ja yhteisötunnus sekä muut yhteystiedot;
- 2) tuotantopaikat ja yksiköt, joissa toiminta tapahtuu;
- 3) toiminnan osalta tieto siitä, millaisista toiminnoista ja tuotteista on kysymys;
- 4) maataloustuotannon osalta alueet, perus- ja kasvulohkot ja niiden pinta-ala sekä siirtymävaihe ja sen kesto;
- 5) luonnonmukaisesti sekä tavanomaisesti kasvatettavien eläinten lukumäärä tarkastusajankohtana ja toiminnan mahdollinen kausiluonteisuus;
- 6) päivämäärä, jolloin toiminta on liitetty valvontajärjestelmään;
- 7) päivämäärä, jolloin tarkastus on tehty sekä tarkastajan tunnus;
- 8) toimijalle annettu asiakirjaselvitys, sen päivämäärä ja kesto;
- 9) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla myönnettyt luvat ja niiden kesto;
- 10) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla annettujen säännösten noudattamatta jättämisestä mahdollisesti aiheutuneet seuraamukset ja niiden seuranta sekä muut valvontaviran-

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi, kiinteistötunnus, tilatunnus sekä yritys- ja yhteisötunnus sekä muut yhteystiedot;
- 2) tuotantopaikat ja yksiköt, joissa toiminta tapahtuu;
- 3) toiminnan osalta tieto siitä, millaisista toiminnoista ja tuotteista on kysymys;
- 4) maataloustuotannon osalta alueet, perus- ja kasvulohkot ja niiden pinta-ala sekä siirtymävaihe ja sen kesto;
- 5) luonnonmukaisesti sekä tavanomaisesti kasvatettavien eläinten lukumäärä tarkastusajankohtana ja toiminnan mahdollinen kausiluonteisuus;
- 6) päivämäärä, jolloin toiminta on liitetty valvontajärjestelmään;
- 7) päivämäärä, jolloin tarkastus on tehty sekä tarkastajan tunnus;
- 8) toimijalle annettu asiakirjaselvitys, sen päivämäärä ja kesto;
- 9) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla myönnettyt luvat ja niiden kesto;
- 10) toimijalle tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla annettujen säännösten noudattamatta jättämisestä mahdollisesti aiheutuneet seuraamukset ja niiden seuranta sekä muut valvontaviran-

Voimassa oleva laki

omaisen antamat toimijaan kohdentuvat huomautukset ja kehotukset sekä niiden seuranta; ja

11) muut valvonnan kannalta välttämättömät tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä henkilötietolaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Ehdotus

omaisen antamat toimijaan kohdentuvat huomautukset ja kehotukset sekä niiden seuranta; ja

11) muut valvonnan kannalta välttämättömät tiedot, jotka eivät sisällä *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EÜ) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilö-ryhmiä koskevia tietoja.*

Henkilötietojen käsittelystä säädetään *I momentin II kohdassa mainitussa asetuksessa, tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

elintarvikelain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikelain (23/2006) 84 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

84 §

84 §

Rekistereihin merkittävät tiedot

Rekistereihin merkittävät tiedot

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilö-tietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain (1279/2009) 23 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

23 §

Merkinnän poistaminen rekisteristä

Merkinnän poistaminen rekisteristä

Luonnollisen henkilön 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä *viimeistään* kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun kasvinjalostajanoikeuden voimassaolo on lakannut. Rekisteriin talletettujen tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään tai sen nojalla päätetään.

Luonnollisen henkilön 22 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun kasvinjalostajanoikeuden voimassaolo on lakannut. Rekisteriin talletettujen tietojen *poistamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

rehulain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (86/2008) 37 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

5.

Laki

lannoitevalmistelain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitevalmistelain (539/2006) 29 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Valvontarekisteri

Valvontarekisteri

Henkilötietojen keräämiseen, käsittelyyn ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

siemenkauppalain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siemenkauppalain (728/2000) 24 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Valvontarekisterit

Valvontarekisterit

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä *Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

taimiaineistolain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan taimiaineistolain (1205/1994) 3 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa
727/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

3 a §

Rekisteritiedot ja niiden käsittely

Rekisteritiedot ja niiden käsittely

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain 5 ja 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 5 §:n 4 momentti ja 7 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 384/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Rekisteritiedot

Rekisteritiedot

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä *Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

7 a §

7 a §

Merkinnänhaltijarekisteri

Merkinnänhaltijarekisteri

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Jollei tästä laista muuta johdu, henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen, luovuttamiseen ja julkisuuteen sovelletaan, mitä *tietosuojasetuksessa, tietosuojalaissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tie-*

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

9.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 15 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Hukkakaurarekisteri

Hukkakaurarekisteri

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

10.

Laki**kasvinsuojeluaineista annetun lain 35 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 35 §:n 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

35 §

35 §

*Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita
 koskeva tiedosto*

*Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita
 koskeva tiedosto*

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää valvontarekisteriä valvonnassa. Luonnollisen henkilön 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 tai 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisen henkilön tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tunnistetietojen poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitettujen tutkinnon suorittaneiden tiedot kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää valvontarekisteriä valvonnassa. Luonnollisen henkilön 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen luonnollisten henkilöiden tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tunnistetietojen poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitettujen tutkinnon suorittaneiden tiedot kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojalaki), tietosuojalaissa (/)* ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. *Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11.

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 37 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

37 §

Muut rekisteriin talletettavat tiedot

Muut rekisteriin talletettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä 33–36 §:ssä säädetään rekisteriin merkittävistä ja hyväksytyistä toiminnoista ja laitoksista, rekisteriin talletetaan:

1) tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista;

3) muut hyväksymis- ja rekisteröintiasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Sen lisäksi, mitä 33–36 §:ssä säädetään rekisteriin merkittävistä ja hyväksytyistä toiminnoista ja laitoksista, rekisteriin talletetaan:

1) tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;

2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista;

3) muut hyväksymis- ja rekisteröintiasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EÜ) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilöryhmiä koskevia tietoja.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 45 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 45 §:n 1 momentti ja 46 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

45 §

Rekisteri toiminnanharjoittajista

Rekisteri toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajista pidetään valvontaa ja valvonnan suunnittelua varten rekisteriä.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää toiminnanharjoittajista rekisteriä valvontaa ja valvonnan suunnittelua varten.

46 §

46 §

Hankerekisteri

Hankerekisteri

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ja Itä-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus käyttää rekisteriä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä Etelä-Suomen aluehallintovirastolla ja Itä-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus käyttää rekisteriä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta *säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 36 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Eläinkuljettajarekisteri

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimassa. Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimassa. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

14.

Laki

eläinten lääkitsemisestä annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 41 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

41 §

Määräykset ja kiellot

Määräykset ja kiellot

Aluehallintoviraston on tehtävä merkintä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettuun tietojärjestelmään 1 ja 3 momentissa tarkoitetuista eläimen siirtämistä, luovuttamista sekä elintarvikkeena tai rehuna käyttämistä koskevista kielloista. Aluehallintoviraston on lisäksi tehtävä tietojärjestelmään merkintä kiellon peruuttamisesta heti, kun voidaan varmistua siitä, että kiello ei ole enää aiheellinen.

Aluehallintoviraston on tehtävä merkintä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettuun tietojärjestelmään 1 ja 3 momentissa tarkoitetuista eläimen siirtämistä, luovuttamista sekä elintarvikkeena tai rehuna käyttämistä koskevista kielloista. Aluehallintoviraston on lisäksi tehtävä tietojärjestelmään merkintä kiellon peruuttamisesta heti, kun voidaan varmistua siitä, että kiello ei ole enää aiheellinen. *Merkintä on tehtävä Elintarvike-
turvallisuusviraston pitämään rekisteriin.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

15.

Laki

eläinlääkintähuoltolain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 33 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa
1596/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

33 §

Rekisteri

Rekisteri

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja on lopettanut toimintansa. Tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä poistetaan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua määräyksen antamisesta. Henkilötietojen käsittelyyn sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja on lopettanut toimintansa. Tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä poistetaan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua määräyksen antamisesta. Henkilötietojen käsittelystä sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

16.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 33 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1499/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat sekä rekisterin käyttö ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi luovuttaa eläinlääkärirekisterin tietoja maksutta ja tarvittaessa myös sähköisesti Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettulle viranomaiselle kyseisten säännösten tai määräysten niin edellyttäessä sekä apteekkeille ja lääketukkukaupoille. Apteekkeille ja lääketukkukaupoille ei saa kuitenkaan luovuttaa eläinlääkäriammattinharjoittajan kotiosoitetta tai henkilötunnusta ilman tämän suostumusta. Tietojen luovuttamisesta säädetään lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötietolaissa (523/1999).

Ehdotus

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat sekä rekisterin käyttö ja tietojen luovuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi luovuttaa eläinlääkärirekisterin tietoja maksutta ja tarvittaessa myös sähköisesti Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettulle viranomaiselle kyseisten säännösten tai määräysten niin edellyttäessä sekä apteekkeille ja lääketukkukaupoille. Apteekkeille ja lääketukkukaupoille ei saa kuitenkaan luovuttaa eläinlääkäriammattinharjoittajan kotiosoitetta tai henkilötunnusta ilman tämän suostumusta. Tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). *Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädännössä säädetään toisin.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn *Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädännössä säädetään toisin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 50 §, sellaisena kuin se on laissa 501/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

50 §

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen luovuttaminen ja säilytysaika

Neuvontarekisterin tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Valitut neuvojat merkitään neuvontarekisteriin. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 päättymisestä.

Neuvontarekisterin tietojen julkisuudesta, niiden luovuttamisesta ja luovuttamisesta perittäviin maksuista *säädetään* viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettussa laissa ja henkilötietojen käsittelystä *säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tieto-suojasetus) ja tietosuojalaissa (/).*

Valitut neuvojat merkitään neuvontarekisteriin. Tiedot säilytetään rekisterissä kymmenen vuoden ajan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 päättymisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 50 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

50 §

Asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmä

Asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmä

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa laadituista asiakirjoista sekä asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmään kuuluvista rekistereistä ja verkkopalveluista sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia (284/2008).

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa laadittuihin asiakirjoihin sekä asian hallinnan ja seurannan tietojärjestelmään kuuluihin rekistereihin ja verkkopalveluihin sovelletaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettua lakia (284/2008). Rekistereitä pitää Maaseutuvirasto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 91 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011)
91 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

91 §

91 §

Seurannan tietojärjestelmä

Seurannan tietojärjestelmä

Tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seurantaa varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. Rekistereiden ylläpidosta ja käytämisestä sekä niihin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008).

Tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seurantaa varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. *Rekistereitä pitää Maaseutuvirasto.* Rekistereiden ylläpidosta ja käytämisestä sekä niihin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008).

Rekisteröidyn oikeuteen tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan henkilötietolakia (523/1999).

Rekisteröidyn oikeudesta tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisusta sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamisesta *sekä rekisteröidyn oikeussuojakeinoista säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

21.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 46 g §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 46 g §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1114/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 g §

46 g §

Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen

Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen

Tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 2 luvussa. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta säädetään alkoholilain (1102/2017) 64 ja 66 §:ssä sen estämättä, mitä viimeksi mainitun lain 66 §:n 1 momentissa säädetään rekisterin pitamisestä *alkoholilaissa tarkoitettujen* lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää rekisteriä. Tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemiseen, käyttöön ja luovuttamiseen sovelletaan, mitä *henkilötietojen käsittelystä Tullin osalta säädetään.* Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta säädetään alkoholilain (1102/2017) 64 ja 66 §:ssä sen estämättä, mitä viimeksi mainitun lain 66 §:n 1 momentissa säädetään rekisterin pitamisestä lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 12 luvun otsikko sekä 71 ja 78 §, sellaisena kuin niistä on 78 § laeissa 1282/2006 ja 1436/2011, ja
lisätään lakiin uusi 68 a ja 68 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 luku

12 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

Tietojen antaminen, saaminen, säilyttäminen ja salassapito

68 a §

Asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 15, 17, 18–21, 23 tai 77 a §:ssä tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

68 b §

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

71 §

71 §

Luopujan ja luopumistukea hakevan oikeus saada tietoja

Luopujan ja luopumistukea hakevan oikeus saada tietoja

Eläkelaitoksen on annettava luopujalle tämän pyynnöstä hallussaan olevat luopujan luopumistukioikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä julkisuuslaissa ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Eläkelaitoksen on annettava luopujalle tämän pyynnöstä hallussaan olevat luopujan luopumistukioikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot *säädetään lisäksi julkisuuslaissa ja tietosuojasetuksessa.*

Eläkelaitoksen on annettava luopumistukea hakevalle hakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Eläkelaitoksen on annettava luopumistukea hakevalle hakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä hänen tietojaan voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

78 §

78 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyt-

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukseen *sovelletaan*, mitä työntekijän eläkelain 96–100 §:ssä säädetään palkkakertoimesta ja työeläkeindeksistä, 103 §:ssä eläkkeen hakemisesta toisen henkilön puolesta, 105 §:n 2 ja 4 momentissa väliaikaisen päätöksen antamisesta ja koneellisesta allekirjoittamisesta, 112 §:n 1 momentissa eläkkeen maksamisesta, 113 §:n 2 ja 3 momentissa eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä ja eläkkeen lak-

Voimassa oleva laki

tämisestä ja eläkkeen lakkauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästyksen johdosta, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta, 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä ja 218 §:ssä asiakirjojen säilyttämisestä.

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132 ja 134 §:ssä säädetään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja 103 §:n 1 momentissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenten määräämisestä.

Ehdotus

kauttamisesta eläkkeensaajan todennäköisen kuoleman johdosta, 115 ja 116 §:ssä viivästyskorotuksen suorittamisesta eläkkeen maksamisen viivästyksen johdosta, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa sekä 121 ja 122 §:ssä eläkkeen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle tai sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaiselle toimielimelle, 124 §:n 1 momentissa eläkkeen siirtämisen tai panttaamisen kiellosta, 180 §:ssä eläkelaitoksen vastuusta Eläketurvakeskuksen kustannuksista, 216 §:ssä virka-avusta ja 217 §:ssä eläkelaitoksen toimihenkilön ja hallituksen jäsenen esteellisyydestä.

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukseen sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132 ja 134 §:ssä säädetään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja 103 §:n 1 momentissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenten määräämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 40 §:n 1 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 1283/2006, ja
lisätään lakiin uusi 39 a ja 39 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

39 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumistuki on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 9, 10 tai 13 §:ssä tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, luopumistuen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

39 b §

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006, sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100, 103 §:ssä, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 §:ssä, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 193 §:n 2 momentissa, 195–196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216–218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumistukseen sovelletaan, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006, sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100, 103 §:ssä, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 §:ssä, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 193 §:n 2 momentissa, 195–196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luopumiseläkelain (16/1974) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 1285/2006, ja
lisätään lakiin uusi 23 a ja 23 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumiseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumiseläke on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

23 b §

Tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiseläkkeestä on soveltuvin osin voimassa,

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiseläkkeeseen sovelletaan, mitä työntekijän

Voimassa oleva laki

mitä työntekijän eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125–127, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216–218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelaisa, maatalousyrittäjän eläkelaisa ja yrittäjän eläkelaisa (1272/2006) säädetään eläkelaitosten toimivallasta, huolehtii eläkehakemuksen ratkaisemisesta, eläkkeen maksamisesta ja eläkkeeseen liittyvistä eläkelaitoksen muista tehtävistä Maatalousyrittäjien eläkelaitos, milloin eläkkeen hakija saa eläkettä hakiessaan luopumiseläkettä.

Ehdotus

eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125–128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä työntekijän eläkelaisa, maatalousyrittäjän eläkelaisa ja yrittäjän eläkelaisa (1272/2006) säädetään eläkelaitosten toimivallasta, huolehtii eläkehakemuksen ratkaisemisesta, eläkkeen maksamisesta ja eläkkeeseen liittyvistä eläkelaitoksen muista tehtävistä Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jos eläkkeen hakija saa eläkettä hakiessaan luopumiseläkettä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

25.

Laki

maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990)
43 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1284/2006, ja
lisätään lakiin uusi 42 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä sukupolvenvaihdoseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos sukupolvenvaihdoseläke on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikki samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Jos 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu sitoumus velvoittaa sitoumuksen antanutta luopujan tai luopujien kuoleman jälkeen, sukupolvenvaihdoseläkkeen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot on säilytettävä viisi vuotta sitoumuksen päättymisestä.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, sukupolvenvaihdoseläkkeestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006 sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, sukupolvenvaihdoseläkkeeseen sovelletaan, mitä vuoden 1961 työntekijän eläkelain 8 g §:ssä säädetään, sellaisena kuin se oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2006 sekä mitä työntekijän eläkelain 96–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 195, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216–218 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Ehdotus

3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 195, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114, 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

26.

Laki

maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1286/2006, ja
lisätään lakiin uusi 36 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 a §

Eläkelaitoksen on säilytettävä luopumiskorvauksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat ja tiedot luopujan elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta. Jos luopumiskorvaus on saman luopumisen perusteella myönnetty useammalle luopujalle, kaikkia samaa luopumista koskevat asiakirjat ja tiedot on säilytettävä kaikkien luopujien elinajan ja viisi sen jälkeistä vuotta.

Valitusasiaa koskevien asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 218 §:n 5 kohdassa säädetään, jollei asiakirjoja ole tämän pykälän 1 momentin nojalla säilytettävä pidemmän ajan.

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiskorvauksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 216–218 §:ssä sekä maatalo-

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, luopumiskorvaukseen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 98–100 ja 103 §:ssä, 105 §:n 2 momentissa, 112 §:n 1 momentissa, 113 §:n 3 momentissa, 115 ja 116 §:ssä, 119 §:n 1 ja 2 momentissa, 120 §:n 2, 4 ja 5 momentissa, 121 ja 122 §:ssä, 124 §:n 1 momentissa, 125, 128, 130 ja 132 §:ssä, 133 §:n 1 ja 4 momentissa, 134–140, 180 ja 191 §:ssä, 192 §:n 1 momentissa, 196, 198, 202, 204 ja 205 §:ssä, 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 208 §:n 1 ja 3 momentissa, 209 §:ssä, 210 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 216 ja 217 §:ssä sekä maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa,

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

usyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentissa, 114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Ehdotus

114 ja 116–124 §:ssä, 125 §:n 2 momentissa, 126–132, 134, 143 ja 145 §:ssä sekä 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

29.

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 1 §, 7 §:n 5 momentti, 9 §:n 3 momentti, 11 §, 13 §:n 3 momentti ja 14 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 § ja 9 §:n 3 momentti laissa 66/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, henkilötietoja sisältävästä metsätietojärjestelmästä ja siinä olevien tietojen käsittelystä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999) sekä tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, henkilötietoja sisältävästä metsätietojärjestelmästä ja siinä olevien tietojen käsittelystä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)*, jäljempänä *tietosuojasetus*, ja *tietosuojalakia (/)* sekä tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

7 §

7 §

Tietojen virheettömyys

Tietojen virheettömyys.

Siltä osin kuin kyse on tietojärjestelmän muista henkilötiedoista kuin metsävaratiedoista, tietojen virheettömyyteen sovelletaan, mitä henkilötietolain 9 §:n 2 momentissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, metsävaratietojen virheettömyyteen sovelletaan, mitä tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin, jos henkilötietolain 19 §:ssä säädetty tietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät.

11 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten, jos henkilötietolain 14 §:ssä säädetty henkilötietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät.

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa opinnäytetyön tekemiseen, jos tietojen luovuttamista voidaan pitää tutkimussuunnitelman perusteella tarpeellisena ja jos tutkimustyöllä on vastuullinen ohjaaja tai siitä vastaava ryhmä. Tietojen luovutuksen edellytyksenä on, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille ja että tiedot hävitetään, kun henkilötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi. Samoin edellytyksin tietoja voidaan luovuttaa muuhunkin tutkimukseen, jota ei voida pitää tieteellisenä tutkimuksena. Jos tutkimuksen tekijä tai tutkimuksen rahoittaja harjoittaa liiketoimintaa, jossa tietoja voidaan hyödyntää, tietojen luovutukseen sovelletaan, mitä 9 §:n 4 momentissa säädetään.

13 §

Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely

Metsätietojärjestelmästä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jos viranomais-

9 §

Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin.

11 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta varten

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa historiallista tai tieteellistä tutkimusta varten.

Tietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa opinnäytetyön tekemiseen, jos tietojen luovuttamista voidaan pitää tutkimussuunnitelman perusteella tarpeellisena ja jos tutkimustyöllä on vastuullinen ohjaaja tai siitä vastaava ryhmä. Tietojen luovutuksen edellytyksenä on, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille ja että tiedot hävitetään, kun henkilötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi. Samoin edellytyksin tietoja voidaan luovuttaa muuhunkin tutkimukseen, jota ei voida pitää tieteellisenä tutkimuksena. Jos tutkimuksen tekijä tai tutkimuksen rahoittaja harjoittaa liiketoimintaa, jossa tietoja voidaan hyödyntää, tietojen luovutukseen sovelletaan, mitä 9 §:n 3 momentissa säädetään.

13 §

Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely

Metsätietojärjestelmästä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jos viranomais-

Voimassa oleva laki

ten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt tietojen luovuttamisen edellytykset täyttyvät. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, tiedon pyytäjän on liitettävä hakemukseen henkilötietolain 10 §:n mukainen rekisteriseloste, jos tiedot talletetaan luovutuksensaajan henkilörekisteriin kestoltaan pitempiäaikaista käyttötarkoitusta varten.

14 §

Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys

Rekisteröidylle on annettava 1 momentissa tarkoitettu selvitys silloin, kun hän käyttää henkilötietolain 26 §:ssä säädettyä tarkastusoikeuttaan.

Ehdotus

ten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt tietojen luovuttamisen edellytykset täyttyvät. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, tiedon pyytäjän on liitettävä hakemukseen *tietosuoja-asetuksen 30 artiklan mukainen seloste käsittelytoimista*, jos tiedot talletetaan luovutuksensaajan henkilörekisteriin kestoltaan pitempiäaikaista käyttötarkoitusta varten.

14 §

Tietojen virheettömyyttä koskeva selvitys

Rekisteröidylle on annettava 1 momentissa tarkoitettu selvitys silloin, kun hän käyttää *tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa säädettyä oikeuttaan saada pääsy tietoihin*.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
—————

30.

Laki

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 1 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 1 § ja 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 15 §:n 1 momentti laissa 1326/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

*Suomen metsäkeskus**Suomen metsäkeskus*

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksesta, jäljempänä *metsäkeskus*. Metsäkeskus on metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä ja metsiin perustuvien elinkeinojen edistämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskus on maa- ja metsätalousministeriön strategisessa ja tulosohjauksessa sekä sen valvonnan alainen.

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksesta, jäljempänä *metsäkeskus*. Metsäkeskus on *itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena* metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä ja metsiin perustuvien elinkeinojen edistämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen.

Metsäkeskus on maa- ja metsätalousministeriön strategisessa ja tulosohjauksessa sekä sen valvonnan alainen.

15 §

15 §

*Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu**Tehtävien hoidossa noudatettava menettely ja virkavastuu*

Metsäkeskuksen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Mitä viranomaisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sovelletaan myös metsäkeskukseen.

Metsäkeskuksen on noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), *viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), luonnollisten henkilöiden suoje- lusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), tie-*

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tosuojalaissa (/), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Metsäkeskukseen ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

32.

Laki

metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (241/2002) 21 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

21 §

Valvontarekisterit

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Ehdotus

21 §

Valvontarekisterit

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä edellä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b ala-kohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

kalastuslain 92 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (379/2015) 92 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

92 §

92 §

Kalataloushallinnon tietojärjestelmä

Kalataloushallinnon tietojärjestelmä

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietojen käsittelyyn *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

34.

Laki

Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 31 ja 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1093/2014) 31 §:n 1 momentti ja 33 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on ensiksi mainittu laissa 1632/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

*Tietojärjestelmän tarkoitus**Tietojärjestelmän tarkoitus.*

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön yleisasetuksen 125 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun tietojärjestelmän. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kehittämis- ja hallintokeskus sekä kalatalouden toimintaryhmät vastaavat niille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön yleisasetuksen 125 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun tietojärjestelmän. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. *Rekisterinpitäjinä toimivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.* Kehittämis- ja hallintokeskus sekä kalatalouden toimintaryhmät vastaavat niille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

33 §

33 §

*Tietojen julkisuus ja säilyttäminen**Tietojen julkisuus ja säilyttäminen.*

Jollei Euroopan unionin lainsäädännössä tai tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Meri- ja kalatalousrahastoasetuksen 119 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa toimien luettelossa

Jollei Euroopan unionin lainsäädännössä tai tässä laissa toisin säädetä, tietojärjestelmän tietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen julkisuuteen, luovuttamiseen sekä luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin*

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

voidaan julkistaa verkossa tuensaajien nimet ja muut mainitun asetuksen liitteessä V tarkoitetut tiedot.

Ehdotus

95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalakiä (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Meri- ja kalatalousrahastoasetuksen 119 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa toimien luettelossa voidaan julkistaa verkossa tuensaajien nimet ja muut mainitun asetuksen liitteessä V tarkoitetut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki**merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 20 §, 24 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

20 §

20 §

*Sovellettava laki**Sovellettava laki*

Jollei tässä laissa tai Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säädöksissä toisin säädetä, rekisteriin merkittäviin tietoihin ja tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen osalta soveltuvin osin henkilötietolakia (523/1999).

Jollei tässä laissa tai Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevissa säädöksissä toisin säädetä, rekisteriin merkittäviin tietoihin ja tietojen julkisuuteen, niiden luovuttamiseen ja luovuttamisesta perittäviin maksuihin sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen osalta *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus, ja tietosuojalakia (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtassa säädetään.*

24 §

24 §

*Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen**Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen*

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta henkilötietolain 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitetävä selvitys tietojen suojauksesta *tietosuojasetuksen 25 artiklan 2 kohdassa* tarkoitettulla tavalla.

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Rekisteristä voidaan perustelluista syistä luovuttaa henkilötietoja yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jos henkilötietolain 22 ja 22 a tai 23 §:ssä tietojen luovuttamiselle asetetut edellytykset täyttyvät.

26 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Rekisteristä voidaan perustelluista syistä luovuttaa henkilötietoja yksittäisluovutuksena viranomaisille ja viranomaistehtävien suorittamista varten Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, jos tietosuojasetuksen V luvussa tietojen luovuttamiselle asetetut edellytykset täyttyvät.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 37 ja 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 37 §:n 3 momentti ja 64 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

Henkilötietolain soveltaminen

37 §

Henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, henkilökistereistä säädetään henkilötietolaissa (523/1999).

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, henkilökistereistä säädetään *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä tietosuojasetus ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

64 §

Rikkomusrekisteri

64 §

Rikkomusrekisteri

Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi henkilötietolaissa.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään lisäksi *tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa (/).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettuun lakiin (1048/2016) uusi 46 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 a §

Henkilötietojen käsittely eräissä tapauksissa

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalaissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 §

7 §

*Saalisrekisteri**Saalisrekisteri*

Saalisrekisteriin tallennetaan kalastussäännön 30 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi kalastajan nimi, yhteystiedot ja käytetty kalastuslupatyyppejä. Saalisrekisterin tietoja käytetään sopimuksen 13 artiklan 2 kohdassa määriteltyihin tarkoituksiin. Saalisrekisterissä olevia tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Suomen ulkopuolella oleville viranomaisille Suomea sitovien kansainvälisten kalavarojen hoitoon ja suojeluun liittyvien velvoitteiden hoitamiseksi. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä lisäksi luovuttaa kalastusta valvoville viranomaisille valvontaa varten sekä kalatalousviranomaisille kalavarojen hoidon suunnittelua varten. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen. Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

Saalisrekisteriin tallennetaan kalastussäännön 30 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi kalastajan nimi, yhteystiedot ja käytetty kalastuslupatyyppejä. Saalisrekisterin tietoja käytetään sopimuksen 13 artiklan 2 kohdassa määriteltyihin tarkoituksiin. Saalisrekisterissä olevia tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Suomen ulkopuolella oleville viranomaisille Suomea sitovien kansainvälisten kalavarojen hoitoon ja suojeluun liittyvien velvoitteiden hoitamiseksi. Tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä lisäksi luovuttaa kalastusta valvoville viranomaisille valvontaa varten sekä kalatalousviranomaisille kalavarojen hoidon suunnittelua varten. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen. Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassa pitämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annet-*

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalakea (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

riistavahinkolain 35 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 35 §:n 2 momentti ja 37 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

Korvausten seurantajärjestelmä

Korvausten seurantajärjestelmä

Rekisterin kehittämisestä vastaavat Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto. Rekisterin ylläpidosta vastaavat ja *henkilötietolaissa (523/1999) tarkoitettuna* rekisterinpitäjänä toimivat edellä mainittujen lisäksi kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset, metsäkeskukset ja Valtiokonttori yhdessä.

Rekisterin kehittämisestä vastaavat maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto. Rekisterin ylläpidosta vastaavat ja rekisterinpitäjänä toimivat edellä *mainitut viranomaiset sekä* kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiset, metsäkeskukset ja Valtiokonttori yhdessä.

37 §

37 §

Tietojen säilyttäminen ja rekisteröidyn tarkastusoikeus

Tietojen säilyttäminen ja rekisteröidyn tarkastusoikeus

Rekisteröidyn oikeuteen tarkastaa häntä koskevat riistavahinkorekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa säädetään.

Rekisteröidyn oikeudesta tarkastaa häntä koskevat riistavahinkorekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisusta sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamisesta *säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tieto-suoja-asetus). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a ja 7 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 7 a §:n 3 momentti ja 7 c §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 967/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 a §

7 a §

Henkilö toimii 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Tehtävää suoritettaessa aiheutetun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Rekisterinpitoa ja käyttöä koskevien tehtävien hoitamiseen sovelletaan lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), henkilötietolain (523/1999), hallintolain (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003), kielilain (423/2003) ja saamen kielilain (1086/2003) säännöksiä.

Henkilö toimii 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Tehtävää suoritettaessa aiheutetun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Rekisterinpitoa ja käyttöä koskevien tehtävien hoitamisesta *säädetään* lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta* annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/), hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003).

7 c §

7 c §

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä säädetään muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja henkilötietolaissa.

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä säädetään muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, *7 a §:ssä mainitussa asetuksessa ja tietosuojalaissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelle-*

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ta, mitä 7 a §:ssä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

41.

Laki

metsästyslain 38 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 38 b §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa
504/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 b §

38 b §

Saalisrekisteri

Saalisrekisteri

Tietojen julkisuuteen ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa saalisrekisterin tietoja riistakantojen seurantaa ja käytön suunnittelua sekä metsästyksen valvontaa varten maa- ja metsätalousministeriölle, riistanhoitoyhdistyksille, Luonnonvarakeskukselle, Metsähallitukselle, metsästyksen valvonnasta vastaaville viranomaisille sekä riistahallintolain (158/2011) 23 §:ssä tarkoitetulle metsästyksenvalvojalle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tietojen julkisuudesta ja luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä henkilötietojen käsittelystä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaisissa (/). Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään. Rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa saalisrekisterin tietoja riistakantojen seurantaa ja käytön suunnittelua sekä metsästyksen valvontaa varten maa- ja metsätalousministeriölle, riistanhoitoyhdistyksille, Luonnonvarakeskukselle, Metsä-hallitukselle, metsästyksen valvonnasta vastaaville viranomaisille sekä riistahallintolain (158/2011) 23 §:ssä tarkoitetulle metsästyksenvalvojalle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

42.

Laki

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain (1157/2005) 17 §:n 5 momentti ja
lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

(kumotaan)

Tapahtumailmoitus

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, tapahtumailmoitukseen sisältyvien tietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolain (523/1999) säännöksiä

17 a §

Henkilötietojen käsittely

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvien henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaki (/), jollei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietojen käsittelyyn ei tällöin kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Rikosten ennalta estämiseen liittyvissä erävalvontatehtävissä ja 13 §:ssä tarkoitetun esitutkinnan toimittamisessa henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (/) säädetään. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan lisäksi, mitä henkilö-

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tietojen käsittelystä poliisitoimen osalta säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
20 . _____*

43.

Laki

kiinteistörekisterilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistörekisterilain (392/1985) 11 §, sellaisena kuin se on laeissa 454/2002 ja 903/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

Sen lisäksi, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetään julkisyhteisön korvausvastuusta, on valtion tai, jos rekisteriä pitää kiinteistöinsinööri, asianomaisen kunnan korvattava virheellisestä kiinteistörekisteritiedosta aiheutunut vahinko, vaikkei viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua virhettä tai laiminlyöntiä olisi-kaan, jos tieto perustuu tämän lain voimaantulon jälkeen lopetettuun toimitukseen tai sellaiseen kiinteistörekisteriviranomaisen päätökseen, joka on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen. Edellytyksenä vahingon korvaamiselle on kuitenkin, ettei vahinko ole vähäinen ja ettei vahinkoa kärsinyt tiennyt eikä hänen olisi pitänyt tietää tiedon virheellisyydestä.

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos virheellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa ja yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

11 §

Sen lisäksi, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetään julkisyhteisön korvausvastuusta, on valtion tai, jos rekisteriä pitää kiinteistöinsinööri, asianomaisen kunnan korvattava virheellisestä kiinteistörekisteritiedosta aiheutunut vahinko, vaikkei viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua virhettä tai laiminlyöntiä olisi-kaan, jos tieto perustuu tämän lain voimaantulon jälkeen lopetettuun toimitukseen tai sellaiseen kiinteistörekisteriviranomaisen päätökseen, joka on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen. Edellytyksenä vahingon korvaamiselle on kuitenkin, ettei vahinko ole vähäinen ja ettei vahinkoa kärsinyt tiennyt eikä hänen olisi pitänyt tietää tiedon virheellisyydestä.

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos virheellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa ja yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

HE 26/2018 vp

Voimassa oleva laki

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

Muutoin on tässä pykälässä tarkoitettuun vahingon korvaamiseen sovellettava, mitä vahingonkorvauslaissa on säädetty.

Ehdotus

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

Muilta osin tässä pykälässä tarkoitettun vahingon korvaamisesta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään kuitenkin mainitussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 6 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat 6 § osaksi laeissa 902/2013 ja 376/2016 sekä 8 § osaksi laissa 902/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Tietojen luovuttaminen tietopalveluna

Tietojen luovuttaminen tietopalveluna ja käsittelyn rajoittaminen

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada Maanmittauslaitoksessa maksutta luettavakseen kiinteistötietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina ja muina tulosteina sekä teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköisessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, Maanmittauslaitos ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

Maanmittauslaitos saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa 4 §:ssä tarkoitettun viranomaisen puolesta tietoja kiinteistötietojärjestelmästä oikeushallinnon viranomaiselle, aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnalle, Verohallinnolle, esitutkintaviranomaiselle, kiinteistönmuodostamistehtäviä hoitavalle viranomaiselle, väestökirjahallinnon viranomaiselle ja kaupanvahvistajalle. Lisäksi hakemuksen perusteella Maanmittauslaitos saa myöntää lu-

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada Maanmittauslaitoksessa maksutta luettavakseen kiinteistötietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina ja muina tulosteina sekä teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköisessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, Maanmittauslaitos ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

Maanmittauslaitos saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa 4 §:ssä tarkoitettun viranomaisen puolesta tietoja kiinteistötietojärjestelmästä oikeushallinnon viranomaiselle, aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnalle, Verohallinnolle, esitutkintaviranomaiselle, kiinteistönmuodostamistehtäviä hoitavalle viranomaiselle, väestökirjahallinnon viranomaiselle ja kaupanvahvistajalle. Lisäksi hakemuksen perusteella Maanmittauslaitos saa myöntää lu-

Voimassa oleva laki

van tietojen saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla. Tietoja saadaan luovuttaa ja välittää sille, joka tarvitsee tietoja yhdyskuntasuunnittelua, kiinteistönvälitystä, kiinteistönarviointia, luoton myöntämistä ja valvontaa taikka muuta näihin verrattavaa kiinteistöihin liittyvää käyttötarkoitusta varten. Käyttölupaan voidaan ottaa tietojen hakuperustetta, muuta järjestelmän käyttöä ja sen valvontaa koskevia ehtoja. Lupaa ei kuitenkaan tarvita kiinteistötunnusta ja kiinteistöjaotusta koskevan tiedon saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla.

Henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulkopuolelle on voimassa, mitä henkilötietolain (523/1999) 5 luvussa säädetään.

Henkilötunnus voidaan luovuttaa ainoastaan silloin, jos pyytäjällä on tai voi olla se henkilötietolain tai muun lain nojalla hallussaan. Kiinteistötietojärjestelmästä annettavaan todistukseen, joka on tarpeen henkilön oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi, voidaan henkilön yksilöimiseksi merkitä henkilötunnus.

8 §

Korvausvastuu

Sillä, jolle on aiheutunut vahinkoa kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta, on oikeus saada korvaus tiedon luovuttajalta sen mukaan kuin tässä pykälässä säädetään.

Tiedon luovuttaja vastaa vahinkoa kärsineelle kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa:

1) kiinteistörekisterilain mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin kiinteistörekisterilain 11 §:ssä säädetään;

2) lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin maakaaren (540/1995) 7 luvun 4 §:ssä sääde-

Ehdotus

van tietojen saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla. Tietoja saadaan luovuttaa ja välittää sille, joka tarvitsee tietoja yhdyskuntasuunnittelua, kiinteistönvälitystä, kiinteistönarviointia, luoton myöntämistä ja valvontaa taikka muuta näihin verrattavaa kiinteistöihin liittyvää käyttötarkoitusta varten. Käyttölupaan voidaan ottaa tietojen hakuperustetta, muuta järjestelmän käyttöä ja sen valvontaa koskevia ehtoja. Lupaa ei kuitenkaan tarvita kiinteistötunnusta ja kiinteistöjaotusta koskevan tiedon saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla.

Henkilötietojen siirrosta *kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) V luvussa.*

Edellä 4 momentissa mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta kiinteistötietojärjestelmään.

8 §

Korvausvastuu

Sillä, jolle on aiheutunut vahinkoa kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta, on oikeus saada korvaus tiedon luovuttajalta sen mukaan kuin tässä pykälässä säädetään.

Tiedon luovuttaja vastaa vahinkoa kärsineelle kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa:

1) kiinteistörekisterilain mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin kiinteistörekisterilain 11 §:ssä säädetään;

2) lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin maakaaren (540/1995) 7 luvun 4 §:ssä sääde-

Voimassa oleva laki

tään; sekä

3) muun lain tai asetuksen mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, jollei jonkun tiedon osalta erikseen toisin säädetä.

Tiedon luovuttajan on kuultava asianomaista tiedon tuottajaa ennen 2 momentissa tarkoitettua korvausta koskevan asian ratkaisemista.

Jos kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa oleva virhe tai puute on aiheutunut kiinteistötietojärjestelmään siirrettyssä tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta tai edellä 4 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden laiminlyömisestä, asianomainen julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan tiedon luovuttajalle tämän suorittaman vahingonkorvauksen.

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan Maanmittauslaitoksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitusta toiminnasta, Maanmittauslaitos vastaa tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin tämän pykälän 2 momentissa säädetään.

Ehdotus

tään; sekä

3) muun lain tai asetuksen mukaisessa tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, jollei jonkin tiedon osalta erikseen toisin säädetä.

Tiedon luovuttajan on kuultava asianomaista tiedon tuottajaa ennen 2 momentissa tarkoitettua korvausta koskevan asian ratkaisemista.

Jos kiinteistötietojärjestelmästä luovutetussa tiedossa oleva virhe tai puute on aiheutunut kiinteistötietojärjestelmään siirrettyssä tiedossa olevasta virheestä tai puutteesta tai 4 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden laiminlyömisestä, asianomainen julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan tiedon luovuttajalle tämän suorittaman vahingonkorvauksen.

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan Maanmittauslaitoksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitusta toiminnasta, Maanmittauslaitos vastaa tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin tämän pykälän 2 momentissa säädetään.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta säädetään kuitenkin mainitussa asetuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain (562/2014) 4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten

Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten

Sen estämättä, mitä tilastolain 13 §:ssä säädetään, Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot henkilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on henkilötietolain (523/1999) mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

Sen estämättä, mitä tilastolain 13 §:ssä säädetään, Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot henkilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) sekä tietosuojalain (/) tai muun lain mukainen* oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .